

gemeente

Oost Gelre

Programmaverantwoording

Programma 1 - Leefomgeving

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 7.489.280	€ 17.675.519	€ -/-10.186.239
Rekening	€ 7.412.787	€ 15.316.095	€ -/- 7.903.308
Onderschrijving programma 1	€ -/-76.493	€ -/-2.359.424	€ 2.282.931

Overzicht beleidsdoelstellingen programma 1 Leefomgeving

Ruimtelijke ontwikkeling

Inleiding

De ruimtelijke ontwikkelingen voor de toekomst zijn niet meer zozeer gericht op de kwantitatieve groei van de stad en de kernen maar richten zich vooral op de kwaliteitsverbetering van de bestaande woonwijken, het buitengebied, bedrijventerreinen en de centra, waarbij rekening wordt gehouden met de gevolgen van de demografische ontwikkelingen.

Bestaand vastgoed dat leeg komt te staan of verpaupert wordt herontwikkeld.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- We gaan flexibel om met diverse woonvormen, al of niet tijdelijk. Winkels moeten woningen kunnen worden en vice versa.
- We geven bekendheid aan de mogelijkheid tot het afgeven van tijdelijke vergunningen voor flexibele bouwconcepten met een bepaalde duur.

■ Stand van zaken

Wij denken mee met marktpartijen en inwoners zodra er verzoeken komen om een nieuwe invulling te geven aan een leegstaand pand. Door middel van de menukaart Wonen Groenlo en Lichtenvoorde is een extra impuls gegeven aan de transformatie van vrijkomende locaties naar wonen. De komende tijd komen een aantal schoollocaties vrij. We ontwikkelen een beleidskader om invulling te geven aan deze plekken. Eind 2020 is een enquête uitgevoerd om inwoners en anderen mee te laten denken. Het kader wordt in de eerste helft van 2021 uitgewerkt.

De kwaliteit van bestaande bebouwing in de (kleine)kernen verbetert.

In het kader van prestatieafspraken gaan we in gesprek met woningbouwcorporaties over verduurzaming van de woningvoorraad en het (her)bouwen van betaalbare huurwoningen voor de juiste doelgroepen op de juiste locaties.

■ Stand van zaken

We werken mee aan transformatieplannen. In Lichtenvoorde en Groenlo zijn subsidies beschikbaar voor gevelverbeteringen. Afgelopen jaar zijn zeven gevelsubsidies verleend. Daarmee is het beschikbare budget volledig benut.

Er is een project gestart om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen. Er is echter geen centrale registratie van duurzaamheidsmaatregelen. Daarnaast is de hoeveelheid woningen afhankelijk van de ambitie. Deze ambitie is zowel regionaal en lokaal (nog) niet vastgesteld.

Bekendheid geven aan de Toekomstbestendige Wonen Lening.

■ Kwaliteit

De regeling Toekomstbestendig Wonen Lening is bekend onder de inwoners. De regeling Duurzaamheidslening, die bestond tussen 2009 -2019, heeft plaatsgemaakt voor deze nieuwe regeling. In de Groenlose Gids en ELNA is aandacht besteed aan de lancering van de nieuwe regeling. De installateurs en bouwbedrijven kennen de regeling en weten de burgers te wijzen op de lening. Op de website is een uitgebreide omschrijving van de regeling te vinden. Er wordt informatie gegeven over: aanvraag, bijzonderheden, voorwaarden en contact. Leningaanvragen kunnen zowel fysiek als digitaal ingediend worden. De maatregelen staan omschreven onder de bijzonderheden. Onder de voorwaarden zijn de verschillende leenvormen opgenomen. De leenvormen hebben verschillende voorwaarden en deze zijn beknopt omschreven op de site.

De landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit versterken door middel van optimale inrichting en beheer.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten

- Het bermonderhoud kan door (collectieven van) agrariërs worden uitgevoerd als maatregel voor het verhogen van de verkeersveiligheid, wateropvang en verhogen van de biodiversiteit; bijkomend voordeel is dat de ontwikkeling van hinderlijke onkruiden voor agrariërs wordt beperkt.
- Bermen worden benut om gevarieerde beplanting aan te brengen
- We passen ecologisch bermbeheer toe
- Samen met de kleine kernen geven we groen- en landschapsbeheer vorm.
- Het beheer is afgestemd op verhogen van de biodiversiteit.
- Normering volgens CROW, objectief vast te stellen door schouw en monitoring (beeldkwaliteitsplan).
- Openbaar groen is ingericht voor meerdere bestemmingen zoals spelen recreëren, waterberging en ecologie.
- We geven het goede voorbeeld door het groen ecologisch te onderhouden.
- We zetten minder gewasbeschermingsmiddelen in.
- We meten kwaliteit van groen- en landschapsbeheer door monitoren en schouwen of evaluatie van de vastgestelde beeldkwaliteit d.m.v. steekproefsgewijze schouwrondes.

■ Stand van zaken

De inboet van laanbeplanting heeft inmiddels een structureel karakter. Jaarlijks worden bomen aangeplant om vellingen en uitval door droogte, hitte en vanwege ziektes te compenseren. In 2020 is

gestart met het omvormen van het 'traditionele' openbaar groen naar een meer biodivers openbaar groen. Verder zijn we begonnen met een heroverweging van ons gazon (maai)beheer.

Inboet van laanbeplanting; gevarieerde aanplant als bijdrage voor biodiversiteit.

■ Kwaliteit

In 2020 hebben we nieuwe bomen aangeplant om de vellingen en uitval door droogte, hitte en ziekte te compenseren. Dit blijft een jaarlijkse opgave.

Structureel opwaarderen van groen aan de invalswegen.

■ Kwaliteit

Het structureel opwaarderen van groen aan de invalswegen is meegenomen met het realiseren van bijzondere accenten langs invalswegen en kernen en is afgerond.

Uitvoering geven aan het renovatieplan openbaar groen.

■ Kwaliteit

In 2020 is gestart met het omvormen van het 'traditionele' openbaar groen naar een meer biodivers openbaar groen. We zijn begonnen met de plantvakken die door droogte en hitte zijn aangetast. We gebruiken daarvoor het reguliere budget voor periodieke vervanging van openbaar groen. Verder zijn we begonnen met een heroverweging van ons gazon (maai)beheer. Voor de verwerking van groenafval en maaisel hebben we een pilot opgestart om zelf te composteren voor een korte circulaire kringloop.

Voorkomen en terugdringen van leegstand

We faciliteren bij herontwikkeling of transformatie van vastgoed dat leeg komt te staan of verpaupert en we voeren functieveranderingsbeleid in het buitengebied uit. Binnen stedelijk gebied gaan wij in overleg over initiatieven voor herontwikkeling en geven we uitvoering aan de programma's Stad Groenlo en Geef Lichtenvoorde kleur. We ontwikkelen de "Menukaart Wonen Lichtenvoorde en Groenlo" (kwalitatieve toets voor initiatieven voor nieuwe woningen).

■ Stand van zaken

In het kader van de "Menukaart Wonen Groenlo en Lichtenvoorde" verlenen wij medewerking aan de transformatie van een aantal locaties. Ook is er een project gestart om te komen tot een herinvulling van een aantal vrijkomende schoollocaties. Daarnaast wordt met grote regelmaat medewerking verleend aan plannen voor functieverandering in het buitengebied.

Ontwikkelen regionaal kader voor de aanpak van leegstand (Achterhoekse aanpak leegstand).

Kwaliteit

Er wordt een regionaal kennisplatform opgericht om ervaringen tussen gemeenten uit te kunnen wisselen. Er is een regionale aanzet gedaan voor een kader. In de regiodeal is geld gereserveerd voor dit onderwerp. De verdere uitwerking waarbij hogeschool Saxion is betrokken is nog niet volledig duidelijk.

Versterken ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- De verschillende landschapstypen en ensembles kennen een eigen identiteit. Deze blijven behouden en worden waar mogelijk versterkt.
- Bij nieuwe ontwikkelingen vangen we milieu-risico's af door garantstellingen.
- Nieuwe ontwikkelingen passen we landschappelijk in.
- We faciliteren groepsprocessen in de kernen en duurzame projecten gericht op ontwikkeling van het landschap.
- We passen het principe "voor wat hoort wat" toe.
- Ruimtelijke ontwikkelingen worden op basis van objectieve criteria ingepast en gecompenseerd.
- Binnen stedelijk gebied gaan wij overleg over initiatieven voor herontwikkeling en geven we uitvoering aan de programma's Stad Groenlo en Geef Lichtenvoorde kleur.
- We passen het Plussenbeleid toe, dit beleid geeft kwaliteitsvoorwaarden voor het ruimtelijk beleid van onze gemeente indien medewerking wordt gevraagd bij het realiseren van een uitbreiding van de niet-grondgebonden veehouderij.

Stand van zaken

In 2020 zijn de deelnemende werkgroepen geïnformeerd en zijn voorbereidingen getroffen om projecten te realiseren. Er zijn in 2020 diverse aanvragen voor projecten ingediend die door de werkgroepen worden beoordeeld en begeleid. De uitvoering daarvan staat gepland voor de periode 2021-2023. Er zijn ook al enkele projecten uitgevoerd in 2020 zoals de cursus 'moestuïneren'.

We actualiseren het landschapsontwikkelingsplan.

Kwaliteit

Het landschapsontwikkelingsplan wordt integraal behandeld bij het opstellen van het Biodiversiteitsplan. We zijn daarmee gestart in november 2020. Het plan wordt afgerond in 2021.

We ontwikkelen een instrument om ruimtelijke ontwikkelingen op basis van objectieve criteria in te passen en / of te compenseren.

Kwaliteit

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied leggen we maatregelen op waarmee het verlies aan landschapskwaliteit wordt gecompenseerd. Het is wenselijk daarvoor een instrument te ontwikkelen waarmee de gevraagde inspanning geobjectiveerd wordt. Zo lang dat niet beschikbaar is passen we

maatwerk toe. Tot op heden is er ook in 2020 onvoldoende capaciteit beschikbaar geweest om het gewenste instrument te ontwikkelen.

We stellen een omgevingsvisie vast.

■ Kwaliteit

Per 1 januari 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Eén van de zaken die moet worden opgesteld is een Omgevingsvisie. Deze hoeft nog niet op 1 januari 2021 beschikbaar te zijn. In de raadsvergadering van februari 2021 is een koersdocument aangeboden aan de raad.

We stellen een uitvoeringsplan op met draagvlak voor versterken ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit.

■ Kwaliteit

We zijn in november 2020 gestart met het opstellen van een biodiversiteitsplan. Dit plan wordt een peiler onder de Omgevingsvisie. Landschap en ruimtelijke kwaliteit maken deel uit van het onderzoek evenals een uitvoeringsparagraaf.

Vitaal centrum van Lichtenvoorde

Uitgangspunten zijn vastgelegd in Programma 'Geef Lichtenvoorde Kleur'. We geven daar uitvoering aan. Het ontwikkelen van een vitaal en compact centrum staat centraal. Dit realiseren we door het stimuleren van de samenwerking tussen ondernemers, het zoeken van nieuwe functies voor leegstaand vastgoed, het ontwikkelen van een aantal nieuwbouwprojecten, het toevoegen van sfeer en beleving, meer groen, kunst en cultuur, meer toeristische potentie, etc. Dit gebeurt in overleg met ondernemers, inwoners en verenigingen.

■ Stand van zaken

Het programma Geef Lichtenvoorde Kleur (GLK) draait volop. Nieuwmarkt fase 3 wordt gebouwd. De eerste twee gebouwen zijn eind 2020 opgeleverd (o.a. de nieuwe bibliotheek). Ook het ontwerp Activiteitenplein is bijna gereed (uitvoering volgt ná afronding Nieuwmarkt fase 3). In de ontwikkeling Hof aan de Dijkstraat zijn in 2020 grote stappen gezet en een bestemmingsplan wordt voorbereid (voorjaar 2021 in raad).

Beeldtaal is gereed en daarop volgt een aantal projecten in het centrum die voor meer sfeer en vergroening moeten zorgen.

Streetart krijgt steeds meer voet aan de grond in Lichtenvoorde. De komende jaren ligt nog een aantal (forse en kleinere) muren 'op de plank'.

Deze ontwikkelingen gaan gepaard met de nodige investeringen in de openbare ruimte, waarvoor het budget voorhanden is binnen programma GLK.

We (her)ontwikkelen de omgeving gemeentehuis (voormalige Rabobank, parkeren, Jorisschool, Careaz).

■ Kwaliteit

De herinrichting van de buitenruimte rondom het gemeentehuis kent veel afhankelijkheden met de toekomstige verkeerscirculatie van Lichtenvoorde. In het voorjaar van 2020 heeft het college besloten

om dit project in 2021 op te pakken in verband met het nog op te stellen verkeerscirculatieplan en personele capaciteit.

We passen kunst (streetart) toe in het centrum van Lichtenvoorde.

■ Kwaliteit

Na de pilot (2018-2019) bleek streetart een prima zet te zijn in het centrum van Lichtenvoorde. De reacties zijn positief, steeds meer mensen bieden uit eigen beweging hun muur aan. Regie en bewaking van kwaliteit liggen bij de gemeente, in samenwerking met de kunstenaar en het Gelders Genootschap (welstand).

Inmiddels is een aantal kunstwerken gerealiseerd en zit er een aantal in de pijpleiding. Streetart heeft constant de aandacht binnen programma Geef Lichtenvoorde Kleur. De verwachting is dat na 2021 voldoende kunstwerken zijn gerealiseerd om er ook een wandelroute aan te koppelen.

We realiseren een activiteitenplein op de plek van de huidige bibliotheek.

■ Kwaliteit

Het ontwerpproces liep wat vertraging op vanwege corona en de te maken materiaalkeuzes. Dit wordt het eerste kwartaal van 2021 verder opgepakt. Ondanks de vertraging ligt het project nog wel op schema. De uitvoering zal pas na oplevering van de gehele Nieuwmarkt fase 3 plaatsvinden. Subsidie Steengoed Benutten is toegekend (€ 406.191 op basis van co-financiering).

We realiseren nieuwe winkelruimte, woonruimte, de nieuwe bibliotheek en een activiteitenplein in plan Bonifatiushof-Nieuwmarkt.

■ Kwaliteit

De bibliotheek met bovengelegen appartementen en het gebouw dat de openbare ruimte begeleidt richting het activiteitenplein zijn eind 2020 opgeleverd (inclusief een groot deel van de openbare ruimte). De bibliotheek is in december 2020 in gebruik genomen en profileert zich als huiskamer van Lichtenvoorde.

In het voorjaar/zomer van 2021 wordt door de ontwikkelaar met de laatste bouwphase gestart (gebouw dat grenst aan de Aldi).

We verplaatsen de bibliotheek Oost-Achterhoek naar plan Nieuwmarkt fase 3.

■ Kwaliteit

De bibliotheek heeft het nieuwe pand aan De Leest in december 2020 betrokken.

Vitaal centrum van Groenlo

Uitgangspunten zijn vastgelegd in Programma 'Stad Groenlo'. We ontwikkelen een vitaal en compact centrum, waarbij we in overleg met de ondernemers en andere belanghebbenden kijken naar een betere

invulling van bestaande functies en op zoek gaan naar nieuwe functies voor het centrum. Tevens is religieus erfgoed onderdeel van het gemeentelijk beleid (naast monumenten).

■ **Stand van zaken**

Het programma Stad Groenlo geeft uitvoering aan projecten om de stad levendig te houden. Met de actualisering van pijlers 3 en 4 komen er, op het gebied van Cultuurhistorie en vrijetijdseconomie, projecten die Groenlo bovenregionaal op de kaart zetten. Met het Ambitiedocument Spaanse weg is er ruimte voor het verder positioneren van Groenlo als Vestingstad.

In 2020 hebben we een actualisering van het uitvoeringsprogramma voor pijler 3 en 4 gemaakt. Met deze pijlers zetten we ons verder in om van Groenlo een Levendig centrum te maken die interessant is voor Inwoners, dagbezoekers en verblijfstoeristen

We actualiseren de pijlers uit het programma stad Groenlo en initiëren projecten voor de komende jaren.

■ **Kwaliteit**

Het uitvoeringsprogramma Programma Stad Groenlo is in december naar de raad verzonden

We geven uitvoering aan het programma 'Stad Groenlo'.

■ **Kwaliteit**

Op diverse fronten zijn we bezig de positionering van Groenlo te verbeteren.

Het internationale congres tijdens de Slag om Groll heeft ervoor gezorgd dat we ook connecties met andere Europese steden hebben gelegd. Dit is een eerste aanzet naar het project de Spaanse Weg. Het Ambitiedocument Spaanse weg is door het college vastgesteld en wordt opgenomen in de actualisatie van het Programma. Daarnaast zijn we als gemeente lid van Efforts en de Vereniging van Nederlandse vestingsteden. Ook de Vereniging ondersteunt het ambitiedocument en heeft de bijdrage toegezegd.

Voorkomen van verrommeling in het buitengebied.

Uitgangspunt was daarbij voldoen aan het asbestverbod in 2024. Dit asbestverbod is niet langer van kracht.

■ **Stand van zaken**

Met grote regelmaat wordt medewerking verleend aan plannen voor functieverandering in het buitengebied. Daar waar mogelijk maken we daarbij afspraken over sloop van verouderde bedrijfsgebouwen.

Stimuleren in het vervangen van asbestdaken en sloop van gebouwen, door zonnepanelen.

■ **Kwaliteit**

Door het niet aannemen van het wetsvoorstel voor het asbestdakenverbod door de Eerste Kamer is de urgentie voor het verwijderen van asbest komen te vervallen. Omdat sanering een enorme

financiële investering vergt waar weinig of geen economisch voordeel tegenover staat is de animo voor het slopen van asbestdaken in 2020 nihil geweest.

Openbare ruimte

Inleiding

We werken aan een aantrekkelijke leefomgeving voor bewoners en bedrijven, waar mensen elkaar ontmoeten, zich thuis voelen en met plezier gebruik maken van de openbare ruimte. Een openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is en waar ruimte is voor initiatieven die worden gefaciliteerd door de gemeente. We willen ruimte geven aan bewoners en hen graag betrekken bij het beheer en onderhoud van hun directe leefomgeving.

Alle (semi)openbare voorzieningen zijn toegankelijk voor alle inwoners.

Voorzieningen in openbare gebouwen en de openbare ruimte dienen voor alle mensen met een (fysieke en / of verstandelijke) beperking fysiek toegankelijk te zijn.

■ Stand van zaken

Afgelopen jaar zijn op diverse locaties aanpassingen gedaan in de openbare ruimte. Eén voorbeeld is de looproute voor een slecht ziende scholier/student naar het Marianum in Groenlo. Door het aanpassen van de looproute is deze toegankelijk geworden voor slechtziende. In de doelstelling staat (semi)openbare voorzieningen vermeld. Het gaat echter om de toegankelijkheid in de openbare ruimte.

De gemeente Oost Gelre heeft een subsidieregeling (semi-) openbare ruimten.

■ Kwaliteit

Er zijn in 2020 geen financiële middelen beschikbaar gesteld door het college voor een subsidieregeling in (semi-)openbare ruimten. Daarom zal deze regeling geen doorgang vinden.

■ Tijd

Er zijn hier geen financiële middelen voor beschikbaar gesteld door het college. Daarom zal deze regeling geen doorgang vinden.

De gemeente Oost Gelre ondersteunt de werkgroep toegankelijkheid openbare ruimte.

■ Kwaliteit

Conform de afspraken van november 2019 blijft de werkgroep op afroep beschikbaar om mee te kijken met bepaalde projecten rondom toegankelijkheid.

■ Tijd

We checken de toegankelijkheid naar en tot de openbare gebouwen.

■ **Kwaliteit**

Eind 2017 is een onafhankelijk onderzoek verricht naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen in Lichtenvoorde. Daarbij is aangegeven dat bij de inrichting van diverse locaties veel rekening is gehouden met lichamelijk beperkten. Bij de herinrichting van wegen wordt de toegankelijkheid naar openbare gebouwen meegenomen.

We gaan een onderzoek uitvoeren naar de verkeersonveiligheid (objectief en subjectief) en stellen een plan van aanpak op met concrete maatregelen.

■ **Kwaliteit**

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 heeft als doel om risico gestuurd de verkeersveiligheid aan te pakken, enkele gemeenten doen mee als pilot en delen hun ervaringen. De gemeente Oost Gelre is hier goed bij aangehaakt, maar zal pas in 2021 zelf starten met de risico-inventarisaties en deze ook in 2021 afronden.

Versterken leefbaarheid van buurt / wijk.

Reconstructies of herinrichting van gebieden wordt altijd gezamenlijk met inwoners en overige belanghebbenden in de buurt opgepakt. Niet meer, maar kwalitatief beter (te onderhouden) groen.

■ **Stand van zaken**

Dit betreft een regulier uitgangspunt dat geldt bij alle ingrepen in de openbare ruimte. In alle gevallen worden mensen op verschillende niveaus betrokken bij ingrepen/wijzigingen in de openbare ruimte. We zoeken naar mogelijkheden om inwoners te betrekken bij de inrichting (Haydenstraat, 't Veld, Stadspark Groenlo, Herman Harmsenstraat etc.). Ook staan we open voor initiatieven (aanleg moestuin Kievitstraat, bijentuin stadspark, beheer park Zieuwent) en betrekken en informeren we inwoners bij het beheer.

Realiseren van groene speel- en ontmoetingsplekken in samenwerking met buurt-, wijk-, speeltuinverenigingen.

■ **Kwaliteit**

In 2020 is het beleidskader Bewegen, Ontmoeten, Spelen in de openbare ruimte (BOS) verder ontwikkeld. In dit proces worden alle relevante partijen betrokken. Vanwege Corona is de dialoog met speeltuinverenigingen en terrein beherende organisaties nog niet voldoende gevoerd. In 2021 wordt ingezet op het voeren van de dialoog met de betrokken partijen. De projectgroep verwacht in het 2e kwartaal van 2021 met een advies te komen.

We gaan in overleg met de buurt over de invulling van het openbaar groen en de mogelijke bijdrage die de buurtbewoners willen leveren in het onderhoud hiervan.

■ **Kwaliteit**

Elke wijziging in inrichting of beheer wordt besproken met buurtbewoners. De actieve eigen inzet van inwoners vindt plaats rond de dierenweides, enkele buurtprojecten en individuele acties op ad-hoc basis. Betrokkenheid en participatie wordt waar mogelijk gestimuleerd.

Onze gemeente en haar voorzieningen zijn goed bereikbaar.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we investeren in goede digitale en fysieke bereikbaarheid (goed openbaar vervoer en goed onderhouden wegen)
- we blijven ons inzetten voor de A18 (uitbreiding naar 2x2 baans) met goede dwarsverbindingen naar de A1, A15 en het Duitse achterland; hiervoor zetten we de Euregio in.
- als gevolg van de aanleg van de N18 zijn maatregelen nodig op het onderliggend wegennet, hiervoor maken we uitwerkingen
- verkeersveiligheid krijgt prioriteit en per kern afzonderlijk aandacht

■ Stand van zaken

Goed openbaar vervoer:

Buslijn 72 bedient sinds december ook Groenlo West en de Laarberg. Ook zijn de overstaptijden binnen deze nieuwe routing op onder andere de trein verbeterd. Er zijn ver gevorderde gesprekken en plannen in samenspraak met de provincie over busstation Lichtenvoorde en Harreveld. Daarnaast start een verkenning van een nieuwe locatie busstation in Groenlo.

Goed onderhouden wegen:

De wegen in de gemeente Oost Gelre worden goed en systematisch onderhouden.

A18 & Dwarsverbinding A1, A15, Duitse achterland:

Beide onderwerpen staan hoog op de agenda van de regio 8RHK, hier ligt ook het initiatief, als gemeente sluiten we hierbij aan en denken we vast na over de inpassing in onze eigen gemeente.

N18:

Aanpassingen als gevolg van de aanleg van de N18 zijn opgepakt, deels moet hier nog uitvoering aan gegeven worden (kruispunt Oude Winterswijkseweg - Winterswijkseweg Groenlo, Eibergseweg Groenlo, buitengebied Zwolle).

Verkeersveiligheid:

Het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 heeft als doel om risico gestuurd de verkeersveiligheid aan te pakken, enkele gemeenten doen mee als pilot en delen hun ervaringen. De gemeente Oost Gelre is hier goed bij aangehaakt, maar zal in 2021 zelf starten met de risico-inventarisatie en deze ook in 2021 afronden.

Onderzoek naar mogelijkheden voor een betere verbinding voor recreatief verkeer van het Beekdal naar 't Hof.

■ Kwaliteit

De grote verkeerskundige aanpassingen in Lichtenvoorde zorgen ervoor dat de verkeerskundige 'oversteek' niet meer binnen het programma zal worden opgepakt. Vanuit het programma zorgen we dat de gebieden op elkaar aansluiten en aantrekkelijk zijn om van het ene naar het andere gebied te bewegen voor langzaam verkeer. Daarbij hoort ook een verkeerskundige oplossing op de Richterslaan. Deze wordt opgepakt vanuit de conclusies van het verkeerscirculatieplan (Afdeling

Omgeving, cluster Verkeer). Onderzoek naar de gehele groene long in Lichtenvoorde wordt in 2021 gestart (vanuit een samenwerking tussen Groen en programma Geef Lichtenvoorde Kleur (GLK). Er wordt een onderzoek gedaan naar kansen op het gebied van groen, sociale cohesie, duurzaamheid, hittestress, recreatie, etc. Verbinding 't Hof-Beekdal valt hier ook in. Om die reden wordt door het programma GLK financieel bijgedragen aan dit onderzoek. Ook inhoudelijk wordt de samenwerking opgezocht. Vanuit Geef Lichtenvoorde Kleur haken we dus aan bij de diverse projecten waarin de Richterslaan betrokken is. Het project zal dus in 2021 niet meer als zelfstandig project binnen het programma genoemd worden.

We gaan een onderzoek uitvoeren naar de verkeersonveiligheid (objectief en subjectief) en stellen een plan van aanpak op met concrete maatregelen.

■ Kwaliteit

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 heeft als doel om risico gestuurd de verkeersveiligheid aan te pakken, enkele gemeenten doen mee als pilot en delen hun ervaringen. De gemeente Oost Gelre is hier goed bij aangehaakt, maar zal pas in 2021 zelf starten met de risico-inventarisaties en deze ook in 2021 afronden.

Realiseren van een schone leefomgeving.

We voorkomen / beperken hondenpoepoverlast in de openbare ruimte door te handhaven en ervoor te zorgen dat er losloopvelden zijn.

■ Stand van zaken

Er wordt gecontroleerd op het veroorzaken van hondenpoepoverlast. Voor het uitlaten zijn er voldoende losloopvelden. Vanuit het programma "Mooi Schoon" zijn er diverse acties gericht op het voorkomen en wegnemen van zwerfafval. Door de coronacrisis zijn vele acties niet doorgegaan. Vrijwilligers worden wel voldoende gefaciliteerd bij hun activiteiten.

Uitvoering geven aan het jaarprogramma verminderen zwerfafval.

■ Kwaliteit

Voor het verminderen van zwerfafval is samen met de ROVA een jaarprogramma in het kader van het project Mooi Schoon opgesteld. Hierin zijn diverse acties opgenomen welke door de coronacrisis grotendeels zijn geannuleerd.

Voorkomen van hondenpoepoverlast in de openbare ruimte door te handhaven en ervoor te zorgen dat er losloopvelden zijn.

■ **Kwaliteit**

Er wordt gecontroleerd en handhavend opgetreden tegen het veroorzaken van hondenpoepoverlast. Voor het uitlaten zijn er de nodige losloopvelden.

In 2019 zijn in beide grote kernen hondenlosloopveldjes gerealiseerd. Het is gebleken dat deze functioneel zijn en dat deze positief bijdragen aan de handhaafbaarheid van de regels met betrekking tot het uitlaten van honden.

Duurzaamheid en milieu

Inleiding

We willen naar een meer groene en circulaire economie. Natuur, grondstoffen, energie, voedsel en afval hebben een waarde. Wij streven ook lokaal naar een balans tussen mens, milieu en een gezonde economie. We stellen ambitieuze en haalbare milieudoelen. We betrekken lokale bedrijven en vooral ook de inwoners bij de overgang naar een duurzaam ingerichte gemeente.

De doelstelling is om in 2030 energieneutraal te zijn. Energietransitie is de omslag naar een lager energiegebruik, opgewekt met hernieuwbare energie. We willen de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen ten faveure van natuurlijke bronnen (zon, wind, biomassa, water, etc.).

Oost Gelre is energieneutraal in 2030.

De basis voor de lokale ambitie is het regionale 'Akkoord van Groenlo' en de regionale uitvoeringsagenda. In deze regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek is een mix aan hernieuwbare energiebronnen opgenomen van windmolens, zonne-energie en biomassa naast een besparingsdoelstelling op elektriciteit en gas.

De uitvoeringsagenda Energietransitie Oost Gelre is de basis voor de projecten die we doen. Jaarlijks evalueren en herijken we deze agenda.

Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De rol van de gemeente is het stimuleren en faciliteren van de energietransitie,
- Door actieve informatievoorziening en het voeren van campagnes promoten wij de noodzaak van de energietransitie,
- Inwoners, bedrijven en belangenorganisaties worden betrokken bij de uitwerking van de plannen,
- Inwoners, bedrijven en belangenorganisaties voeren zelf de door hen geïnitieerde projecten uit,
- We werken regionaal samen op onderwerpen en maatregelen waar dat de efficiency en effectiviteit ten goede komt.
- We maken duurzame energieprojecten mogelijk in bestemmingsplannen.

■ **Stand van zaken**

Voor het behalen van deze doelstelling lopen er diverse projecten en activiteiten. Deze leiden al tot goede resultaten, maar de opgave is enorm. Zo zal onder meer het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving een langdurig en intensief traject worden. De Regionale energiemonitor Achterhoek 2020 gaf dan ook aan dat de gemeente Oost Gelre achterblijft in de resultaten ten opzichte van de ambities.

We dragen bij aan het opstellen van een regionale Energie strategie (RES) voor de Achterhoek.

■ Kwaliteit

In juni 2020 heeft het college het concept RES vastgesteld. Daarna is gestart met de verdere inhoudelijke uitwerking en het participatieproces voor de RES 1.0. De door de gemeenteraden vastgestelde RES 1.0 moet uiterlijk 1 juli 2021 worden ingediend bij de RES.

Inwoners besparen op hun energieverbruik en wekken zelf energie op.

We nemen deel aan het regionale VerduurSaam Energieloket.

■ Stand van zaken

Inwoners zijn in grote mate bewust van het belang van energiebesparing en duurzame energieopwekking. Van de "Subsidieregeling verduurzamen woningen Oost Gelre" is weer goed gebruik gemaakt. Met deze stimuleringsmaatregel zijn een groot aantal woningen energiezuiniger gemaakt. Met een intensieve campagne is het Agem energieloket met haar dienstverlening onder de aandacht gebracht van inwoners. Op financieel gebied zijn er diverse lokale en landelijke regelingen waarvan goed gebruik wordt gemaakt. Het aantal aansluitingen zou blijven stijgen.

Indicatoren

Aantal verstrekte leningen

We gaan een project starten om NoM-woningen te realiseren die als voorbeeld dienen.

■ Kwaliteit

Deze maatregel wordt niet langer uitgevoerd. In de Transitievisie Warmte wordt de verduurzaming van de woningen opgepakt.

We gaan een transitievisie warmte opstellen.

■ Kwaliteit

Voor de Transitievisie Warmte (TVW) is een plan van aanpak opgesteld. Op basis van dit plan van aanpak is in 2020 gestart met het proces om de TVW op te stellen. De Transitievisie Warmte wordt naar verwachting in het najaar 2021 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

We stellen de Toekomstbestendig Wonen Lening beschikbaar.

■ Kwaliteit

De raad heeft op 16 juli 2019 ingestemd met het initiatief 'Toekomstbestendig Wonen Lening' om de Stimuleringslening Opplussen en de Duurzaamheidslening samen te voegen. In de nieuwe regeling is mogelijk gemaakt om asbestverwijdering en het klimaatproof inrichten van de leefomgeving ook mee

te financieren. De raad van de gemeente Oost Gelre heeft besloten om hiervoor € 2 miljoen beschikbaar te stellen.

In 2020 zijn 91 Toekomstbestendig Wonen Leningen verstrekt. In 2019 waren er dit in totaal 113, waarvan 88 Duurzaamheidsleningen en 25 Toekomstbestendig Wonen Leningen.

Bedrijven besparen op hun energieverbruik en wekken zelf energie op.

Stand van zaken

Energiebesparing en duurzame energieopwekking is een meerjarige doorlopende doelstelling. Met verschillende projecten, geïnitieerd door diverse instanties wordt de doelgroep benaderd. Vanuit de gemeente zijn de belangrijkste projecten de MKB aanpak van AOD en de EML controles van de Omgevings Dienst Achterhoek (ODA). Door de coronacrisis zijn verschillende projecten afgeschaald. Desondanks zijn er positieve resultaten waarneembaar zowel aan de besparingskant als ook op het vlak van duurzame energieopwekking.

We nemen deel aan MKB-aanpak met betrekking tot duurzaam ondernemen en energiebesparing.

Kwaliteit

Het aantal beoogde DOE-scans en MKB Energy CheckUps van het plan van aanpak blijkt moeilijk te halen. Zowel de projectorganisatie van AOD als ook de lokale werkgroep hebben veel werk verricht. Lokale ondernemers zijn met uitgebreide campagnes op de diverse manieren benaderd. De praktijk blijkt om diverse redenen weerbarstig en de coronacrisis heeft er ook toe geleid dat diverse acties een langere periode on hold hebben gestaan. Daarom is besloten dat voor het aantal te behalen scans een inspanningsverplichting geldt en de projectperiode wordt verlengd.

Binnen de gemeente Oost Gelre worden grootschalige hernieuwbare energieopwekkingsprojecten gerealiseerd.

Stand van zaken

Het in 2018 vastgestelde beleid- en uitvoeringsprogramma heeft geresulteerd in meerdere initiatieven voor uitvoering van grootschalige duurzame energieopwekprojecten. Zo zijn er naar aanleiding van de eerste tender voor zonneparken drie projecten in procedure genomen en zijn er verkennende gesprekken gevoerd voor één of meer windturbines. Daarnaast zijn er meerdere grootschalige zon op dak projecten gerealiseerd, waaronder een aantal zogenoemde "postcoderoosprojecten" van energiecoöperaties.

We gaan deelnemen aan een regionaal energiefonds.

Kwaliteit

Het regionale Aanjaagfonds is nog niet opgericht. In 2019 is voor het Aanjaagfonds een implementatieplan opgesteld. Op basis van de (financiële) inzichten uit dit implementatieplan worden op dit moment alternatieven voor Oost Gelre in beeld gebracht. De mogelijke alternatieven worden naar verwachting in de loop van 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad.

We geven uitvoering aan ons beleid en uitvoeringsprogramma voor grootschalige energieopwekking.

■ Kwaliteit

Het in 2018 vastgestelde beleid en uitvoeringsprogramma zijn in uitvoering. Dit betreft onder andere het tenderproces voor zonneparken groter dan 2 hectare in het buitengebied. Daarnaast is in 2020 een onderzoek uitgevoerd naar mogelijkheden voor zonnepanelen boven parkeerterreinen en zijn verkennende gesprekken gevoerd met mogelijke initiatiefnemers voor windturbines.

We voeren een onderzoek uit naar de mogelijkheden voor een financiële bijdrage aan duurzame energieopwekking projecten.

■ Kwaliteit

Het onderzoek is conform planning gestart in 2019 en nog niet in 2020 afgerond. De uitkomsten worden naar verwachting in de eerste helft van 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad.

Voor het gemeentelijke vastgoed wordt bespaard op het energieverbruik en wordt zelf energie opgewekt.

De energietransitie activiteiten van de eigen organisatie dragen we uit.

■ Stand van zaken

Op basis van het Energiebeleid Gemeentelijk Vastgoed worden er energiebesparende maatregelen aan de gebouwen getroffen en zijn op diverse panden zonnepanelen aangebracht voor duurzame energie opwekking. De gebouwen worden gefaseerd verduurzaamd met als doel om de gehele portefeuille naar een gemiddeld label B te krijgen. Om de resultaten te kunnen meten wordt er intensief gemonitord.

We gaan de openbare verlichting versneld vervangen door LED.

■ Kwaliteit

In de periode tot 2028 zal alle nog conventionele openbare verlichting vervangen worden door LED. De eerste deelprojecten zijn eind 2020 uitgevoerd. Aankomende jaren zullen er nog vele deelprojecten volgen.

We gaan gebruikers instrueren over energiezuinig gebruik van het gemeentelijk vastgoed.

■ Kwaliteit

Als we met onze gebruikers/huurders in gesprek zijn onderzoeken we of er mogelijkheden zijn om energiezuiniger met het gebouw om te gaan. Dit is een continue proces. Daarnaast wordt verduurzaming altijd meegenomen in onze onderhoudsplanning.

We geven uitvoering aan het energiebeleid voor gemeentelijk vastgoed.

■ Kwaliteit

Het energiebeleid gemeentelijk vastgoed is vastgesteld in 2019 en in uitvoering. In 2020 is het onderzoek naar de verduurzamingsmaatregelen voor het Stadhuis en het voormalig schoolgebouw aan de Frans Halsstraat 35 uitgevoerd en zijn de investeringskosten in beeld gebracht. Op 12 mei 2020 zijn de mogelijkheden voor verduurzaming aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. Voor het voormalige schoolgebouw aan de Frans Halsstraat 35 te Lichtenvoorde is de planvorming voor de verduurzaming gestart. Hiervoor is een projectteam samengesteld. Naar verwachting wordt in de 2e helft van 2021 met de verduurzaming van het pand van start gegaan. Met de verdere verduurzaming van het Stadhuis wordt gewacht tot de toekomstige invulling van het pand bekend is.

We werken actief mee aan de plaatsing van voldoende oplaadpunten voor elektrische auto's.

■ Kwaliteit

De Nationale Agenda Laadinfrastructuur voorziet vanaf 2021, of later, in een regionale aanpak voor e-laadinfrastructuur, hier zal het plaatsingsbeleid van de gemeente zoveel mogelijk op aansluiten. Op dit moment zijn er 18 aanvragen voor laadpalen in behandeling, waarvan er voor reeds 14 laadpalen een definitief verkeersbesluit is vastgesteld. Deze laadpalen worden begin 2021 geplaatst en aangesloten op het net. De aanvragen voor laadpalen kwamen uit Lichtenvoorde en Groenlo, het plaatsen van de laadpalen in de kleine kernen heeft nu prioriteit.

Duurzaam ondernemen.

Oost Gelre stimuleert ondernemers om duurzaam te ondernemen.

■ Stand van zaken

Met twee projecten van AOD (Achterhoek Onderneemt Duurzaam) zijn ondernemers gestimuleerd om duurzaam te ondernemen. Het betreft de projecten "Duurzaam ondernemen en energiebesparing MKB-aanpak Achterhoek" en het project "Achterhoekse bedrijven en -parken op weg naar circulair, toekomstbestendig ondernemerschap". Door de coronacrisis zijn de activiteiten van deze projecten tijdelijk opgeschort geweest of hebben een andere invulling gekregen. Door de ODA zijn EML plichtige bedrijven gecontroleerd op het treffen van maatregelen. De uitvoering van de activiteiten heeft in goed overleg tussen partijen plaatsgevonden om overlap te voorkomen en ondernemers niet onnodig te belasten.

Bij het uitvoeren van milieucontroles bij bedrijven wordt de erkende maatregelenlijst (zogenaamde EML-controles) toegepast.

■ Kwaliteit

De ODA heeft voor specifieke branches EML controles uitgevoerd. Hiervoor zijn medewerkers opgeleid. Het bezoek aan bedrijven is afgestemd met AOD (Achterhoek onderneemt duurzaam) zodat bedrijven die meedoen aan de MKB aanpak worden ontzien.

Duurzaamheid is een standaard onderwerp van de ODA bij bedrijfscontacten.

■ **Kwaliteit**

Bij de reguliere contacten met bedrijven is zowel bij de vergunningverlening als ook bij toezicht duurzaamheid standaard meegenomen. Naast de verplichtingen uit wettelijke regelingen worden ondernemers ook geënthousiasmeerd de nodige duurzaamheidsstappen te zetten.

Het inkoopbeleid gemeente Oost Gelre is gericht op circulair en duurzaamheid: innovatief aanbesteden.

■ **Kwaliteit**

In paragraaf 6.3 van het vigerende inkoopbeleid wordt aangegeven op welke wijze de gemeente haar inkopen zo duurzaam mogelijk uitvoert. Paragraaf 6.4 gaat specifiek over circulair inkopen. Paragraaf 6.5 gaat over innovatiegericht inkopen. Duurzaamheid, zoals bij de keuze van materialen. Bijvoorbeeld bij de aanbesteding van het schilderonderhoud. Circulair inkopen, zoals bij de aanbesteding van de elementen verharding en de reconstructie van wegen, waarbij zoveel mogelijk materiaal wordt hergebruikt. Innovatief inkopen, zoals bij de aanbesteding van het IEKC, waarbij door gebruikmaking van vernieuwende technieken en concepten, een duurzaam gebouw is gerealiseerd. De wijze waarop duurzaamheid in het afgelopen jaar gerealiseerd is verschilt dus per aanbesteding.

Oost Gelre is in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig ingericht.

Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) voorziet in een integrale aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingen. Deze aanpak begint bij het uitvoeren van een stresstest, die alle gemeenten en waterschappen uiterlijk in 2019 moeten hebben uitgevoerd. In de stresstesten wordt gekeken naar de kwetsbaarheid van zowel het stedelijk als landelijk gebied. Ze zijn gericht op de vier klimaataspecten: wateroverlast, overstromingen, droogte en hittestress en bekijken zowel hevige buien als langdurige neerslag. Speciale aandacht is er voor de kwetsbaarheid van vitale en kwetsbare functies, en ontwikkelingen die de kwetsbaarheid verergeren, zoals bodemdaling.

■ **Stand van zaken**

De stresstesten zijn in samenwerking met de gemeenten Winterwijk en Aalten en het waterschap vrijwel gereed. In het voorjaar 2021 verwachten we deze te delen met de samenleving. Ook wordt met ondersteuning van de VNG gewerkt aan een strategienota waarin beschreven wordt hoe en wanneer we de interne en externe risicodialoog gaan voeren. Tegelijkertijd werken we in regionaal verband aan een uitvoeringsprogramma, waarmee we gezamenlijk subsidie binnen de Impuls Regeling DPRA gaan aanvragen

Afspraken maken met de VNOG over aanpak calamiteiten.

■ **Kwaliteit**

Het maken van afspraken met de VNOG over de aanpak van calamiteiten is een continu proces. Dit jaar is er bijvoorbeeld een nieuw Regionaal Crisisplan vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de

VNOG. Daarnaast worden grote evenementen (Zwarte Cross en Slag om Grolle) multidisciplinair voorbereid, ook in geval van calamiteiten.

Klimaatrobuust handelen verankeren in beleid (uiterlijk in 2020).

■ Kwaliteit

De verankering van het klimaat in beleid gaat plaatsvinden in het proces van de omgevingswet. Zowel in de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en het omgevingsplan zal er aandacht zijn voor het klimaat en de klimaatadaptatie.

Tegelijkertijd maakt klimaat vaker en meer en meer onderdeel uit van het handelen denken in planprocessen en maatregelen in de fysieke leefomgeving. Daarmee handelen we al vanuit de bedoeling van het Deltplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) zonder dat dit verankerd is in uitgeschreven beleid

Opstellen van een uitvoeringsagenda.

■ Kwaliteit

De lokale uitvoeringsagenda wordt opgesteld als sluitstuk van het strategie document. Daarnaast stellen we samen een regionale uitvoeringsagenda op met de Achterhoekse gemeenten het Waterschap Rijn en IJssel en de provincie Gelderland. Daarmee kunnen we aanspraak maken op de gelden uit de Impulsregeling Klimaatadaptatie (30% subsidie). Om dit proces voor te trekken hebben de partijen gezamenlijk een parttime projectleider aangetrokken. Voor droogte wordt op initiatief van het Waterschap en provincie met veel partijen gewerkt aan het Programmaplan Droogte.

Voeren van de risicodialoog intern en extern.

■ Kwaliteit

Het proces is in 2019 gestart met de ontwikkeling van de stresstesten. Daarvoor is, samen met de gemeenten Winterswijk en Aalten en het Waterschap Rijn en IJssel, een rijkssubsidie toegekend. De specialisten versie van de stresstesten is in Q4 gepresenteerd aan de wethouders. De publieksversie van de stresstesten wordt in Q1 van 2021 beschikbaar. VNG heeft ons (gratis) ondersteuning aan geboden om te komen tot en volgende stap; een strategie. De stand van december 2020 is dat de externe dialoog met de samenleving meelift met het proces van de omgevingsvisie. In het koersdocument Omgevingswet leest u hier meer over. De interne dialoog over klimaat loopt hier op vooruit en zal in Q2 van 2021 plaatsvinden.

Ondertussen worden de klimaatstresstesten ingezet bij (de communicatie over) planontwikkeling en reconstructie van wegen zoals het IEKC en de reconstructie Middachtenstraat/Bentinckstraat.

Waarmee we min of meer lokaal de risicodialoog met percee-eigenaren voeren om te komen tot een zo klimaatbestendig mogelijke inrichting van de fysieke leefomgeving.

Wonen in Oost Gelre

Inleiding

Wonen is essentieel, zowel de woning als de leefomgeving. De woonwensen van inwoners moeten centraal staan bij het woonbeleid (bouwen naar behoefte). Daarbij is een rol weggelegd voor de dorpsbelangenorganisaties in de verschillende kernen van Oost Gelre. Zij kennen als geen ander de lokale situatie en de specifieke (woon)wensen. Het woonbeleid moet gericht zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit, levensloopbestendigheid en maatwerk. Niet de contingenten (kwantiteit), maar de kwaliteit van de

woonplannen die de leefbaarheid een positieve impuls geven zijn leidend. Dit met het doel de woningmarkt weer in beweging te krijgen.

Er zijn voldoende betaalbare en levensloopbestendige (sociale) huurwoningen beschikbaar voor alle doelgroepen.

W hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- de mogelijkheid tot wonen en zorg voor gehandicapt kind of hulpbehoevende inwoners in de directe woonomgeving is gewenst,
- met woningcorporaties maken we jaarlijks prestatieafspraken over de toegankelijkheid, betaalbaarheid en beschikbaarheid van seniorenwoningen en woningen voor de jongeren tot 23 jaar.

■ Stand van zaken

We maken prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties. Indien er signalen zijn dan er onvoldoende betaalbare huurwoningen beschikbaar zijn dan kunnen afspraken worden gemaakt over de realisatie van huurwoningen.

We ronden de pilot "Samen op Harreveld" af, evalueren de resultaten en passen de systematiek toe in de andere kernen.

■ Kwaliteit

De pilot in Harreveld is met succes afgerond en heeft belangrijke inzichten gegeven over de behoefte in Harreveld. Het college had vooraf aangegeven dat dit mogelijk zou kunnen uitrollen over de andere kleine kernen. Inmiddels is gekozen voor een andere aanpak. De verkenning Woningbouw in de kleine kernen is het project waarbinnen de gemeente met de kleine kernen in gesprek gaan over de woningbouwbehoefte en - mogelijkheden. Daardoor is een vervolg in samenwerking met KAW niet aan de orde. Afdeling projectenbureau coördineert dit project met input van de teams wonen, RO en stedenbouw.

Er zijn voldoende bouwkvavels beschikbaar in de hoofdkernen Groenlo en Lichtenvoorde.

We zorgen er voor dat er bouwkvavels op voorraad zijn in alle kernen van onze gemeente. Uitgangspunt daarbij is dat er gebouwd wordt voor "eigen behoefte". Bij nieuwbouw zijn levensloopbestendige en energiezuinige woningen uitgangspunt.

■ Stand van zaken

In het kader van de menukaart Wonen Groenlo en Lichtenvoorde zijn woningen toegevoegd. In Lichtenvoorde resteert daarna nog een behoefte. In 2020 is gestart met het participatietraject om te komen tot een beleidskader voor een aantal gemeentelijke locaties in Lichtenvoorde waaronder de vrijkomende scholen. Dit beleidskader wordt in de eerste helft van 2021 uitgewerkt. Bij het opstellen van dit kader wordt rekening gehouden met de resterende behoefte.

Realiseren van herontwikkelingslocaties in bestaand stedelijk gebied in Lichtenvoorde.

■ **Kwaliteit**

In het kader van de menukaart Wonen Groenlo en Lichtenvoorde worden een aantal locaties in Lichtenvoorde ontwikkeld. Daarnaast is in de tweede helft van 2020 gestart met het participatietraject voor een visie op de vrijkomende schoollocaties.

Realiseren woningbouw op de locatie Oldenhuis in Groenlo.

■ **Kwaliteit**

Op 9 juni 2020 is een bestemmingsplan vastgesteld dat woningbouw op de locatie mogelijk maakt. Het plan is in uitvoering.

Er zijn voldoende bouwkvavels beschikbaar in de kleine kernen.

We zorgen er voor dat er bouwkvavels op voorraad zijn in alle kernen van onze gemeente. Uitgangspunt daarbij is dat er gebouwd wordt voor "eigen behoefte". Bij nieuwbouw zijn levensloopbestendige en energiezuinige woningen uitgangspunt.

■ **Stand van zaken**

Op dit moment lopen er concrete woningbouw initiatieven in elke kern, zoals beoogd in de woonvisie kleine kernen. Het betreffen particuliere ontwikkelingen evenals locaties die door de gemeente uitgegeven zullen worden. Hiermee spelen we in op de concrete woonbehoefte in de kleine kernen. Elk initiatief volgt zijn eigen planning en eigen dynamiek.

We stellen de Ruimtelijke verkenning woning Kleine Kernen vast.

■ **Kwaliteit**

De verkenning is vastgesteld en inmiddels in uitvoering.

Er zijn voldoende veilige woonmogelijkheden beschikbaar voor arbeidsmigranten.

Woonmogelijkheden voor arbeidsmigranten zijn niet alleen een zorg voor de lokale overheid, maar ook van het bedrijfsleven.

■ **Stand van zaken**

In 2020 is gestart met een proces om te komen tot een beleidskader inzake de huisvesting van arbeidsmigranten. Tengevolge van de maatregelen inzake corona heeft het participatietraject enige vertraging opgelopen. In de eerste helft van 2021 kan het beleidskader aangeboden worden aan de raad. Daarnaast lopen er gesprekken met een grote werkgever van arbeidsmigranten om te komen tot een pilot voor huisvesting in Groenlo.

We stellen de ruimtelijke kaders op waarbinnen huisvesting van arbeidsmigranten gerealiseerd kan worden

■ Kwaliteit

Op dit moment is een voorstel in voorbereiding. In de voorbereiding wordt ook externe partijen betrokken. Mede ten gevolge van de coronacrisis is de aanpak gewijzigd. De verwachting is dat het beleidsdocument in de eerste helft van 2021 gereed is.

Het aanbod van intramurale mogelijkheden van wonen met zorg sluit aan op de lokale vraag.

■ Stand van zaken

De plaatsing van de tiny houses is gerealiseerd met als doel de uitstroom van jongeren die bij de Lichtenvoorde wonen door te laten groeien naar een zelfstandige woning. Eind augustus zijn de 2 kandidaten verhuisd. De tijdelijke huisvesting van Careaz is gerealiseerd in Flierbeek. Met Marga Klompé wordt gesproken over nieuwe huisvesting. Het beoordelingskader Zorg en Wonen is in maart met het platform zorg, wonen, welzijn, besproken. Verdere uitwerking heeft in verband met de coronacrisis nog niet plaatsgevonden

Met Stichting de Lichtenvoorde kijken wij naar de huidige en benodigde huisvesting voor de doelgroep die onder de Wlz valt.

■ Kwaliteit

In 2020 is de daadwerkelijke uitvoering van de pilot waarbij tiny houses zijn ingezet om twee jongeren te laten doorstromen gestart. Maandelijks vindt evaluatie plaats.

Voor de grote kernen kijken wij met Marga Klompé en Careaz op welke manier nieuwbouw een bijdrage kan leveren aan het oplossen van deze vraag. De bijdrage die deze nieuwbouw kan leveren aan de kwalitatieve verbetering van de 2 kernen is belangrijk.

■ Kwaliteit

Careaz is naar de tijdelijke huisvesting verhuisd. Het oude gebouw is gesloopt. In verband met corona is de dagbesteding uit de tijdelijke huisvesting vertrokken en wordt nu uitgevoerd in de Hamalandhal. Marga Klompé is gestart met voorbereiding nieuwe huisvesting.

Wij stellen een beoordelingskader zorg en wonen op.

■ Kwaliteit

Het onderwerp beoordelingskader is in maart besproken met het platform zorg, wonen, welzijn, besproken. Verdere uitwerking heeft vanwege het coronacrisis nog niet plaatsgevonden.

Wij werken mee aan het realiseren van vervangende huisvesting gedurende de tijd die nodig is voor het realiseren van nieuwbouw.

■ **Kwaliteit**

Medio 2020 is Careaz naar de tijdelijke huisvesting op Flierbeek verhuisd. In november is de dagbesteding in de tijdelijke huisvesting gestopt in verband met corona. Voor de dagbesteding is in december een andere plek voor gevonden, de Hamalandhal.

Kwetsbare jongeren een wooncarrière bieden.

■ **Stand van zaken**

Medio 2020 zijn twee jongeren verhuisd van de behandelgroep naar de tiny houses op het terrein aan de Europaweg. In deze tiny houses leren zij zelfstandig wonen. Het doel is om ze vervolgens uit te laten stromen naar een zelfstandige woning. Deze pilot monitoren wij maandelijks samen met de Lichtenvoorde

Informatie op Samen in Oost Gelre (SIOG) wordt zodanig uitgebreid en aangepast dat professionals er makkelijk naar kunnen (door) verwijzen.

■ **Kwaliteit**

De doorontwikkeling van SIOG is gaande.

Regionaal behoefte-onderzoek onder jongeren met een ondersteuningsvraag.

■ **Kwaliteit**

Het regionaal behoefteonderzoek heeft nog niet plaatsgevonden

SIOG wordt uitgebreid met 'softere' content in de vorm van verhalen van ervaringsdeskundigen, succesverhalen uit de gemeente, inspiratieverhalen van inwoners. Ook krijgt het Sociaal Team een gezicht.

■ **Kwaliteit**

Er is verder gewerkt aan de doorontwikkeling van SIOG.

Sociaal Team en SIOG online en offline profileren als hét portaal voor informatie en ondersteuning op het gebied van preventie, ondersteuning en participatie.

■ **Kwaliteit**

In het najaar van 2020 is gestart met het verder doorontwikkelen van SIOG.

Sociaal Team, haar aanbod en de werkprocessen krijgen een prominente plaats op SIOG.

Kwaliteit

Het aanbod van het sociale team is terug te vinden op SIOG. In 2021 wordt de website verder doorontwikkeld om beter aan te sluiten op de behoeften van inwoners en professionals.

Wij starten een lokale pilot om trainingslocaties te realiseren waar jongeren zelfstandig kunnen leren wonen.

Kwaliteit

Twee jongeren zijn medio 2020 vanuit een behandelgroep naar tiny houses verhuisd om verder te werken aan het zelfstandig kunnen wonen. Maandelijks monitoren wij dit met de Lichtenvoorde.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Verkeer en vervoer	Geregistreerde ongevallen met letsel ziekenhuis	%	Veiligheid NL	14,6%	13,4%	2019
Volksgezondheid en Milieu	Totaal huishoudelijk afval	kg/inwoner	CBS	479	533	2019
Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	10,7%	17,6%	2018
Volksgezondheid en Milieu	Woningen met zonnepanelen	%	CBS	17,0%	15,7%	2019
Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde woningen	duizend euro	CBS	222	279	2020
Vhrosv	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	4,0	6,5	2020
Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	58,7%	60,3%	2020

Programma 2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 11.485.080	€ 50.013.139	€ -/-38.528.059
Rekening	€ 10.290.422	€ 48.103.442	€ -/-37.813.020
Onderschrijding programma 2	€ 1.194.658	€ 1.909.697	€ 715.039

Overzicht beleidsdoelstellingen programma 2 Cultuur, Welzijn, Zorg en Inkomen

Leefbaarheid, onbetaalbaar!

Inleiding

Niet alles valt in geld uit te drukken. De kracht van leefbaarheid in onze (kleine) kernen is onbetaalbaar. Vooral het werk van dorps- en wijkbelangenorganisaties en zorg- en energiecoöperaties is essentieel om bepaalde maatschappelijke doelen te behalen. Deze vorm van samenlevingsgericht werken ondersteunen wij krachtig.

Behoud en verbetering van leefbaarheid in de kerkdorpen en hoofdkernen.

De leefbaarheidsvisie kleine kernen Oost Gelre vormt onze leidraad voor het te ontwikkelen beleid en het daar aan te koppelen werkprogramma. We houden vast aan de jaarlijkse bijdrage voor dorpsbelangenorganisaties (dbo's) en we faciliteren initiatieven vanuit de kleine kernen en brengen mensen met elkaar in contact. We geven uitvoering geven aan de leefbaarheidsvisie kleine kernen, waarbij de woningbouwprojecten eerste prioriteit zijn.

■ Stand van zaken

Samen met DBO's (dorpsbelangen organisaties) wordt invulling gegeven aan de leefbaarheidsvisie kleine kernen. Een eerste, belangrijk onderwerp waar we gezamenlijk mee aan de slag zijn gegaan is woningbouw in iedere kern. In alle kernen worden woningbouwplannen tot uitvoering gebracht. Een uitgebreide update per kern voor raad en inwoners is voor de zomer 2020 gecommuniceerd.

In december 2020 is een update opgeleverd van de leefbaarheidsvisie kleine kernen die in 2017 opgesteld is. De DBO's hebben een tussenstand opgemaakt van de belangrijke thema's, kijken terug naar behaalde resultaten en maken een doorkijk naar 2030.

Geconstateerd is dat we samen veel bereikt hebben in de kleine kernen, mede door de inzet van de vele vrijwilligers die een actieve rol in de dorpen vervullen. We staan als gemeente in nauw contact met onder andere de DBO's, waardoor de lijnen kort zijn.

De update van de leefbaarheidsvisie biedt een mooi handvat om samen met de DBO's verder invulling te geven aan een nog betere leefbaarheid in de kleine kernen.

We onderzoeken de mogelijkheid/wenselijkheid om (structureel) budgetten voor wijkorganisaties beschikbaar te stellen in Lichtenvoorde en Groenlo.

■ Kwaliteit

Voor deze actie is geen budget beschikbaar. Ook in 2020 heeft bovendien de personele capaciteit ontbroken om invulling te geven aan deze opgave.

Onderwijs

Inleiding

Goed onderwijs biedt iedereen de kans om talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners. Kinderen moeten thuis en op school goed worden voorbereid op hun rol en plek in de samenleving. Voor veel ouders is het belangrijk dat de identiteit van de school aansluit bij de opvoeding die zij hun kind geven. Hoewel de invloed van de gemeenten op de inhoud van het onderwijs beperkt is (dit is het terrein van het schoolbestuur), moet er ook op lokaal niveau veel aandacht zijn voor onderwijs.

Kinderen komen op jonge leeftijd in aanraking met buitenschoolse activiteiten zoals sport, cultuur en creativiteit.

■ Stand van zaken

Het vrijetijdsprogramma Prikkelz heeft een jaarprogramma waar kinderen uit Oost Gelre aan mee kunnen doen. In 2020 is vanwege corona het jaarprogramma op onderdelen digitaal vormgegeven.

We zetten in op de samenwerking tussen sportverenigingen, kinderopvang en basisscholen. Ook werken we samen met wijkverenigingen en dorpsbelangenorganisaties.

■ Kwaliteit

Er wordt ingezet op de samenwerking tussen sportvereniging, kinderopvang en basisschool. Dit heeft als doel om de 'piekdruk' in de avonden bij sportverenigingen te verlagen maar ook (meer)kwaliteit te bieden aan het gezinsleven thuis. Op het moment dat kinderen in de avonden thuis zijn met ouders/verzorgers dan geeft dit rust in het gezinssysteem. Er zijn op dit moment gesprekken met sportverenigingen om te kijken wat op korte termijn te realiseren is met alle partners.

Onderwijsinstellingen realiseren een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van onderwijs(huisvesting).

- Zolang de kwaliteit van het onderwijs gewaarborgd blijft, gaan wij ervan uit dat het schoolbestuur in elke kleine kern een basisschool in stand houdt.
- Kritisch zijn en blijven op de stichtingskosten en de dienstverlening naar andere scholen binnen onze gemeente.

- Samenwerking tussen scholen (in lijn met het convenant dat begin 2017 is gesloten tussen de dbó's en de besturen van het primair onderwijs) moet centraal staan.
- Schoolbesturen informeren dat de gemeente in de kern Groenlo een aanbod van basisonderwijs op 3 locaties wenselijk vindt.

■ **Stand van zaken**

De sloop van de Ludgerusschool is in het eerste kwartaal 2020 afgerond en direct is de bouw van het IEKC Lichtenvoorde gestart. De bouw verloopt volgens planning. Naar verwachting zal de voorziening in juli 2021 worden opgeleverd en kan deze de deuren openen bij start van het nieuwe schooljaar (september 2021). In 2019 is gestart met de uitwerking van de plannen voor een IKC op de locatie Karel Doormanstraat in Groenlo. Naar verwachting wordt in het voorjaar 2021 een raadsvoorstel opgesteld voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet. Het stedenbouwkundig plan en het uitgevoerde verkeersonderzoek maken onderdeel uit van dit voorstel.

Openen van een integraal educatief kindcentrum in Lichtenvoorde.

■ **Kwaliteit**

De sloop van de Ludgerusschool is in het eerste kwartaal 2020 afgerond en direct is de bouw van het IEKC gestart. De bouw verloopt volgens planning. Naar verwachting zal de voorziening in juli 2021 worden opgeleverd en kan deze de deuren openen bij start van het nieuwe schooljaar (september 2021).

Realiseren van een integraal kindcentrum aan de Karel Doormanstraat in Groenlo.

■ **Kwaliteit**

In 2019 is gestart met de uitwerking van de plannen voor een IKC op de locatie Karel Doormanstraat in Groenlo. Op basis van de uitwerking van de plannen wordt in 2021 een raadsvoorstel opgesteld voor het beschikbaar stellen van krediet. Het stedenbouwkundig plan en het uitgevoerde verkeersonderzoek maken onderdeel uit van dit raadsvoorstel. De voorbereiding loopt door in 2021. De start van de bouw vindt daarom niet in 2021 plaats, zoals initieel voorzien.

Realiseren van een passende onderwijshuisvesting voor de Scholengemeenschap Harreveld (nieuwbouw/verbouw).

■ **Kwaliteit**

De raad heeft besloten tot het verlenen van medewerking voor vervangende nieuwbouw en tevens een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 100.000,00.

Onderwijsinstellingen realiseren meer marktgestuurde opleidingen.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten: :

- Onze kinderen komen te weinig in contact met techniek. Initiatieven als het 'Technieklokaal' zijn zeer waardevol.
- We willen meer markt gestuurde opleidingen. Opleidingen die naadloos aansluiten bij de behoefte van bedrijven zodat in onze regio mensen worden opgeleid waar onze bedrijven op zitten te wachten.

■ **Stand van zaken**

Vanuit Marianum is er nog steeds contact met de bedrijven. Er is een project gestart met de Rabobank om leerlingen in contact te laten komen met bedrijven in de regio. Dit heeft ook als doel om leerlingen te laten zien wat deze regio te bieden heeft voor eventuele vervolgstages. Daarnaast is Marianum gestart met het inventariseren van opdrachten vanuit de bedrijven. Deze opdrachten leiden naar profielwerkstukken (onderzoek) die iets kunnen toevoegen aan het bedrijfsleven. Ook is met IKGL contact gezocht via de bedrijven zelf. Een evaluatie heeft nog niet plaatsgevonden.

We organiseren jaarlijks een overleg tussen IKGL, onderwijs en gemeente.

■ **Kwaliteit**

Dit overleg heeft plaatsgevonden.

Oost Gelre streeft er naar de stagehoofdstad van de regio te worden.

■ **Stand van zaken**

Via het project Innovatie Hub worden stageplaatsen aangeboden binnen de gemeentelijke organisatie. Dit voorjaar hebben we nog stagiaires geplaatst, in de tweede helft van dit jaar niet meer als gevolg van de coronamaatregelen.

Samen met de ondernemers moeten we op zoek naar goede stageplekken waarmee we jeugd en talent kansen bieden en aan de regio binden.....

■ **Kwaliteit**

Via het project Innovatie Hub worden stageplaatsen aangeboden binnen de gemeentelijke organisatie. In 2020 zijn er 7 stageplaatsen ingevuld.

Sport

Inleiding

Bewegen is heel belangrijk, als ontspanning en als voorwaarde voor een gezond leven. Maar sport heeft ook een andere functie: het brengt mensen samen en maakt hen weerbaar. Sport speelt ook een belangrijke rol bij het overbrengen van onmisbare waarden en vaardigheden in het gewone leven, zoals teamgeest en respect voor de ander.

Een sterke Sportvisie is de basis van het gemeentelijk sportbeleid. Het is belangrijk om goede randvoorwaarden te creëren binnen de gemeente om sporten en bewegen zo optimaal mogelijk te maken. Rekening moet worden gehouden met verhouding tussen recreatief en prestatief sporten en de verschuiving van verenigingssporten naar individuele sporten in de openbare ruimte, zoals wandelen, fietsen en hardlopen. Wij vinden het belangrijk dat inwoners bekend zijn met de veelzijdigheid van sportmogelijkheden in Oost Gelre, weten hoe gezond het is en waardering hebben voor de bijdrage die sport levert aan samenwerking, het welzijn van mensen en de leefbaarheid in buurten en dorpen.

Oost Gelre heeft een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, spelen en ontmoeten

We willen dat er voldoende mogelijkheden zijn die uitnodigen om inwoners te laten spelen, bewegen en ontmoeten. Binnen de Omgevingswet is er aandacht voor spelen, bewegen en ontmoeten tussen jong en oud. Daarmee stimuleren we de gezondheid van onze inwoners.

■ Stand van zaken

De projectgroep Gezonde Leefomgeving is gestart met het schrijven van een visie op bewegen, spelen en ontmoeten. Verwachting is in Q1 of Q2 van 2021 de visie te kunnen presenteren aan de gemeenteraad.

De samenhang tussen gezondheid, milieu, veiligheid, ruimtelijke ordening en de leefomgeving vergroten en dit verder uitwerken in de Omgevingsvisie.

Einddatum: 31-12-2020

■ Kwaliteit

De projectgroep Gezonde Leefomgeving is gestart met het schrijven van een visie, waarin deze aspecten terugkomen. Deze sluit aan bij de Omgevingsvisie, waarvan de projectgroep ook gestart is. Vanuit OWZ nemen wij deel aan de projectgroep.

■ Tijd

De visie op de gezonde leefomgeving moet begin 2021 klaar zijn. Dit loopt op schema.

Onderzoek uitvoeren naar de behoeftes van inwoners als het gaat om spelen, bewegen en ontmoeten in de leefomgeving.

Einddatum: 01-01-2021

■ Kwaliteit

In 2019 is er een afstudeeronderzoek uitgevoerd naar de wensen en behoeftes van inwoners als het gaat om spelen, bewegen en ontmoeten. Op dit moment is de projectgroep Gezonde Leefomgeving bezig dit te analyseren en om te zetten in een visie. Dit wordt in samenspraak met inwoners verder uitgewerkt.

■ Tijd

In 2021 moet er een visie op de Gezonde Leefomgeving zijn

Samenwerking zoeken met inwoners om deze gezondheidsbevorderende inrichting te realiseren, die een toegevoegde waarde heeft voor de leefbaarheid van een buurt/wijk.

■ Kwaliteit

Hier zijn we nog niet mee gestart vanwege de corona-maatregelen. We hopen dit in 2021 op te pakken en met verschillende belanghebbenden samen te kunnen komen als de maatregelen dit toelaten.

We realiseren een visie op de gezonde leefomgeving.

■ Kwaliteit

De visie op de gezonde leefomgeving (gericht op spelen, bewegen en ontmoeten) wordt in 2021 gepresenteerd aan de gemeenteraad. Verwachting is Q1 of Q2 van 2021.

Versterken van sportnetwerken.

Met goede sport- en cultuurvoorzieningen is het makkelijker voor bedrijven om de juiste medewerkers naar onze gemeente te halen.

■ Stand van zaken

In Oost Gelre werken we samen met sportverenigingen, onderwijs, zorgprofessionals gemeente en sport- en cultuurcoaches aan een lokaal beweeg- en sportakkoord. In dit akkoord komen de ambities van alle organisaties samen om in Oost Gelre aan de slag te gaan. De planning is om in 2021 tot ondertekening en uitvoering te komen. Vanuit de Achterhoekse Verenigingsmonitor 2020 komt naar voren dat de sportverenigingen in Oost Gelre de blik vooral intern gericht hebben. Dit is een mooi aangrijpingspunt om in gesprek te gaan met sportverenigingen en van elkaar te leren / slimme combinaties te maken. Het ondersteunen van onze verenigings- en vrijwilligers kan hierin een mooie rol spelen.

We gaan op zoek naar combinaties tussen sport, cultuur, onderwijs en duurzaamheid.

■ Kwaliteit

Met de sport- en cultuurcoaches maken wij verbinding tussen sport, bewegen, cultuur en onderwijs. Een concreet voorbeeld is Open Club / Vitaal sportpark bij Longa'30. Hier wordt de combinatie gemaakt tussen de sportaccommodatie van Longa'30, inzet van studenten Graafschap College (hybride leerplek) en voetbaltrainingen. In 2021 wordt er een multifunctionele buitenruimte gerealiseerd waar onder andere KBO (ouderenbond) beweegactiviteiten kunnen organiseren.

Wij gaan samen met de verenigingen en vrijwilligers actief zoeken naar combinatiemogelijkheden van sportclubs (sportnetwerken).....

■ Kwaliteit

In samenwerking met organisaties, sportverenigingen, zorgprofessionals, onderwijs en sport- en cultuurcoaches loopt het proces om tot een beweeg- en sportakkoord Oost Gelre te komen. In dit akkoord staan gezamenlijke ambities om gezamenlijk zorg te dragen voor een kwalitatief beter sport- en beweeg aanbod. Daarbij hoort ook dat organisaties en vrijwilligers / professionals elkaar kennen en weten te vinden.

Voor alle inwoners is er een passend sport- en beweegaanbod

Wij willen een vitale samenleving zijn waar bewoners gezond opgroeien. Bij een vitale bevolking zijn er voor elke doelgroep voldoende mogelijkheden om te kunnen bewegen, ongehinderd leeftijd, lichamelijke of geestelijke gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie. Het ongeorganiseerd en ongebonden sporten neemt toe, maar de sportverenigingen zijn toch het hart van de sport. Veel inwoners

zijn lid van een sportvereniging. De verenigingen hebben de kans om zich meer tot maatschappelijk partner te ontwikkelen met een breder aanbod (open club en vitaal sportparkgedachte). Hier is ook een rol weggelegd voor de sport- en cultuurcoaches. Wij zetten sport- en cultuurcoaches in om de verbinding te maken en om specifieke doelgroepen (waaronder ouderen en mensen met een beperking) te stimuleren om te bewegen. De huidige inzet van de sport- en cultuurcoaches is in mei 2018 geëvalueerd en in 2019 herijkt. Dit moet leiden tot een gerichtere inzet van de sport- en cultuurcoaches vanaf 2020. Waar mogelijk ontplooiën we de activiteiten op bestaande sportaccommodaties.

■ **Stand van zaken**

In 2020 zijn de beweegmakelaar en de verenigings- en vrijwilligers ondersteuner gestart. De combinatie van de twee functies maakt dat inwoners individueel begeleid kunnen worden en (sport) verenigingen een offline aanspreekpunt hebben.

De beweegmakelaar kan inwoners doorverwijzen naar een passend sport- en beweegaanbod. De verenigings- en vrijwilligersondersteuner kan helpen bij het opzetten van nieuw aanbod of (sport) vereniging inspireren.

Gerichtere inzet van sport- en cultuurcoaches.

■ **Kwaliteit**

In 2020 is er ruimte gemaakt voor een verenigings- en vrijwilligers ondersteuner. Dit is naar aanleiding van het vrijwilligersonderzoek uit 2018 en de huidige ervaringen met (sport) verenigingen en vrijwilligers.

■ **Tijd**

Doorlopend

Sportaccommodaties (meer) multifunctioneel inzetten (open club en vitale sportparken gedachte) en waar mogelijk de bezettingsgraad overdag verhogen.

■ **Kwaliteit**

Concreet is er bij Longa'30 een projectgroep actief die uitwerking gaat geven aan het plan 'Vitaal Sportpark Open Club Longa'30'. In samenwerking met Achterhoek in Beweging in gesprek met de Nevobo om het volleyballandschap in de Achterhoek te versterken. Eén van de speerpunten is het inzetten van professionals om volleybalverenigingen te ondersteunen. Dit kan door professionals ook overdag gebeuren en dat heeft voordelen voor de bezettingsgraad overdag.

■ **Tijd**

Doorlopend

Historie van maatregel "We stimuleren de 'open club gedachte' bij vereniging door samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en sportverenigingen te stimuleren."

19-7-2019 Label jaarrekening 2019 Michiel Krabbenborg

Op dit moment zijn er twee concrete initiatieven bij Longa'30 en de Hamalandhal (binnensportverenigingen Lichtenvoorde). Beide locaties zijn aangewezen als hybride leerplek (studenten van het Graafschap College gaan er lessen volgen van hun eigen leerkracht en stage

lopen). Er sluiten ook sport- en cultuurcoaches aan, zij kunnen helpen in de begeleiding van de studenten en het organiseren van geschikte activiteiten.

Elk jaar is de open club / vitaal sportpark gedachte een item dus deze maatregel loopt continu door.

Wij streven naar een vitale en sportieve samenleving, waarin sport en bewegen vooral bijdragen aan gezondheid, leefbaarheid en sociale cohesie van alle inwoners.

- Sport en bewegen zetten we in als middel voor participatie.
- Wij werken mee aan het 'beweegvriendelijk' maken van de openbare ruimte. Hiermee dragen we bij aan het verlagen van de drempel om voldoende te bewegen en zo lang mogelijk fit en vitaal te blijven.
- Vooruitlopend op de veranderende bevolkingssamenstelling is het van belang dat we in de Sportvisie Oost Gelre concreet aandacht besteden aan de locatiekeuze, omvang en kwaliteit van de accommodaties. Multifunctionaliteit en samenwerking (binnen en buiten de sport en met name met het onderwijs) zijn daarin centrale begrippen.

■ Stand van zaken

We zetten in op het multifunctioneel gebruiken van huidige accommodaties en ook bij nieuwe accommodaties is dit een belangrijke voorwaarde.

Sport - en bewegen wordt (steeds meer) als preventie voor gezondheid ingezet. Concrete voorbeelden daarvan zijn de valpreventie-voorlichtingen die een concreet vervolg krijgen met valpreventie-trainingen (combinatie van bewegen en gezondheid) en de beweegmakelaar Oost Gelre.

We realiseren een nieuwe sportvoorziening voor binnensport en het voortgezet onderwijs in Groenlo bij het Marianum.

■ Kwaliteit

In 2020 is het stedenbouwkundig plan voor de sporthal definitief gemaakt. Ook zijn alle vooronderzoeken uitgevoerd en is het bestemmingsplan opgesteld. Begin 2021 zal het bestemmingsplan ter inzage worden gelegd. De architect selectie zal in het eerste kwartaal van 2021 starten, waarna de aanbesteding van de sporthal zo snel mogelijk volgt. We zitten daarmee nog op planning van realiseren van de sporthal in 2022.

We stellen een toekomstbestendige investering- en onderhoudsplan op voor de sportaccommodaties.

■ Kwaliteit

In 2020 is ROVA de nieuwe aannemer voor het onderhoud van de sportvelden. In samenwerking met ROVA, collega groen en sport zijn we in 2020 aan de slag gegaan met een meerjareninvestering- en onderhoudsplan. Daarnaast zijn er individuele gesprekken met voetbalverenigingen om de mogelijkheden rondom privatiseren te bespreken. Deze gesprekken worden vervolgd in 2021.

We zetten buurtsportcoaches in op de thema's gezondheid en sociale cohesie. We stimuleren een gezonde leefstijl.

■ Kwaliteit

De sport- en cultuurcoaches jeugd, senioren, het speciaal onderwijs en de coördinator actieve en gezonde wijk zetten zich actief in op gezondheid en sociale cohesie. Op deze manier worden zoveel mogelijk inwoners bereikt. In samenwerking met de sport- en cultuurcoaches wil de gemeente het bereik vergroten en een eerste stap daarin kan zijn het in kaart brengen van het sport- en beweegnetwerk in Oost Gelre (waar kunnen inwoners terecht voor welke activiteiten en hoe kunnen buurtsportcoaches inwoners doorverwijzen / begeleiden naar het reguliere sport- en beweegaanbod). Recent is de beweegmakelaar gestart. Dit is een extra impuls om inwoners (meer) in beweging te krijgen en te helpen als er vragen zijn.

Cultuur en verenigingen

Inleiding

Binnen onze gemeente is het behoud van cultuur en het verenigingsleven van groot belang. Daarom willen we samenwerking tussen vormen van cultuur en verenigingen bevorderen. De opgave voor de gemeente is om, samen met maatschappelijke organisaties en sportclubs, te zorgen voor een gezonde leefomgeving.

Sociaal culturele centra, verenigingsgebouwen, sportgebouwen en velden waar mogelijk privatiseren.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Daar waar mogelijk privatiseren van sociaal culturele centra met het oog op kostenbeheersing en zelf verantwoordelijkheid dragen.
- Verenigingen stimuleren we om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor onderhoud van verenigingsgebouwen, sportgebouwen- en velden. Dit kan ook deels door de zelfwerkzaamheid te belonen.

■ Stand van zaken

Daar waar mogelijk gaan we het gesprek over privatisering aan. In 2020 hebben zich geen ontwikkelingen voorgedaan op dit gebied.

Inventariseren welke verenigingsgebouwen, sportgebouwen- en velden geprivatiseerd kunnen worden.

■ Kwaliteit

Dit traject is opgestart voor de Mattelier en loopt. Dit jaar zijn de voetbalclubs in Groenlo samengegaan. Gebouw en velden van de Grolse Boys zijn door de gemeente aangekocht.

Na inventarisatie, start van eerste oriënterende bestuurlijke gesprekken met de betrokken centra.

■ **Kwaliteit**

Afgelopen jaar is intensief overleg geweest met de Mattelier en horeca Groenlo. Zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Hierin is besproken en afgesproken dat de Mattelier in het proces van afbouw van subsidies en op eigen benen staan, een integraal plan opstelt waarin men laat zien in welke mate het realistisch is om terug te gaan naar € 0,- subsidie. Hier wordt de gemeente ambtelijk en bestuurlijk de komende jaren bij betrokken. Verder stemt de Mattelier haar programmering af met horeca Oost Gelre waarbij rekening wordt gehouden met elkaars belangen.

We inventariseren welke sociaal culturele centra geprivatiseerd kunnen worden.

■ **Kwaliteit**

De gesprekken met de Mattelier zijn gaande en lopen nog steeds.

Stijging in de beoefening van pop- en lichte muziek.

■ **Stand van zaken**

Momenteel wordt het muziekonderwijs voor Hafa-muziek gefaciliteerd door SMOOG (Stichting Muziekonderwijs Oost Gelre). De docenten lichte en popmuziek mogen gedurende het jaar (tot 1 juli 2021) hun lessen verzorgen aan de Patronaatstraat. Dit is een tijdelijke oplossing om ze te ondersteunen, naar een (eventuele) permanente oplossing in het nieuwe cultuurbeleid.

We ondersteunen de muziekverenigingen bij het promoten van muziekonderwijs op basisscholen.

■ **Kwaliteit**

Het project 'Méér Muziek in de klas' (MMIK) is in de Oost Achterhoek van start gegaan. Een tweetal informatiebijeenkomsten over dit project is inmiddels voor de muziekverenigingen, de scholen en de gemeenten uit de Oost Achterhoek georganiseerd om duidelijk te maken wat het project MIKK te bieden heeft. Inmiddels zijn er ook twee ambassadeurs voor het MIKK vanuit de deelnemende partijen aangewezen.

In juni is het convenant 'Méér Muziek in de Klas' lokaal de Achterhoek getekend door de Achterhoekse schoolbesturen, de gemeenten (ook Oost Gelre), de muziekverenigingen en de muziekscholen. In dit regio brede convenant staat de ambitie aangegeven om samen zorg te dragen voor goed muziekonderwijs voor alle basisschoolleerlingen in Achterhoekse gemeenten.

Boogie Woogie is op dit moment nog verantwoordelijk voor het verzorgen van deze lessen. Voor het nieuwe schooljaar wil SMOOG (Stichting Muziekonderwijs Oost Gelre) dit overnemen en verder oppakken.

We willen het functioneren van muziekonderwijs in relatie tot subsidiëring van muziekverenigingen evalueren.

■ **Kwaliteit**

De evaluatie met de muziekverenigingen in relatie tot de subsidiëring van de muziekschool heeft plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze evaluatie hebben de muziekverenigingen de wens uitgesproken zelf het Hafa-cursusaanbod te willen verzorgen. Hiertoe hebben zij SMOOG opgericht

(Stichting Muziekonderwijs Oost Gelre). Vanaf schooljaar 2020-2021 verzorgt SMOOG de Hafa-muzieklessen en nemen wij geen lessen meer af bij BoogieWoogie.

Versterking eigen identiteit en toegankelijkheid van de streekcultuur.

Het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL) richt zich op de streekcultuur en -historie van de Achterhoek én Liemers. Door middel van het organiseren van en participeren in activiteiten wil het Erfgoedcentrum de regionale identiteit, de eigenheid van de Achterhoek én Liemers helder in beeld te brengen en stimuleren, bij voorkeur in samenwerking met andere betrokken partijen/organisaties.

■ Stand van zaken

Het Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers beheert de archieven van de acht Achterhoekse gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Het Erfgoedcentrum geeft het Woordenboek van de Achterhoekse en Liemerse Dialecten (WALD) uit, organiseert exposities, boekpresentaties, lezingen en het jaarlijkse streektaaldictee. Daarnaast hebben we De Erfgoednota voor 2021-2024 in het dialect uitgebracht.

Vanuit het Cultuur- & Erfgoedpact (ECAL) moet de streekcultuur en erfgoedactiviteiten worden bevorderd.

■ Kwaliteit

2020 is het laatste jaar van het Cultuur- en Erfgoedpact (ECAL) 2017-2020. Door de maatregelen rondom Covid-19 zijn niet alle geplande projecten voor 2020 uitgevoerd. Enkele projecten worden daar waar kan in 2021 uitgevoerd. Het project Raken met Smaken heeft wel plaatsgevonden. Daarnaast is een start gemaakt met het siloproject. Voor 2021 -2024 is een nieuw pact ingediend bij de provincie Gelderland. Hierover volgt nog nader bericht.

Nieuwkomers zijn welkom!

Inleiding

Ook in Oost Gelre komen meer mensen met een andere culturele en -/ of nationale achtergrond. Wij willen dat deze nieuwkomers goed integreren in Oost Gelre en meedoen in onze samenleving. We willen voorkomen dat groepen zich afkeren van de Nederlandse samenleving. Een goede beheersing van de Nederlandse taal behoort tot de belangrijkste voorwaarden voor een succesvolle inburgering van nieuwkomers. Vergunninghouders moeten direct in aanraking gebracht worden met onderwijsmogelijkheden en vrijwilligerswerk (Taalcafé), zodat de stap naar betaald werk kleiner wordt. Wij ondersteunen de inzet van maatjes. Zij ondersteunen de nieuwkomers en helpen hen de weg te vinden in onze samenleving. Ook de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) speelt een belangrijk rol om hen voor te bereiden op meedoen en het vinden van werk.

Nieuwkomers dragen hun steentje bij in Oost Gelre.

Wij willen dat nieuwkomers zelfstandig functioneren en zich hier veilig en thuis voelen. Integreren gaat makkelijker als mensen zich thuis voelen. Hierbij spelen ook de autochtone inwoners een belangrijke rol.

■ Stand van zaken

Indien men nog niet aan het werk kan, kijken we of vrijwilligerswerk mogelijk is. We wachten hierbij niet af tot de inburgering is afgerond. Er zijn mooie voorbeelden van nieuwkomers die inmiddels vrijwilliger zijn bij het Taalcafé of zelf een maatje zijn geworden voor statushouders.

Elke nieuwkomer krijgt een maatje die hen helpt wegwijs te maken in onze samenleving en hun plek in Oost Gelre te vinden.

■ Kwaliteit

Nadat een statushouder een woning in onze gemeente toegewezen heeft gekregen, verzorgt vluchtelingenwerk de begeleiding de eerste zes maanden. Daarna vindt er koppeling met een maatje plaats. We zien dat de inzet van maatjes een positieve invloed heeft op de integratie van onze nieuwkomers. Focus ligt hier op het op weg helpen binnen de maatschappij. Dit kan praktische hulp zijn bij de dagelijkse gang van zaken maar ook verbinding naar het verenigingsleven en ondersteuning bij de taalontwikkeling.

In de participatie-cursussen besteden we aandacht aan de Nederlandse man/vrouw-verhouding, culturele verschillen en financiële zaken, zoals budgetbeheer.

■ Kwaliteit

De wettelijke cursussen Participatieverklaring zijn er voor de nieuwkomers om de Nederlandse normen en waarden te leren kennen zoals democratie, gelijkwaardigheid, vrijheid, solidariteit, en participatie. In Oost Gelre besteden we ook aandacht aan de lokale cultuur en diensten, zoals SDOA en ons eigen activiteiten- en dienstenaanbod. Voor de nieuwkomers bestaan deze bijeenkomsten uit 4 halve dagen, over 4 weken verdeeld. Voor de migranten bestaat de Participatieverklaring cursus uit één bijeenkomst, omdat ze (bijna altijd) een Nederlandse partner hebben. Afgelopen jaar was er in januari een cursus voor nieuwkomers en in het najaar één voor een groep migranten (deze werd digitaal gehouden).

In het najaar heeft er één bijeenkomst met nieuwkomers plaatsgevonden, maar vanwege aangescherpte corona-maatregelen moesten we ermee stoppen. Er is daarna een poging gedaan om de volgende drie lessen digitaal uit te voeren, maar helaas is dat met deze kwetsbare doelgroep niet gelukt. De nieuwkomers hebben te veel moeite met de taal en de technologie waardoor dit onmogelijk is; we wachten op veiligere tijden.

Kennis en contactmogelijkheden uitbreiden, waarbij lokale kranten, workshops en presentaties een rol spelen.

■ Kwaliteit

Helaas hebben we hier in 2020 door de coronacrisis niets aan kunnen doen. Het draait voornamelijk om presentaties/workshops en dat heeft het afgelopen jaar stilgelegd. Het is voor deze doelgroep lastig om online bijeenkomsten te organiseren, uit ervaring blijkt dat we daar niet het juiste resultaat mee behalen.

Meer samenwerking met externe organisaties, zoals bijvoorbeeld de GGD op het gebied van het sneller signaleren van mogelijke problematiek en aandacht geven aan stressverlaging en traumaverwerking.

■ Kwaliteit

Het organiseren van bijeenkomsten voor deze doelgroep is vanwege de beperkende maatregelen rondom Covid-19 niet mogelijk geweest.

■ Tijd

In 2020 gaan we weer het plusproduct inkopen voor 44 uur. Lisa gaat inventariseren waar statushouders/maatjes behoefte aan hebben.

Statushouders doen werk naar vermogen (vrijwilligerswerk of een betaalde baan).

■ Kwaliteit

We willen alle statushouders naar vermogen laten participeren. Hiervoor is ook een extra klantmanager bij SDOA aangesteld. In 2020 zijn er 27 statushouders uitgestroomd uit de uitkering. Eind 2020 hebben 14 statushouders een werkervaringsplek of proefplaatsing gekregen. We verwachten dat deze groep snel uitstroomt. 19 statushouders waren nog bezig met de inburgering.

Verder uitvoering geven en actualiseren van het actieplan integratie statushouders.

■ Kwaliteit

Het realiseren van het actieplan integratie voor onze nieuwkomers is vanwege corona vertraagd. De inburgeringstaallessen gaan min of meer door, maar ondervinden wel vertraging. Het vinden van betaald werk en/of vrijwilligerswerk gaat ook langzamer, maar de grote meerderheid van onze nieuwkomers heeft wel werk of een werkplektraject.

De cijfers zien er zo uit:

- Uitstroom werk: 9
- Uitstroom verhuizing: 2
- Traject: 20
- Parttime werk: 5
- Nog niet in een traject: 3

Wat verder opvalt is dat er inmiddels veel zwangerschappen zijn, waardoor deze vrouwen dan tijdelijk uit de running zijn voor werk.

Verdere inzet op re-integratie door middel van activiteiten en projecten.

■ Kwaliteit

Het aanbod van onze activiteiten en projecten is op dit moment beperkt vanwege het corona virus. Een groot aantal van de huidige maatjes is nog steeds actief, maar in 2020 zijn geen nieuwe maatjes geworven. Het digitaal voortzetten van de activiteiten van de Taalcafés is helaas geen succes

geworden. Fietslessen, zwemlessen, huiswerkondersteuning, de zomerschool en incidentele activiteiten zoals Eat-to-Meet en de BBQ bijeenkomsten gingen in 2020 niet door.

Wat wel doorgang heeft gevonden en druk wordt bezocht is de formulierenbrigade op donderdagavond met tolk en het VIP (vreemdeling informatie punt) drie ochtenden per week. Het feit dat er structureel een tolk aanwezig is die Tigrinya en Arabisch spreekt om de laaggeletterdheid op te vangen, betekent dat mensen zich daar wel goed begrepen en geholpen voelen. Wij willen de goede samenwerking en vertrouwensband uitbreiden naar toekomstige informatiebijeenkomsten.

Een terugkerend thema waar vaak vragen over worden gesteld is wat er voor de jeugd verandert als ze 18 jaar worden (qua belasting, studie, toekomstig mogelijkheden en dergelijk). We ontwikkelen samen met de SDOA een programma om deze onderwerpen te behandelen in themabijeenkomsten waarbij de jeugd wordt uitgenodigd (de ouderen zullen natuurlijk ook welkom zijn). Zo gebruiken we de feedback van de Formulierenbrigade, maatjes, Taalcafé's en ander partijen om diensten en hulpvragen aan deze doelgroep aan te passen aan hun behoeftes. Daarom willen we bij de VIP een enquête houden onder de nieuw- en oudkomers om erachter te komen hoe het met hun welzijn in het algemeen gaat (gezondheid, werk, leven, hobby's, sport en opvoeding).

Vorbereiden van de uitvoering van de nieuwe wettelijke gemeentelijke taak m.b.t. de inburgering. We maken afspraken met aanbieders die de inburgeringscursus aanbieden.

Kwaliteit

Achter de schermen wordt er druk gewerkt aan de nieuwe wet inburgering. Dit bespreken we regionaal in de Oost Achterhoek met drie gemeenten. In Oost Gelre richten we ons op het leveren van een hoge kwaliteit begeleiding door zoveel mogelijk bekende en dus vertrouwde professionals.

We bevorderen en dragen bij aan contacten tussen autochtone inwoners en nieuwkomers.

Kwaliteit

Het bevorderen van individuele contacten tussen de Nieuwkomers en de Nederlanders in onze samenleving verloopt moeizaam. Er zijn echter wel een groot aantal maatjes en vrijwilligers die regelmatig contact hebben met bekende nieuwkomers. We hopen in de toekomst op dit gebied meer te kunnen betekenen

We zorgen ervoor dat alle nieuwkomers passend taalonderwijs volgen, van Taalcafé tot het volgen van een passende (taal)opleiding.

Kwaliteit

Nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn, volgen (verplichte) taallessen. Om het taalniveau snel te verbeteren worden er in Lichtenvoorde en Groenlo (taalcafé's) extra ondersteuning geboden bij het leren van de taal. Dit gebeurt door vrijwilligers, gesubsidieerd door de gemeente. Het betreft hier plusminus 35 deelnemers per week. Door de corona maatregelen hebben de activiteiten helaas voor een groot deel van het jaar stilgelegen. Binnen de regels en mogelijkheden zijn een aantal deelnemers wel individueel begeleid.

Vrijwilligerswerk, de onmisbare schakel!

Inleiding

Vrijwilligers, mensen die zich met hart en ziel inzetten voor een ander, vormen een onmisbare schakel in de binding en leefbaarheid van Oost Gelre. Het is belangrijk dat verenigingen en vrijwilligers dat kunnen blijven

doen, zeker nu er op het gebied van jeugdhulp, zorg / Wmo en werk en inkomen taken bij zijn gekomen. Verenigingen, vrijwilligers en dorps- en wijkbelangenorganisaties weten wat daarvoor nodig is en zijn daarmee een belangrijke partner voor de gemeente. Zij maken mogelijk dat inwoners zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven meedoen en er ook aan kunnen blijven bijdragen. Maar dat vraagt nóg nadrukkelijker om behoud van professionaliteit, organisatiekracht en stabiliteit binnen verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Wij willen hen daarbij ondersteunen.

(Jonge) mantelzorgers ondersteunen.

Mantelzorgondersteuning en respijtzorg is beschikbaar voor alle inwoners.

■ Stand van zaken

In 2020 heeft Vithulpbijmantelzorg ondersteuning aan jonge mantelzorgers aangeboden. Jonge mantelzorgers en alle verzorgers van kinderen in jeugdzorg zijn aangeschreven in het kader van de mantelzorgwaardering. Hierdoor zijn 175 jonge mantelzorgers in beeld. GGNet preventie biedt de Kopp (Kinderen van Ouders met Psychische Problemen) cursussen aan. Tijdens de lockdown hebben er geen cursussen plaatsgevonden. De ondersteuning aan jonge mantelzorgers heeft in 2020 noodgedwongen met name via beeldbellen en digitaal plaatsgevonden. Dit sloot goed aan op de leefwereld van de jongeren en zo toch de gewenste ondersteuning te kunnen bieden.

Goede respijtvorzieningen, zoals het kunnen bezoeken van dagbesteding, zijn beschikbaar om mantelzorgers te ontlasten.

■ Kwaliteit

Tijdens de eerste lockdown waren de respijtvorzieningen gesloten. Tijdens de tweede lockdown mochten ze open blijven. De dagbesteding van Careaz is eind 2020 kortgesloten geweest omdat een nieuwe locatie gezocht moest worden buiten het woon-zorgcomplex in verband met corona. De dagbesteding op zorgboerderijen kan in verband met corona door minder inwoners worden bezocht mede door de afstandseis van 1,5 meter. In overleg met mantelzorgers wordt naar een oplossing gezocht. De Stadskamer 2.0 voor inwoners met beginnende vergeetachtigheid is beschikbaar voor ouderen. De inloopvoorzieningen die worden verzorgd door vrijwilligers zijn perioden gesloten geweest vanwege corona.

Op dit moment maken er geen Wmo-cliënten gebruik van de logeermogelijkheid in het kader van respijtzorg.

Het aanbieden van vernieuwende vormen van ondersteuning. De komende vier jaar is dat met name gericht op de ondersteuning van mantelzorgers van inwoners met (beginnende) dementie.

■ Kwaliteit

We gaan een project starten in samenwerking met VIT-hulp bij mantelzorg om vrijwilligers op te leiden die specifiek worden ingezet als mantelzorgondersteuners bij mensen met (beginnende) dementie. Ook willen we praatgroepen oprichten voor mantelzorgers. Door corona staat dit op dit moment even stil.

■ Tijd

loopt door in 2020

In gesprek met VIT-hulp bij mantelzorg om jonge mantelzorgers (nog) eerder in beeld te krijgen.

■ Kwaliteit

VIT-hulp bij mantelzorg en GGNet voerden de ingekochte ondersteuning aan jonge mantelzorgers uit. Het groepswerk heeft door corona wel stilgelegen. In 2020 hebben 175 jonge mantelzorgers (8 t/m 24 jaar) de mantelzorgwaardering ontvangen.

Mantelzorgers jaarlijks blijven bedanken voor hun inzet met een mantelzorgcompliment.

■ Kwaliteit

In 2020 hebben 175 jonge mantelzorgers (8 t/m 24 jaar) en 745 volwassen mantelzorgers de mantelzorgwaardering ontvangen.

Meer bekendheid geven aan de mogelijkheden op het gebied van mantelzorgondersteuning en respijtzorg.

■ Kwaliteit

VIT-hulp bij mantelzorg heeft een maandelijkse e-nieuwsbrief. Daarnaast verzorgt zij artikelen. Tijdens de Dag van de mantelzorg is er door de wethouder een filmpje gemaakt om mantelzorgers te bedanken voor hun inzet. Tijdens de lockdown is er extra publiciteit m.b.t. mantelzorgondersteuning geweest. In 2020 hebben 175 jonge mantelzorgers (8 t/m 24 jaar) en 745 volwassen mantelzorgers een mantelzorgwaardering ontvangen.

Ondersteuning en opsporing van jonge mantelzorgers.

■ Kwaliteit

VIT-hulp bij mantelzorg geeft de ondersteuning vorm. Deze is tijdens de coronacrisis via telefoon/internet doorgegaan. GGNet heeft haar brussengroep tijdens de coronacrisis niet kunnen geven. Ook zij hebben per telefoon contact gehouden met cliënten. Het mantelzorgcompliment is weer gebruikt om mantelzorgers op te sporen. In 2020 zijn hiermee 175 jonge mantelzorgers bereikt.

Senioren, vrijwilligers(organisaties) en welzijnsorganisaties weten elkaar te vinden.

Op de site www.sameninoostgelre.nl publiceren wij het structurele aanbod. Incidentele activiteiten leveren organisatoren aan waarna het op deze site geplaatst wordt. Daarnaast worden activiteiten, die bijvoorbeeld in het kader van dementievriendelijke wijk, valpreventie, bewustwording alcoholgebruik etc. worden georganiseerd, vanuit de gemeente ook bekend gemaakt via de gemeentepagina.

■ Stand van zaken

De doorontwikkeling van Samen in Oost Gelre (SIOG) is nog gaande. SIOG wordt uitgebreid met een 'softere' content in de vorm van verhalen van ervaringsdeskundigen, succesverhalen uit de gemeente, inspiratieverhalen van inwoners. Ook krijgt het Sociaal Team een gezicht. Echter door de coronacrisis is hier geen voortgang geweest. Aan het offline en online profiteren van het portaal voor informatie en ondersteuning op het gebied van preventie, ondersteuning en participatie is vanwege de corona-crisis geen uitvoering gegeven.

We blijven zorgen voor duidelijke informatie over de beschikbare voorzieningen.....

■ Kwaliteit

Op de website www.sameninoostgelre.nl publiceren wij het structurele aanbod. Incidentele activiteiten leveren organisatoren aan waarna het op deze site geplaatst wordt. Daarnaast worden activiteiten die vanuit de gemeente worden georganiseerd ook bekend gemaakt worden via de gemeentepagina. Denk bijvoorbeeld aan dementievriendelijke wijk, valpreventie, bewustwording alcoholgebruik etc. In het najaar is op het gebied van zorg, wonen en gezondheid een nieuwsbrief gemaakt met een overzicht van de gemeentelijke activiteiten. Deze is beschikbaar gesteld aan de lokale zorgorganisaties en het Seniorenbelang. Het doel is dat deze organisaties deze informatie intern verspreiden om vrijwilligers en hulpverleners op de hoogte te brengen van het aanbod. In september 2020 is SIOG in gebruik genomen.

Vrijwilligers ontvangen goede ondersteuning.

Inwoners blijven zich inzetten als vrijwilliger op een manier die aansluit bij hun levensfase en mogelijkheden. Vrijwilligers(organisaties) ontvangen de ondersteuning die bij hun ondersteuningsvraag en de actuele ontwikkelingen op het gebied van vrijwillige inzet past. Naast de digitale ondersteuningsmogelijkheden (www.sameninoostgelre.nl) ontvangen zij ondersteuning van een vrijwilligersondersteuner. Op deze wijze versterken on- en offline elkaar.

■ Stand van zaken

De vrijwilligersondersteuner heeft met diverse verenigingen contact. Regionaal is een onderzoek uitgevoerd naar ondersteuningsbehoefte van sportverenigingen. We maken gebruik van de website Samen in Oost Gelre. Najaar 2020 is gestart met de doorontwikkeling van de website. Organisaties hebben subsidie ontvangen voor het uitvoeren van hun activiteiten, maar hebben dat vaak niet of in een alternatieve vorm moeten doen. Als gevolg van de coronacrisis en de tijd die dat ook ambtelijk vroeg is er niet verder gewerkt aan het opnieuw vormgeven van de welzijnssubsidies. Eind 2020 is er wel gewerkt aan het beschikbaar stellen van een subsidie van 500 euro voor alle vrijwilligersorganisaties in Oost Gelre. Met deze subsidie kunnen ze iets extra's doen voor hun vrijwilligers die in het coronajaar zich vaak op een andere manier hebben ingezet om hun vereniging te ondersteunen. Deze subsidie zal begin 2021 worden uitgekeerd.

De Meedoengroep vanuit de SDOA krijgt extra begeleiding gericht op participatie.

Startdatum: 01-01-2021

■ Kwaliteit

De Meedoen groep heeft een eigen klantmanager (vanuit SDOA) specifiek voor Oost Gelre. Deze klantmanager maakt met alle Meedoen klanten een plan van aanpak om tot activering te komen. Dit kan vrijwilligerswerk zijn maar bijvoorbeeld ook een wekelijks bezoek aan stads- of dorpskamer.

Een vrijwilligersondersteuner vormt een fysiek aanspreekpunt. De vrijwilligersondersteuner geeft vorm aan de verdere invulling van de on- en offline ondersteuning en verbindt vraag en aanbod.

■ Kwaliteit

In het voorjaar 2020 is de verenigings- en vrijwilligersondersteuner gestart en maakt zij onderdeel uit van de sport- en cultuurcoaches Oost Gelre. Eén van die mooie ontwikkelingen is het in kaart brengen

van het sport-, bewegen en cultuuraanbod in Oost Gelre. Het doel is om in Q2 van 2021 een online platform te hebben waar inwoners terecht kunnen.

Tijd

Uiterlijk eerste kwartaal 2020 een geschikte kandidaat vinden.

We betrekken het lokale bedrijfsleven actief bij de ondersteuning van de vrijwilligersorganisaties.

Kwaliteit

Door de coronacrisis is dit nog niet opgepakt in 2020.

We continueren maatschappelijke stages.

Kwaliteit

We subsidiëren de maatschappelijke stages. Door de coronacrisis is de uitvoering in 2020 wel bemoeilijkt.

We herijken de Algemene subsidieverordening Oost Gelre (ASV) en de Nadere regels welzijnssubsidies.

Kwaliteit

Dit proces is nog niet opgestart en dat heeft twee redenen. Enerzijds lag de focus door corona op andere taken dan het herijken van het subsidiebeleid. En anderzijds is er extern advies nodig van een onafhankelijke partij die de consequenties van mogelijke wijzigingen van de subsidieverordening en nadere regels welzijnssubsidies in beeld kan brengen. Uiteindelijk moet de inhoudelijk toets (passen de nadere regels welzijnssubsidies bij de vastgestelde beleidskaders) en de aanpassingen (en daarmee de consequenties) tot een nieuw voorstel leiden.

Tijd

Starten we in 2020 op

We starten een pilot waarin we een klantmanager van de SDOA toevoegen aan het Sociaal Team.

Einddatum: 31-12-2020

Kwaliteit

De pilot loopt, er is een klantmanager meedoen toegevoegd aan het Sociaal Team. Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden nu integraal begeleid vanuit het Sociaal Team.

Tijd

We stroomlijnen de ondersteuning van vrijwilligers/kenniscentrum.

■ **Kwaliteit**

De vrijwilligerscoördinator is in 2020 gestart. De doorontwikkeling van SIOG is eind 2020 ook gestart.

Preventie en ondersteuning

Inleiding

Gezond leven, steeds blijven leren en jezelf ontwikkelen zijn onderdelen van actief deelnemen aan de samenleving. Niet zorgen voor, maar zorgen dat! Eigen kracht op de eerste plaats. Voorkomen is beter dan genezen. De gemeente stimuleert en ondersteunt dit ook. Door preventie kan het beroep op dure (vangnet)voorzieningen worden beperkt en zo kunnen de goede voorzieningen blijven voor mensen die het écht nodig hebben.

Dementievriendelijke samenleving.

Wij werken aan een dementievriendelijke samenleving, zodat mensen met dementie zo lang mogelijk mee kunnen doen. Er is begeleiding op maat voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Zo vergroten we de kennis van dementie binnen organisaties en binnen de samenleving. De komende jaren zetten we ons samen in om een dementievriendelijke samenleving te worden. Dit houdt in dat we mensen met dementie niet alleen herkennen, maar ook dat we iets betekenen voor iemand met dementie of een mantelzorger.

■ **Stand van zaken**

Er is een nieuwe folder voor dementie ontwikkeld, '*wegwijzer dementie*'. In de folder staat praktische info voor zowel de mensen met dementie, mantelzorgers als professionals. Met name waar je naartoe kunt met signalen, vragen en hulp. Ook staan er praktische tips in beschreven. We blijven structureel artikelen plaatsen over dementie, onder andere ook interviews met mantelzorgers, mensen met dementie zelf. Deze worden geplaatst op onze social media kanalen en kranten.

Vanwege corona hebben een aantal activiteiten gericht op dementerende inwoners niet kunnen plaatsvinden. Het netwerk dementie is wel blijven werken. In 2020 is gewerkt aan de samenvoeging van dit netwerk met het netwerk kwetsbare ouderen. Dat zal in 2021 plaatsvinden. De Stadskamer 2.0, gericht op inwoners met beginnende geheugenproblemen is wel van start gegaan in Den Diek. Gezien het bijzondere jaar waarbij ouderen vaak ook niet naar inloopvoorzieningen durfden te komen, gaan wij kijken wat dit voor gevolgen heeft voor de duur van de pilot Stadskamer 2.0.

Behalen certificaat Dementievriendelijke Gemeente.

Einddatum: 31-12-2020

■ **Kwaliteit**

In het voorjaar van 2019 hebben we het certificaat Dementievriendelijke Gemeente behaald. Deze is in ontvangst genomen door de wethouder en Stichting Alzheimer Oost Nederland.

■ **Tijd**

De lokale werkgroep komt in 2020 met nieuwe acties die worden uitgevoerd in het kader van dementievriendelijke gemeente en ons plan van aanpak.

Communicatie rondom dementie: folder (wegwijzer dementie), artikelen en website.

■ **Kwaliteit**

Er is een dementiefolder ontwikkeld, 'wegwijzer dementie'. In de folder staat praktische info voor zowel de mensen met dementie, mantelzorgers als professionals. Met name waar je naartoe kunt met signalen, vragen en hulp. Ook staan er praktische tips in beschreven. Inmiddels zijn we de folder aan het vernieuwen, vanwege veranderingen en nieuwe informatie.

We blijven structureel artikelen plaatsen over dementie, onder andere ook interviews met mantelzorgers, mensen met dementie zelf. Deze worden geplaatst op onze social media kanalen en kranten.

Inmiddels is er een nieuwe wegwijzer dementie ontwikkeld, daarin zijn verschillende nieuwe activiteiten toegevoegd. We zijn van plan elk jaar de folder opnieuw te bekijken en als het nodig is een update te geven. Ook zijn we met de Oost Achterhoekse gemeenten bezig met het ontwikkelen van een flyer die hulpverleners mee kunnen geven aan mensen waar de diagnose dementie nog niet is gesteld maar het er wel aan zit te komen.

Tijd

De nieuwe folder wordt in december 2019 uitgebracht. Het plaatsen van artikelen loopt het hele jaar door.

Ondersteuningsaanbod verbreden voor inwoners met dementie en hun mantelzorgers (ontmoeting, dagbesteding en gespreksgroepen).

■ **Kwaliteit**

In het actieplan dementievriendelijke gemeente staat opgenomen om lotgenoten contact bijeenkomsten te organiseren voor mensen met dementie en/of hun mantelzorgers.

In het najaar van 2020 heeft een regionale bijeenkomst plaatsgevonden met als doel om te kijken naar nieuwe dagbestedingsmogelijkheden voor mensen met dementie. We merken dat er weinig specifieke dagbesteding plekken zijn voor deze doelgroep terwijl daar wel behoefte aan is. De bijeenkomst werd georganiseerd in samenwerking met het netwerk dementie. Tijdens de bijeenkomst is naar voren gekomen dat mensen met dementie het beste op hun plek zijn bij zorgboerderijen en daar de meeste rust vinden. Daar moeten we in de toekomst meer aandacht bij aan besteden en zorgen voor meer dagbesteding plekken op zorgboerderijen. Op dit moment zijn er wachtlijsten bij zorgboerderijen.

In 2020 hebben we lokale stappen ondernomen. Binnen de dorpskamer hebben we een inloop voor mensen met beginnende dementie geopend, de dorpskamer 2.0. Deze is net voor de coronacrisis gestart, ondanks corona loopt de inloop goed. De verwachting is dat zodra de corona maatregelen versoepeld worden, wij nog meer mensen naar deze inloop kunnen toe trekken. Deze inloop biedt extra ondersteuning aan mensen met beginnende dementie die nog 'te goed zijn' voor een geïndiceerde dagbesteding plek en moeilijk mee kunnen lopen bij de reguliere inloopvoorzieningen. Bij de dorpskamer 2.0 krijgen ze extra aandacht en ondersteuning.

Tijd

Actie wordt in 2020 uitgewerkt.

Training en voorlichting geven over dementie aan vrijwilligers, mantelzorgers en middenstand.

■ **Kwaliteit**

In 2019 is een eerste voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor vrijwilligers van diverse zorgorganisaties/inloopverenigingen. Dit is zeer goed ontvangen, veel vrijwilligers waren bij deze bijeenkomst aanwezig. Doel was om hier een vervolg aan te geven. Daarnaast was het een doel om in 2020 dezelfde soort bijeenkomst te organiseren voor mantelzorgers van mensen met dementie. Helaas hebben we dit door corona niet uit kunnen voeren. We zijn nu aan het kijken hoe we in kleiner

verband bijeenkomsten voor mantelzorgers kunnen organiseren, we denken aan een soort lotgenoten contact groep.

Tijd

Inmiddels in 2018 en 2019 bijeenkomsten georganiseerd voor vrijwilligers. deze waren goed bezocht, ongeveer 50 vrijwilligers. Behoeftte is groot dus dit blijven we in 2020 aanbieden.

Uitvoering geven aan het plan van aanpak ‘Dementievriendelijke samenleving’.

■ Kwaliteit

In 2019 hebben we de volgende acties behaald: project dansen als toen, certificaat dementievriendelijke gemeente ontvangen, bijeenkomst wereld Alzheimer dag georganiseerd in samenwerking met het Alzheimer café, voorlichting bijeenkomst vrijwilligers, gesprekken met ondernemers/verenigingen, opstarten inloop voor mensen met beginnende dementie.

Voor 2020 zijn de bovenstaande activiteiten verder uitgevoerd, wel hebben we een aantal dingen een andere (met name online) invulling moeten geven door corona.

Tijd

Acties lopen door in 2020. Verder willen we meer de focus leggen op mantelzorgers, ondernemers etc.

Inwoners bieden we een zinvolle daginvulling.

Dicht bij huis blijven er mogelijkheden om elkaar te ontmoeten en een zinvolle dagbesteding te hebben die aansluit bij de behoefte. Mensen ervaren geen drempel om van de (inloop)voorzieningen gebruik te maken. In elke kern is een mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. Ervaringsdeskundigen spelen hierbij een belangrijke rol. Iedereen voelt zich welkom op de ontmoetingsplek.

■ Stand van zaken

Er is contact gelegd met Netmobiel om te kijken of ook de electrocarren te zijner tijd aangesloten kunnen worden op het systeem. Verwachting is dat Netmobiel in oktober start. De pilot met Werkbaan Oost gaat onderdeel uitmaken van de doorontwikkeling van Samen aan het Stuur. Bij deze pilot zoeken wij nu ook samenwerking met Winterswijk. Hiervoor zijn de eerste overleggen gestart. Tijdens de coronacrisis is de stadskamer heel kort gesloten geweest maar is snel op een bijzondere wijze weer geopend. Na 1 juni is de Stads-/Dorpskamer weer op een meer gangbare manier gaan werken en is de arbeidsmatige dagbesteding weer opgepakt. Tijdens de coronacrisis waren de inloopvoorzieningen gesloten. Een aantal is op 1 juni weer opgestart. Er is door de inloopvoorzieningen en zonnebloemverenigingen wel telefonisch contact met de bezoekers gehouden.

Januari 2020: De pilot met Werkbaan Oost gaat onderdeel uitmaken van de doorontwikkeling van Samen aan het Stuur. Tijdens de coronacrisis is de Stadskamer heel kort gesloten geweest, maar is snel weer geopend. Na 1 juni is de Stads-/Dorpskamer weer op een meer gangbare manier gaan werken en is de arbeidsmatige dagbesteding weer opgepakt. Tijdens de coronacrisis waren de inloopvoorzieningen gesloten. Een aantal is op 1 juni weer opgestart maar vervolgens weer gesloten. Er is door de inloopvoorzieningen en zonnebloemverenigingen wel telefonisch contact met de bezoekers gehouden.

De dagbesteding is tijdens de eerste lockdown kort dicht geweest maar daarna weer geopend. Omdat de 1,5 meter gehandhaafd moet worden is het bij kleinere zorgaanbieders moeilijk om iedereen het aantal geïndiceerde dagdelen te bieden. In overleg met mantelzorgers wordt hier een oplossing voor gezocht. De dagbesteding van Careaz is eind 2020 i.v.m. corona verhuisd van Flierbeek naar de

Hamalandhal. Eind 2020 waren er voldoende plekken op de dagbesteding beschikbaar, mede omdat niet alle ouderen nog naar de dagbesteding durven gaan.

Deelname aan ontwikkeling van een vervoersapp voor inwoners in landelijke gebieden (NetMobiel).

■ Kwaliteit

De vervoersapp van Netmobiel is eind 2020 gestart. De electrocarren zijn nog niet aangesloten.

In gesprek gaan met aanbieders en onze inwoners om het aanbod uit te breiden met activiteiten die meer gericht zijn op dienstverlenende activiteiten en om verbreding mogelijk te maken.

■ Kwaliteit

De pilot met Werkbaan Oost over arbeidsmatige dagbesteding is opgepakt en wordt verbreed naar samenwerking met de gemeenten Winterswijk en Berkelland.

Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar een zinvolle daginvulling.

■ Kwaliteit

De inloopvoorzieningen voldoen aan een behoefte voor laagdrempelige daginvulling. Met werkbaan Oost zijn we een pilot gestart zodat mensen ook weer kunnen ervaren hoe het is om in een arbeidsmatige setting invulling aan de dag te geven. Vanaf 2020 bieden we ook de mogelijkheid voor deze groep om deel te nemen aan het verenigingsleven. Hierin spelen ook de klantmanagers van SDOA en de beweegmakelaars een belangrijke rol.

Ondersteunen van de doorontwikkeling van de stads-/dorpskamer, zoals de stads-dorpskamer inzetten voor ondersteuning aan inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

■ Kwaliteit

In de eerste lockdown tijdens de coronacrisis is de stadskamer heel kort gesloten geweest maar is snel op een bijzondere wijze weer geopend. Na 1 juni is de Stadskamer weer op een meer gangbare manier gaan werken en is de arbeidsmatige dagbesteding weer opgepakt. Een vaste groep bezoekers maakt hiervan gebruik. In het voorjaar 2020 heeft de Stadskamer een presentatie verzorgd over haar werkzaamheden bij de Wmo raad Oost Gelre.

Ondersteunen van initiatieven op het gebied van inloopvoorzieningen. We geven extra aandacht aan het thema eenzaamheid.

■ Kwaliteit

Tijdens de eerste en een deel van de tweede lockdown waren de inloopvoorzieningen gesloten. Er is door de inloopvoorzieningen en zonnebloemverenigingen wel telefonisch contact met de bezoekers

gehouden. Er is gedurende het jaar regelmatig contact gezocht met de inloopvoorzieningen om een vinger aan de pols te houden hoe het met de ouderen in de dorpen ging.

Door de coronacrisis heeft het project Zingeving geen doorgang kunnen vinden.

Inwoners worden ondersteund bij hun participatie in de samenleving.

Inwoners die niet op eigen kracht of met ondersteuning van hun netwerk zelfstandig kunnen participeren, ontvangen ondersteuning.

Stand van zaken

In verband met corona zijn de inloopvoorzieningen tijdelijk dicht geweest. Twee inloopvoorzieningen zijn 1 juni weer gestart. De kortdurende cliëntondersteuning is per telefoon doorgedaan. Ook de individuele maatwerk-ondersteuning is zo veel mogelijk per telefoon en digitaal doorgedaan. De dagbestedingslocaties zijn bijna allemaal gesloten geweest tijdens de eerste lockdown. De Stadskamer is zeer kort gesloten geweest en is in april weer opgestart. De pilot Arbeidsmatige dagbesteding heeft stilgelegen als gevolg van de tijdelijke sluiting van Werkbaan Oost. Najaar 2020 is deze pilot onderdeel geworden van de uitwerking van Samen aan het stuur.

We leveren groeps- en individuele begeleiding en kortdurend verblijf voor inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren in de samenleving.

Kwaliteit

Gedurende 2020 heeft de individuele ondersteuning vaak op een andere wijze plaatsgevonden dan gebruikelijk door de coronacrisis. Beeldbellen heeft een grotere rol gespeeld. De dagbesteding is tijdens de eerste lockdown deels gesloten geweest. Door de 1,5 meter eis hebben niet op alle locaties de dagbesteding met 100% bezetting kunnen draaien. In overleg met mantelzorgers is naar individuele oplossingen gezocht. Vanwege corona is de dagbestedingslocatie van Careaz verplaatst naar de Hamelandhal.

Individuele begeleiding: Het aantal cliënten is in 2020 licht gestegen naar 301.
Per subproduct ziet dit er als volgt uit:

Ontwikkelen: 2019, 69 afnemers, 2020, 77 afnemers.
Stab en helpen bij: 2019, 157 afnemers, 2020, 180 afnemers.
Stab en overnemen: 2019, 25 afnemers, 2020, 21 afnemers.
Stab en overnemen Plus, 2019, 11 afnemers, 2020, 9 afnemers.
Pers verzorging, 2019, 7 afnemers, 2020, 5 afnemers.
Ontwikkelen Plus: 2019, 7 afnemers, 2020 9 afnemers.

We leveren Wmo-maatwerkvoorzieningen.

Kwaliteit

Tijdens de lockdown is een deel van de ingekochte maatwerkvoorzieningen anders of deels niet uitgevoerd. Vanaf 1 september is de uitvoering grotendeels weer op het oude niveau gekomen.

We starten een pilot arbeidsmatige dagbesteding.

■ **Kwaliteit**

De pilot is gestart maar heeft een vertraagde uitrol vanwege corona en randvoorwaarden / kaders die nog niet volledig uitgewerkt en vastgesteld waren. Dit kwam mede als gevolg van de ontwikkelingen rondom Samen aan het stuur waardoor we mensen beperkt konden plaatsen. Begin 2021 verwachten we deze goed en volledig uit te werken (in samenwerking met het nieuwe werkleerbedrijf en andere deelnemende gemeenten) en verwachten we medio 2021 de pilot goed neer te kunnen zetten en deelnemers te kunnen laten starten.

We stimuleren cliënten en inwoners bij de doorstroom van dagbesteding naar beschermt werk.

■ **Kwaliteit**

We zijn hiervoor een pilot met Werkbaan Oost gestart (WBO). Mensen met ontwikkelperspectief verrichten activiteiten bij WBO. Zo ontstaat er een doorgaande lijn waarbij we maximaal kunnen ondersteunen bij de ontwikkelvraag. In 2020 zijn 16 uitkeringsgerechtigden uitgestroomd dankzij de uitstroomregeling.

Kwetsbare inwoners een passende woonplek en begeleiding bieden.

In 2021 zijn er Maatschappelijk opvang en vormen van beschermd wonen beschikbaar voor onze inwoners die daar door omstandigheden gebruik van moeten maken. De maatschappelijke opvang is gericht op een zo snel mogelijke terugkeer naar een situatie waarbij de inwoner weer zelfstandig kan wonen en werken en, mogelijk met begeleiding, kan werken aan het oplossen van zijn/ haar problemen. Goede afspraken tussen gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen maken dat inwoners die dat kunnen, vanuit beschermd wonen kunnen doorstromen naar zelfstandige huisvesting. Regionaal en lokaal is eind 2020 de beleidsuitvoering gereed.

■ **Stand van zaken**

In 2020 is er regionaal gewerkt aan de voorbereiding van de doordecentralisatie van Beschermd Wonen van de centrumgemeente Doetinchem naar de regio gemeenten in de Achterhoek. Elke gemeente is zelf verantwoordelijk voor beschermd wonen vanaf 2022. Ter voorbereiding daarop is het huidige zorglandschap in beeld gebracht (welk aanbod zit waar en hoe is daarbij de verdeling over de Achterhoek en past dat bij de vraag), wat er minimaal aan voorzieningen nodig zijn om instroom in beschermd wonen zoveel mogelijk te voorkomen en hoe moet de governance eruit zien. In 2021 wordt deze informatie meegenomen in de inkoop sociaal domein 2022 en in de governance zodat de overgang vanaf 2022 naar de regiogemeenten plaats kan vinden. De voorbereiding loopt op schema.

De uitwerking van de regionale voorbereidingen van de veranderingen rond maatschappelijke opvang en beschermd wonen, geven wij vorm in een apart traject. Dit betreft de Regionale uitvoeringsagenda opvang en bescherming.

■ **Kwaliteit**

De voorbereidingen voor de doordecentralisatie beschermd wonen zijn in 2020 opgestart en uitgevoerd.

Wij gaan in overleg met aanbieders van beschut wonen over de invulling van het onderdeel (beschut) wonen. We zetten zwaarder in op een grotere beschikbaarheid van deze woningen en maken hierover harde (prestatie)afspraken met woningbouwverenigingen.

Kwaliteit

De afspraken met de woningcorporaties over de uitstroom vanuit beschermd wonen worden uitgevoerd. Er zijn in 2020 aanvullende lokale werkafspraken gemaakt. Wel blijft het nodig deze mogelijkheid onder de aandacht van de zorgaanbieders te brengen.

Kwetsbare inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig veilig wonen.

Inwoners die beschermd wonen, kunnen doorstromen naar een woning in de wijk en kunnen binnen de afgesproken termijn van een jaar beschikken over een woning. Voor ouderen ondersteunen wij maatregelen om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Stand van zaken

In verband met corona zijn de bezoeken van de vrijwillige ouderenadviseurs en vrijwillige woonconsulenten stil komen te liggen. Zij hebben alleen telefonisch contact gehad met ouderen. In uitzonderlijke situaties heeft er contact plaatsgevonden met de professionele ouderenadviseur. Er is toch nog voor € 18.000,- aan subsidie voor het doen van woningaanpassingen om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen uitgekeerd.

De werkafspraken over de uitstroom uit beschermd wonen, die met de woningcorporaties waren gemaakt, worden uitgevoerd.

Op regionaal niveau is besloten de pilot Leefsamen waarbij sensoren worden ingezet om ouderen langer zelfstandig te kunnen laten wonen, uitgerold naar huurders van de woningcorporaties. De voorbereidingen daarvoor zijn gestart.

Afspraken maken met woningcorporaties en zorgaanbieders om uitstroom uit beschermd wonen mogelijk te maken.

Kwaliteit

Er is een bijeenkomst geweest met de woningcorporaties m.b.t. de afspraken rond uitstroom. Lokaal zijn aanvullende werkafspraken gemaakt.

De afspraken met woningcorporaties over uitstroom beschermd wonen werden in 2020 uitgevoerd. Ook waren een aantal convenantwoningen beschikbaar.

Prestatieafspraken maken met woningcorporaties.

Kwaliteit

Met de woningcorporaties zijn prestatieafspraken gemaakt.

We faciliteren het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen door het ondersteunen van het nemen van fysieke maatregelen die dit bevorderen.

Kwaliteit

Vrijwillige ouderenadviseurs en woonconsulenten hebben door de coronacrisis geen fysieke bezoeken kunnen afleggen. Er is alleen telefonisch contact mogelijk geweest. Wel is er nog voor € 18.000,- aan subsidie verstrekt voor woningaanpassingen.

In Regioverband is besloten het project Leefsamen uit te breiden naar een aanbod voor huurders. De woningcorporaties de Woonplaats en Pro Wonen gaan dit project ook in Oost Gelre starten. Dat zal begin 2021 worden.

We participeren in de uitrol van Leefsamen in de Achterhoek.

Kwaliteit

In 2020 is in de regio Achterhoek besloten het project Leefsamen een doorstart te geven. De woningcorporaties gaan het aanbieden aan hun oudere huurders. De voorbereidingen zijn in 2020 gestart, in 2021 volgt de uitrol.

We verlenen subsidies voor het levensloopbestendig maken van woningen.

Kwaliteit

Vanwege de coronacrisis vinden er minder bezoeken van de vrijwillige woonconsulenten plaats en zijn er minder aanpassingen aangebracht. Toch is er uiteindelijk nog voor € 18.000 aan subsidies voor woningaanpassingen aangevraagd.

We verstrekken leningen voor het levensloopbestendig maken van woningen.

Kwaliteit

Net als bij de Duurzaamheidslening wordt deze maatregel anders uitgevoerd. De raad heeft op 16 juli 2019 de verordening Stimuleringslening Opplussen ingetrokken. De Toekomstbestendig Wonen Lening is een integrale lening waarin de maatregelen voor onder andere opplussen en voor verduurzaming zijn opgenomen. Daarmee kunnen woningen aangepast worden om langer zelfstandig te kunnen wonen.

Het beschikbare budget is in 2020 volledig besteed aan het verstrekken van leningen voor levensloopbestendig maken van woningen.

Verminderen van alcohol en drugsgebruik bij jongeren.

Alcohol en drugs bespreekbaar maken binnen het gezin. We willen dat ouders voorbeeldgedrag laten zien en jongeren wijzen op de gevaren van alcohol en drugs, met als doel dat het gebruik onder jongeren afneemt.

Stand van zaken

Allerlei preventieve thema's worden door het jongerenwerk geborgd op het Marianum. Op deze manier bereik je alle jongeren en ouders en kan de universele en structurele preventie worden weggezet. We informeren ouders en jongeren aan de hand van universele en geïndiceerde preventie-activiteiten via verschillende kanalen, zodat ouders en jongeren bewust bezig zijn met het thema (Sociale media, krantjes, Facebook, Moraalridder). Vanuit het Preventie Platform Jeugd organiseren we al jaren voor verschillende doelgroepen preventie-activiteiten. Er wordt steeds gekeken wat er

structureel geborgd kan worden en wat het PPJ nieuw oppakt. De inzet op preventie is groot. Toch merken wij dat deze inzet nog onvoldoende maakt dat alcohol en drugsgebruik vermindert. Met de partners kijken wij wat verder gedaan kan worden aan het bespreekbaar maken van het gebruik en wat ertegen te doen.

(Sport)verenigingen ondersteunen om vorm te geven aan het 'NIX 18-beleid' rondom alcohol- en drugsgebruik.

■ Kwaliteit

* In het voorjaar 2020 (4 maart 2020) is er een bijeenkomst georganiseerd voor sportverenigingen over het gebruik van alcohol en drugs.

* Voor (sport) verenigingen zijn er in samenwerking met IrisZorg IVA cursussen georganiseerd.

* De vervolgstap wordt in samenwerking met de DBO's gezet. Het idee is om in 2021 lokaal per kern bijeenkomsten te organiseren over het thema middelengebruik (alcohol en drugs) . De sportverenigingen worden hierbij betrokken, aangezien jongeren uit het dorp ook vaak lid zijn van de sportclub in het dorp.

■ Tijd

4 maart 2020 vervolg bijeenkomst en verder jaarlijks aandacht voor het thema.

Continueren van de samenwerking tussen het jongerenwerk Mazzel en scholengemeenschap Marianum.

■ Kwaliteit

Allerlei preventieve thema's worden door het jongerenwerk geborgd op het Marianum. Op deze manier bereik je alle jongeren en ouders en kan de universele en structurele preventie worden weggezet. Mazzel wordt steeds meer een volwaardig onderdeel op het snijvlak van onderwijs, welzijn en Zorg.

Tijd

1) Hier wordt al langere tijd op ingezet naar alle tevredenheid van alle partijen. Mazzel blijft dit voor 2020 verder doorontwikkelen en inspelen op actualiteiten.

Koppeling met andere beleidsterreinen zoals sport en Wmo om een integrale aanpak rondom het thema alcohol en drugs te bewerkstelligen.

■ Kwaliteit

Op 4 maart 2020 heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden op sportpark Den Elshof in Groenlo. Hierbij was het verenigingsleven uit onze gemeente breed vertegenwoordigd. Belangrijke uitkomst van de avond is dat we de kennis over drugs moeten vergroten bij sportverenigingen en dat we de sportverenigingen zonodig individueel hierin moeten ondersteunen. We zullen hier verder invulling aan geven wanneer de situatie rondom corona dit toelaat.

Op 1 december heeft er, in verband met de maatregelen rondom corona in klein verband, een bijeenkomst plaatsgevonden met de voorzitters van de dorpsbelangenorganisaties. Het thema was middelengebruik. Iriszorg/GGD en Mazzel hebben een presentatie gegeven en naar aanleiding hiervan zijn we het gesprek met elkaar aangegaan rondom de signalen en vragen die er leven . In

maart 2021 vindt er een vervolgoverleg plaats waarin ook Tactus aan zal sluiten en we een plan van aanpak op gaan stellen.

Uitbreiden en intensiveren van de samenwerking tussen jongerenwerk Mazzel en het primair basisonderwijs.

■ Kwaliteit

Als doelstelling hebben we, in overleg met alle primair onderwijs scholen in Oost Gelre, verschillende preventieve thema's te borgen binnen het primair onderwijs. Hier werd in 2020 een start mee gemaakt en de bedoeling is dat dit structureel geborgd wordt voor de komende jaren.

Door Covid-19 heeft Mazzel helaas maar de helft van de pilot kunnen uitvoeren. Tot 16 maart is uitgevoerd volgens planning. Het structureel borgen van de pilot blijkt een aardige klus die nu weer opgepakt gaat worden.

Vanuit het Preventie Platform Jeugd (PPJ) voor verschillende doelgroepen preventie-activiteiten organiseren.

■ Kwaliteit

Dit is wat we al jaren doen en steeds wordt er gekeken wat er structureel geborgd kan worden en wat het PPJ nieuw oppakt.

We informeren ouders en jongeren aan de hand van universele en geïndiceerde preventie-activiteiten via verschillende kanalen, zodat ouders en jongeren bewust bezig zijn met het thema.

■ Kwaliteit

Dit wordt actief gedaan via social media, lokale kranten, Facebook, Instagram, Moraalridder, Podcasts en online webinars.

We werken vanuit het Preventie Platform Jeugd samen met omliggende gemeenten rondom verschillende maatschappelijke thema's en dus ook het thema alcohol- en drugsgebruik.

■ Kwaliteit

Er is een werkgroep alcohol. Deze heeft een plan van aanpak opgesteld en dit plan is in 2020 in gang gezet door de kerngroep van het PPJ in alle vier de gemeenten. Gemeente Oost Gelre is hierin al een aantal jaren bezig en is dus koploper op dit stuk. Er is inmiddels ook gestart met een werkgroep drugs. Deze is onlangs samengevoegd met de werkgroep alcohol.

Voorkomen van overgewicht bij jongeren.

Sinds 2017 is de werkgroep 'Voorkomen van overgewicht bij kinderen' actief. Op 27 september 2017 is een intentieverklaring getekend met alle werkgroepleden (Yunio, school, GGD, sportverenigingen, diëtisten, fysiotherapie, kinderopvang, BSO) en bestuurders van Aalten, Oost Gelre en Winterswijk. Deze ketenaanpak heeft als doel om in een vroeg stadium overgewicht te signaleren, kinderen en hun ouders te adviseren,

ondersteunen en begeleiden. Zo vinden zij direct de juiste ingang en krijgen ze de zorg die aansluit op hun behoeften en mogelijkheden.

De werkgroep wil verder gaan in de afstemming rondom het thema overgewicht bij kinderen in de leeftijd 0-12 jaar. We willen de samenwerking met bovengenoemde partners intensiveren en vanuit gezamenlijkheid komen tot één visie en plan op het gebied van het voorkomen van overgewicht bij kinderen. Vervolgens willen we dit doorzetten naar de doelgroep jongeren 12-18 jaar.

■ **Stand van zaken**

De ketenaanpak overgewicht heeft als doel een netwerk met elkaar te hebben waardoor kinderen met overgewicht goed en passend geholpen kunnen worden. Dit is gelukt. De werkgroep komt twee keer per jaar samen om nieuwe mensen in het netwerk te introduceren en elkaar te informeren. We maken een contactkaart ketenaanpak overgewicht die op essentiële plekken komt te liggen. Denk aan: huisarts, bibliotheek en fysiotherapie.

In gezamenlijkheid komen tot een preventieprogramma op gebied van overgewicht.

Einddatum: 31-12-2022

■ **Kwaliteit**

De ketenaanpak overgewicht heeft als doel een netwerk met elkaar te hebben waardoor kinderen met overgewicht goed en passend geholpen kunnen worden. Dit is gelukt. De werkgroep komt twee keer per jaar samen om nieuwe mensen in het netwerk te introduceren en elkaar te informeren. We maken een contactkaart ketenaanpak overgewicht die op essentiële plekken komt te liggen. Denk aan: huisarts, bibliotheek, fysiotherapie.

■ **Tijd**

Ketenaanpak overgewicht jeugd loopt en eerste doelen zijn behaald.

Samenwerking intensiveren met partners binnen de werkgroep "Voorkomen van overgewicht bij kinderen".

■ **Kwaliteit**

Sinds 2017 is de werkgroep 'Voorkomen van overgewicht bij kinderen' actief. De werkgroep bestaat uit Yunio, school, GGD, sportverenigingen, diëtisten, fysiotherapie, kinderopvang,

BSO en bestuurders van Aalten, Oost Gelre en Winterswijk.

De werkgroep komt twee keer per jaar samen om nieuwe mensen in het netwerk te introduceren en elkaar te informeren. We maken een contactkaart ketenaanpak overgewicht die op essentiële plekken komt te liggen. Denk aan: huisarts, bibliotheek, fysiotherapie

■ **Tijd**

Inleiding

Ook in Oost Gelre is sprake van (verborgen) armoede. Vaak schamen mensen zich voor hun situatie, hetgeen het zoeken naar en aanbieden van oplossingen bemoeilijkt. In veel gevallen betekent dit dat ook kinderen in (relatieve) armoede opgroeien. Dat is voor ons niet acceptabel. Kinderen moeten de kans krijgen zich volledig te ontplooiën en volop mee te doen aan de maatschappij.

Het voorkomen van uitsluiting van inwoners vanwege lage inkomens.

Kinderen moeten mee kunnen doen en ook inwoners met een structureel laag inkomen moeten niet financieel belemmerd worden om deel te nemen aan het verenigingsleven. Voor de schuldenproblematiek zetten we extra in op preventie en vroeghulp.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we bestrijden armoede daar waar het kan en ondersteunen inwoners die moeite hebben hun financiële huishouden adequaat te regelen.
- met de inzet van cliëntondersteuners helpen we inwoners hun leven, met behoud van eigen kracht, op orde te krijgen.

■ Stand van zaken

Er moet nog verder invulling gegevens worden aan de budgetteringscursussen. Dit krijgt in 2021 verder vorm. Beleidsmatig is het geborgd door het vaststellen van de beleidsnota Schuldhulp. De vroegsignalering voor het voorkomen van hoge schulden is een projectmatige aanpak samen met de SDOA. Vanaf oktober 2020 is deze operationeel. De medewerker vroegsignalering werkt samen met de vrijwilligers van Schuldhulp Op Maat. Deze vrijwillige inzet voorkomt vaak verdere escalatie van schuldenproblematiek.

Van de groep inwoners met een uitkering op grond van de participatiewet is inmiddels 65% actief als vrijwilliger of mantelzorger. Voor een deel blijft het lastig om een geschikte plek te vinden. De oorzaak kan liggen in motivatie, maar in de persoon gelegen factoren spelen hierbij een rol.

Alle kinderen in Oost Gelre moeten kunnen zwemmen. Voor gezinnen met lage inkomens is een vergoeding mogelijk van de kosten voor het behalen van zwemdiploma A.

■ Kwaliteit

Er is een zwemregeling voor het behalen van zwemdiploma A voor inwoners met een laag inkomen. Deze regeling brengen we ook actief onder de aandacht bij nieuwkomers/statushouders. Er hebben geen kinderen gebruik gemaakt van de zwemregeling, mogelijk vanwege corona en sluiting zwembaden groot deel van het jaar.

Inwoners met een structureel laag inkomen (langer dan drie jaar) kunnen jaarlijks een beroep doen op een individuele inkomens toeslag.

■ Kwaliteit

Inwoners met een structureel laag inkomen op of rond bijstandsniveau kunnen een beroep doen op de toeslag. Vanaf 1 januari 2021 is de inkomensgrens om in aanmerkingen te komen verhoogd van

105% naar 115% (niveau 2019). Meer inwoners komen op deze manier weer in aanmerking voor de toeslag.

Inwoners met een uitkering op grond van de participatiewet die niet aan het werk kunnen, begeleiden we zoveel mogelijk naar vrijwilligerswerk. Zo voorkomen we een sociaal isolement.

■ Kwaliteit

Van deze groep bijstandsgerechtigden is inmiddels 65% actief als vrijwilliger of mantelzorger. Voor een deel blijft het lastig om een geschikte plek te vinden. Dit kan komen door gebrek aan motivatie, maar ook in de persoon gelegen factoren spelen een rol.

We bieden budgetteringscursussen aan kwetsbare doelgroepen zoals uitkeringsgerechtigden.

■ Kwaliteit

Hier moeten we nog verder invulling aangeven. Beleidsmatig is het geborgd door het vaststellen van de beleidsnota Schuldhulp. Door de coronacrisis hebben we hier nog geen uitvoering aan kunnen geven.

We gaan financiële voorlichting geven op scholen.

■ Kwaliteit

Hier gaan we nog invulling aan geven. We zijn hierover in gesprek met Schuldhulp op Maat.

We investeren (met buurgemeenten) in een gerichte aanpak om schoolverlating te voorkomen.

■ Kwaliteit

We zetten in op het voorkomen van schoolverzuim, aangezien dit is vaak een voorbode is van schooluitval. Daarom kennen we een regionale verzuimaanpak met eenduidige afspraken tussen scholen en gemeenten. Samen met SG Marianum hebben we een preventief verzuimspreekuur opgezet. Leerlingen die verzuimen worden, nog voordat de bovenwettelijke meldingsplicht voor de scholen in zicht komt, al gezien door de leerplichtambtenaar. Tijdens dit gesprek worden afspraken gemaakt om toekomstig verzuim te voorkomen. Er was 23 keer op het Mbo en 46 op het voortgezet onderwijs) sprake van wettelijk verzuim.

We maken afspraken met zorgverzekeraars, woningbouwcorporaties en nutsbedrijven om zo vroegtijdig signalen te krijgen indien er achterstanden ontstaan. Om hoge schulden zoveel mogelijk te voorkomen doen we aan vroegsignalering (Vroeg erop af!).

■ Kwaliteit

Dit doen we door middel van vroegsignalering. Projectmatige aanpak samen met de SDOA. Vanaf oktober 2020 is dit operationeel. Er is een lokaal convenant ondertekend zodat de gemeente signalen van problematische schulden binnenkrijgt en pro-actief hulp kan bieden.

We maken bijles voor kinderen uit minima-gezinnen financieel mogelijk.

■ Kwaliteit

We willen hiervoor de behoefte gaan peilen op de scholen en zo samen tot een aanpak komen. Op dit moment hebben we dit nog niet helder, heeft stilgelegen door de coronacrisis.

We ondersteunen de vrijwillige schuldhulpmaatjes (SOM) financieel door subsidie en daarnaast faciliteren we waar dit nodig is.

■ Kwaliteit

Subsidie ook voor 2020 toegekend. Subsidie is structureel verhoogd. SOM is een onmisbare schakel in de schuldhulpverlening en vroegsignalering.

We willen zoveel mogelijk kinderen die recht hebben op de meedoen regeling ondersteunen. Daarom is de regeling toegankelijker gemaakt door middel van een meedoen-applicatie.

■ Kwaliteit

Meedoen-applicatie is per 1 januari 2020 operationeel. Door de coronacrisis is er minder gebruik van gemaakt dan voorgaande jaren. In 2020 hebben 224 kinderen gebruik gemaakt van de meedoen regeling.

Onze inwoners hebben grip op zorgkosten.

Wmo-cliënten en inwoners met een laag inkomen een steuntje in de rug bieden door middel van een tegemoetkoming in de ziektekosten via de collectieve zorgverzekering. Door meer aandacht voor leefstijl en gezondheidspreventie in de collectieve verzekering draagt deze bij aan het bevorderen van een goede gezondheid.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we bestrijden armoede daar waar het kan en ondersteunen inwoners die moeite hebben hun financiële huishouden adequaat te regelen
- met de inzet van cliëntondersteuners helpen we inwoners hun leven, met behoud van eigen kracht, op orde te krijgen.

■ Stand van zaken

Voor minima was in 2020 de zorgpolis van Menzis beschikbaar als men daar gebruik van wilde maken. De Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) wordt door twee teams in Oost Gelre uitgevoerd (Lichtenvoorde en Groenlo). In beide plaatsen zijn beweegmakelaars actief die de deelnemers toe leiden naar lokaal beweegaanbod. In Oost Gelre werkt SchuldhulpOpMaat. Zij hebben 40 vrijwilligers. Deze vrijwilligers helpen mensen met het weer op orde brengen van de financiële administratie, het creëren van overzicht en toeleiding naar hulpverlening bij de Stadsbank (indien nodig). De vrijwillige schuldhulpmaatjes hebben tijdens de coronacrisis hun werk per telefoon gedaan.

Gecombineerde leefstijlinterventies (GLI's) komen per 2019 in de basisverzekering, waardoor inwoners op een laagdrempelige manier mee kunnen doen aan programma's omtrent beweging, voeding en leefstijl.

Einddatum: 31-12-2019

■ Kwaliteit

De GLI wordt door twee teams in Oost Gelre uitgevoerd (Lichtenvoorde en Groenlo). In beide plaatsen zijn beweegmakelaars actief die de deelnemers toeleiden naar lokaal beweegaanbod.

■ Tijd

de GLI is in 2019 uitgevoerd door twee begeleidingsteams (in Oost Gelre en Lichtenvoorde)

Het inzetten van 'schuldhulpmaatjes' die inwoners helpen die in de schulden verkeren.

■ Kwaliteit

In Oost Gelre werkt SchuldhulpOpMaat. Zij hebben 40 vrijwilligers. Deze vrijwilligers helpen mensen met het weer op orde brengen van de financiële administratie, het creëren van overzicht en toeleiding naar hulpverlening bij de Stadsbank (indien nodig).

De schuldhulpmaatjes hebben in 2020 als gevolg van corona hun ondersteuning vooral telefonisch moeten vormgeven.

Vrijwilligers in te zetten die inwoners leren omgaan met geld, zodat (nieuwe) schulden worden voorkomen.

■ Kwaliteit

In 2020 is door de coronacrisis de hulp van de vrijwilligers beperkt doordat fysiek contact niet mogelijk was.

Wij behouden de komende vier jaar de mogelijkheid om gebruik te maken van de collectieve zorgverzekering van Menzis voor de huidige doelgroep.

■ Kwaliteit

De doelgroep met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm kon ook in 2020 gebruik maken van de collectieve zorgverzekering via de gemeente. In 2020 hebben 332 inwoners van deze regeling gebruik gemaakt.

Wij zijn met Menzis in gesprek om het preventieve aanbod in de collectieve zorgverzekering uit te breiden. Dit noemen we de Gemengde leefstijlinterventie.

Einddatum: 31-12-2022

■ **Kwaliteit**

Er zijn gesprekken met Menzis over valpreventie in de GarantVerzorgd Verzekering. Op andere vlakken lopen de gesprekken met Menzis via de SDOA. Cursus stoppen met roken komt niet meer ten laste van verplichte eigen risico Samen Gezond App voor alle inwoners (ontwikkeld door Menzis, maar hoeven inwoners niet verzekerd te zijn). De gezonde leefstijlinterventie (GLI) wordt actief aangeboden aan de doelgroep met een laag inkomen

■ **Tijd**

Gesprekken met Menzis lopen en er zijn wijzigingen opgenomen in de collectieve verzekering voor 2020

Laaggeletterdheid/taalarm

Inleiding

Een ongekend hoog aantal inwoners van Nederland (ruim 2,5 miljoen) heeft moeite met lezen en schrijven en kan daardoor moeilijker meedoen in de samenleving. Heel veel (multi)-problemen worden veroorzaakt door laaggeletterdheid, het is een serieuze handicap in een wereld van internet, e-mail en social media.

In 2015 is er onder andere met Oost Gelre een Convenant Bondgenootschap voor Laaggeletterdheid Regio Achterhoek afgesloten. Voor de gemeente Oost Gelre is in 2018 een taalakkoord ingediend gericht op het vinden van laaggeletterden, waarbij de focus ligt op de doelgroep NT1.

In de Achterhoek zetten zich diverse partijen in op het verminderen van laaggeletterdheid en het versterken van digitale vaardigheden in de regio (zie maatregelen genoemd in het Taalakkoord). Het Graafschap college als aanbieder van het formele aanbod, de Achterhoekse bibliotheken, welzijnsorganisaties, Stichting Lezen & Schrijven, sociale diensten, het UWV en diverse werkgevers zijn essentiële partijen in het kader van laaggeletterdheid.

Het tegengaan van laaggeletterdheid.

We willen laaggeletterdheid herkennen en bespreekbaar maken, zodat we de doelgroep kunnen ondersteunen bij het bereiken van een hoger taalniveau.

■ **Stand van zaken**

Het dagelijks bestuur van de SDOA heeft de regels rondom de verplichte taaltoets vastgesteld. Dit wordt getoetst bij een uitkeringsaanvraag. Er is een lokale werkgroep laaggeletterdheid opgesteld. Diverse partners maken samen met betrokken medewerkers van het sociaal team deel uit van de werkgroep. Samen wordt er een plan van aanpak gemaakt met betrekking tot de aanpak van laaggeletterdheid. We inventariseren wat er lokaal allemaal is en hoe we elkaar kunnen versterken. Er is een regionale werkgroep laaggeletterdheid opgericht. Samen zijn we bezig met een regionaal plan van aanpak laaggeletterdheid. Het beleidsplan is inmiddels af en wordt in 2021 besproken in het college. In de planning stond een training voor medewerkers over herkennen van laaggeletterdheid, deze zou georganiseerd worden door stichting lezen en schrijven. Door corona kon de training niet fysiek doorgaan. We zijn aan het kijken of we deze training in 2021 online kunnen organiseren. Het begeleiden van mensen naar taalondersteuning wordt opgepakt in de werkgroep laaggeletterdheid. Er wordt in kaart gebracht wat er allemaal is aan ondersteuning met het doel om mensen sneller te kunnen doorverwijzen.

Medewerkers van de sociale teams zijn geschoold in het herkennen van laaggeletterdheid en ondersteunen laaggeletterden om een hoger taalniveau te bereiken.

■ **Kwaliteit**

Er is een regionale werkgroep laaggeletterdheid opgericht. Diverse partners maken samen met betrokken medewerkers van het sociaal teamplan een plan van aanpak laaggeletterdheid. Het beleidsplan is inmiddels af en wordt binnenkort besproken in het college. In de planning stond een training voor medewerkers m.b.t. herkennen van laaggeletterdheid, deze zou georganiseerd worden door stichting lezen en schrijven. Door corona kon de training fysiek niet doorgaan, we zijn aan het kijken of we deze training online kunnen organiseren.

Tijd

Loopt het hele jaar door.

Verplichte taaltoets bij een uitkering op grond van de Participatiewet.

■ **Kwaliteit**

Het dagelijks bestuur van de SDOA heeft de regels rondom de verplichte taaltoets vastgesteld. Wordt getoetst bij uitkeringsaanvraag. Dit geeft uitvoering aan landelijke wet- en regelgeving.

Voor de inburgeraars geldt, dat zij al een verplicht inburgeringstraject volgen. Indien zij dit voltooien, eindigen zij op A2-niveau.

■ **Kwaliteit**

De inburgeringscursussen worden grotendeels door het Graafschap College uitgevoerd. We streven ernaar dat iedere nieuwkomer het A2-niveau haalt, maar helaas is dat niet voor elke nieuwkomer mogelijk. Een aantal keren is een ontheffing verleend als men kon aantonen dat tenminste 650 uren zijn gevolgd. Na afronding van hun inburgeringsplicht, is het de bedoeling dat alle nieuwkomers de kans krijgen om hun taalvaardigheid te verbeteren of tenminste warm te houden. Dit wordt mogelijk gemaakt in Oost Gelre door ons diverse participatie aanbod en de maatjes. Sommige nieuwkomers gaan door met hun opleiding tot een hoger niveau Nederlands.

We begeleiden mensen naar taalondersteuning bij bestaande initiatieven, zoals het Taalhuis, Taalteam of de Taalcafe's.

■ **Kwaliteit**

In 2020 hebben we een werkgroep gevormd samen met de gemeente Winterswijk en Berkelland. Daarin gaan we acties uit het regionale beleidsplan vormgeven en in lokale acties omzetten. We gaan in kaart brengen wat er allemaal is aan ondersteuning, zodat we mensen sneller kunnen doorverwijzen. We hebben taalhuizen/taalcafe's. Het doel is dat deze toegankelijker worden voor zowel de NT1 als de NT2 doelgroep. Stichting lezen en schrijven zal ons hierbij ondersteunen, in 2020 hebben we overleggen samen gehad en besproken waar we ondersteuning bij nodig hebben. In de planning stond om in 2020 een voorlichting bijeenkomst te organiseren over ons taalondersteuning aanbod, dat kon niet door gaan vanwege corona. Hopelijk kunnen we dit in 2021 organiseren en het onderwerp meer onder de aandacht brengen.

Tijd

Loopt door in 2020.

Goede zorg voor senioren

Inleiding

Mensen worden steeds ouder, waardoor ook in Oost Gelre het aantal ouderen toeneemt. We willen als gemeente een seniorvriendelijke gemeente zijn, waar ouderen veilig en plezierig kunnen leven.

Inwoners worden op een juiste wijze ondersteund.

De keukentafelgesprekken dienen kwalitatief in orde te zijn en verlopen zorgvuldig.

Stand van zaken

In verband met corona konden de keukentafelgesprekken niet fysiek plaats vinden zoals meestal gebruikelijk is. Deze zijn nu telefonisch uitgevoerd. Ook de gesprekken over de kortdurende ondersteuning zijn telefonisch uitgevoerd. In uitzonderlijke gevallen heeft fysiek overleg plaatsgevonden. Na 1 juni is het aantal fysieke gesprekken weer toegenomen. Beschermingsmiddelen zijn inmiddels aanwezig om dit goed uit te kunnen voeren. De onafhankelijke cliëntondersteuning heeft ook zo veel mogelijk telefonisch plaatsgevonden. Dit heeft niet geleid tot een afname in de vraag naar ondersteuning. Het klanttevredenheidsonderzoek Wmo en Jeugd is uitgevoerd. De resultaten waren positief.

De gemeente regelt onafhankelijke cliëntondersteuning waarbij zoveel mogelijk vrijwilligers van organisaties worden ingezet.

Kwaliteit

Als gevolg van de coronacrisis lijkt de vraag naar onafhankelijke cliëntondersteuning afgenomen. Ook vonden de afspraken die er waren telefonisch plaats. De onafhankelijke cliëntondersteuning is uitgevoerd, aangepast aan de maatregelen die door corona nodig waren. De ondersteuning heeft zoveel mogelijk telefonisch plaatsgevonden.

We nemen jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek af.

Kwaliteit

Ook in 2020 is het klanttevredenheidsonderzoek afgenomen. De klanttevredenheid in Oost Gelre met betrekking tot de Wmo en jeugdzorg is hoog.

Ouderen wonen langer zelfstandig thuis.

Wij willen dat inwoners zo lang mogelijk, veilig en gezond, thuis kunnen wonen in hun eigen omgeving. Het is dan ook van belang dat het aantal val-ongevallen afneemt en dat we de veiligheid van het thuiswonen vergroten. Oudere inwoners zijn op de hoogte van en maken gebruik van de mogelijkheden die wij bieden om zelf maatregelen te nemen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen.

■ **Stand van zaken**

Bijeenkomsten ten behoeve van valpreventie zijn direct bij de start van de coronacrisis gestopt. Woonconsulenten hebben geen bezoeken afgelegd maar bijna uitsluitend telefonische contacten gehad. Toch hebben inwoners nog voor een bedrag van € 18.000,- aan subsidie voor het opplussen aangevraagd. We zetten deze subsidie dan ook door na 2020. Deelname aan de pilot Leefsamen (het aanbrengen van sensoren om langer zelfstandig wonen mogelijk te maken) zal door de woningcorporaties aan hun oudere huurders worden aangeboden. De voorbereidingen daarvoor zijn in 2020 gestart. Het vormgeven van een woonzorgvisie is alleen besproken in het Platform Zorg, wonen, welzijn maar is door corona niet verder ontwikkeld.

De komende vier jaar handhaven we de subsidie Opplussen woningen.

■ **Kwaliteit**

Er hebben in 2020 vanwege corona en het daardoor niet kunnen afleggen van huisbezoeken geen aanschrijvingen plaatsgevonden. Toch is er nog voor € 18.000 subsidie voor aanpassingen verstrekt.

Het aanbieden van valpreventie trainingen.

Einddatum: 31-12-2022

■ **Kwaliteit**

We bieden valpreventietrainingen aan. Dit staat nu op een laag pitje in verband met corona.

■ **Tijd**

In de prestatieafspraken met de woningcorporaties afspraken maken over het bevorderen van het langer zelfstandig blijven wonen.

■ **Kwaliteit**

Met de woningcorporaties zijn in december de afspraken met betrekking tot langer zelfstandig wonen vastgelegd voor 2021. De afspraken voor 2020 zijn uitgevoerd.

Inwoners vanaf 65 jaar blijvend actief benaderen en uitnodigen om in gesprek te gaan met vrijwillige woonconsulenten.

■ **Kwaliteit**

In verband met corona hebben er geen fysieke bezoeken plaatsgevonden. Er is alleen telefonisch contact met inwoners.

Met een multidisciplinaire werkgroep (met onder andere fysiotherapeuten, POH, wijkverpleegkundigen en ouderen) een plan van aanpak opstellen om val preventie structureel in te bedden bij diverse organisaties.

Einddatum: 31-12-2021

■ Kwaliteit

De werkgroep valpreventie is begin 2019 gestart en loopt. Er zijn al diverse voorlichtingen gegeven. De andere acties (bijvoorbeeld voorlichting aan professionals) staan stil in verband met corona.

■ Tijd

Opplussen van bestaande woningen (middels woningaanpassingen die langer thuis wonen mogelijk maken).

■ Kwaliteit

Door de coronacrisis zijn er vanaf maart geen bezoeken door de woonconsulenten afgelegd. Toch is er nog voor € 18.000,- aan subsidie voor het opplussen verstrekt.

Participeren in het regionale project 'Langer veilig thuis'.

Startdatum: 01-01-2021

■ Kwaliteit

Wij participeren in het project Langer veilig thuis.

Voorlichtingen geven over val preventie in alle kernen.

Einddatum: 31-12-2020

■ Kwaliteit

Er zijn in 2020 diverse voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Het vervolg ligt stil in verband met corona. Zodra het weer mogelijk is, worden de bijeenkomsten weer opgestart.

■ Tijd

In 2019 zijn 4 voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd
in 2020 volgen er nog 4 bijeenkomsten.

We gaan aan de slag met een gecombineerde woon-zorgvisie.....

■ Kwaliteit

Vanwege de coronacrisis is dit nog niet opgestart. Begin maart 2020 zijn wel de eerste ideeën besproken in het Platform Zorg, wonen, welzijn.

We onderzoeken of er meer tussenvormen van wonen zijn.

■ Kwaliteit

Dit onderwerp zou in het najaar van 2019 worden uitgewerkt in het kader van de regionale woonagenda. Deze uitwerking heeft echter nog niet plaatsgevonden. Zodra er een regionaal kader vast ligt, wordt het gemeentelijk woonbeleid zo nodig bijgesteld. Wel wordt er in overleg met een woningbouwcorporatie gekeken of een pilot mogelijk is.

We zorgen voor voldoende veilige (sociaal en fysiek) levensloopbestendige woningen.

■ Kwaliteit

Van de 91 aanvragen voor een Toekomstbestendig Wonen Lening had 1 aanvraag betrekking op het levensloopbestendig maken van de woning. De overige aanvragen hadden betrekking op energiebesparing en/of -opwekking van de woning.

In de periode 2018-2020 zijn 200 nieuwbouwwoningen opgeleverd, waarvan 100 levensloopbestendig en 100 niet-levensloopbestendig. In de planningslijst woningbouw zijn voor de periode 2021-2025: 212 woningen (67%) ingepland als levensloopbestendig, en 106 woningen (33%) niet-levensloopbestendig.

Van de 77 nieuwbouwwoningen in 2020 zijn 35 nieuwbouwwoningen levensloopbestendig opgeleverd en 42 woningen niet-levensloopbestendig gebouwd.

Er is subsidie beschikbaar voor het opplussen van uw eigen woning of huurwoning. De subsidie bedraagt 1/3 van de kosten met een maximum van € 750,-. Het subsidieplafond voor de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020 bedroeg € 35.000. In 2020 hebben 29 inwoners gebruik gemaakt van deze regeling (57 in 2019). In verband met corona hebben we geen aanschrijving naar de 65+ers gedaan vandaar dat het aantal minder is dan vorige jaren.

Voorkomen van vereenzaming onder ouderen.

In elke kern is minimaal een ontmoetingsmogelijkheid voor ouderen georganiseerd door inwoners.

■ Stand van zaken

Direct bij de start van de coronacrisis zijn de oudereninloopvoorzieningen gesloten. Wel zijn alle inloopvoorzieningen en Zonnebloemverenigingen zoveel mogelijk telefonisch contact blijven houden met hun bezoekers/ cliënten. Er is gedurende de sluiting regelmatig contact geweest met de inloopvoorzieningen. Met Vit-hulp bij mantelzorg is nauw contact geweest over overbelasting van mantelzorgers die door het wegvallen van de inloopvoorzieningen in de problemen kwamen. Ook al zijn de netwerken in stand gebleven en hebben alle organisaties subsidie ontvangen om hun activiteiten uit te voeren. Zij hebben dat niet kunnen doen op de manier zoals iedereen gewild had. Met name ouderen hebben daardoor veel gezamenlijke activiteiten moeten missen. Ook al is er zeker veel aandacht geweest om deze gezamenlijke contacten door individuele contacten te vervangen, het blijft geen gezamenlijke ontmoeting. Veel ouderen hebben het daardoor in 2020 extra zwaar gehad.

We ontwikkelen een gerichte aanpak om eenzaamheid onder ouderen te signaleren en tegen te gaan.

■ **Kwaliteit**

Tijdens de lockdown is er diverse malen contact met inloopvoorzieningen en zonnebloemenverenigingen geweest over het houden van contacten met bezoekers. Ook met Vithulpbijmantelzorg waren er korte lijnen zodat tijdig toch hulp geboden kon worden. Vanaf 1 juni was de inloop voor beginnend dementerenden weer open. De vrijwillige ouderenadviseurs hebben tijdens de lockdown geen bezoeken afgelegd. Door de corona hebben er geen extra activiteiten voor beginnend dementerenden plaatsgevonden. Wel is in 2020 het project Stadskamer 2.0 gestart in Den Diek. Dit betreft een inloop voor mensen met beginnende geheugenproblemen in den Diek. Bij de Stadskamer komen jaarlijks ongeveer 83 unieke bezoekers.

Met het landelijk project Een tegen eenzaamheid is contact gelegd om een project op te starten in 2021 gericht op eenzaamheid in de doelgroep mensen met psychische kwetsbaarheid.

We subsidiëren het netwerk kwetsbare ouderen.

■ **Kwaliteit**

Het netwerk kwetsbare ouderen heeft Oost Achterhoek heeft het hele jaar gefunctioneerd. Daarnaast zijn voorbereidingen gestart om het netwerk van de Oost en West Achterhoek in 2021 samen te voegen.

We subsidiëren ondersteunende organisaties.

■ **Kwaliteit**

Wij subsidieerden ook in 2020 BOOG seniorenbelang, Zonnebloemverenigingen en dorpsbelangenverenigingen

Jeugdzorg

Inleiding

Kinderen en jongeren moeten gezond en veilig kunnen opgroeien. Soms is daar wat hulp bij nodig. Dit varieert van preventie, inzet van het Ondersteuningsteam tot inzet van eerste- en tweedelijns.

Jongeren en hun ouders ondersteunen en begeleiden.

We willen dat onze jongeren en ouders makkelijker en sneller hulp kunnen vragen en hun problematiek bespreekbaar maken. Belangrijk is om hier ook ouders bij te betrekken, zodat zij ook weten wat ze kunnen doen indien de situatie dit vraagt. Wij streven ernaar dat we alle kinderen van 0-23 jaar die extra ondersteuning nodig hebben in beeld hebben. Wij willen samenwerking en contacten met betrokken partijen stimuleren met als doel dat er een nauwere samenwerking ontstaat tussen partijen in de keten van jeugdhulp. InHuis-steungezinnen is een pilot voor de regio Achterhoek. De doelstelling van het project is het bieden van hulp en ondersteuning (in de vorm van een steungezin) aan gezinnen die overbelast zijn en een klein of overvraagd netwerk hebben. De ouders en kinderen (vraaggezin) kunnen letterlijk even op adem komen en de kinderen kunnen zich positief blijven ontwikkelen. Het doel is dat het gezin weer zelfredzaam wordt en opschalen naar hulpverlening wordt voorkomen. Een plan voor het hele gezin is een belangrijk

uitgangspunt van de Jeugdwet. Wanneer we willen dat ouders in hun kracht blijven of opnieuw komen is het van belang dat hulpverleners ouders de gelegenheid geven een familiegroepsplan op te stellen. Ouders zijn dan direct betrokken en hebben regie over hun eigen familiegroepsplan en eigen dossier.

■ Stand van zaken

Inmiddels zijn op 1 praktijk na (twee normpraktijken) alle praktijken aangehaakt bij de Praktijk Ondersteuner Huisarts (POH). Dit is een dekking van 75% van de huisartsen. We zetten meer in op laagdrempelige ondersteuning van jongeren bij hun mentaal welbevinden door ze in contact te brengen met het Huiskamer project van het Marianum. Willen we dat onze jongeren makkelijker en sneller hulp vragen en het bespreekbaar maken. Het huiskamerproject geeft jongeren ruimte voor een kopje thee, een goed gesprek, het uiten van een idee of het stimuleren om huiswerk te maken. Het loopt steeds beter, de jongeren weten de weg naar de huiskamer inmiddels goed te vinden. Het Ondersteuningsteam (OT) heeft een belangrijke rol in het SKB. Hier pakken ze onder andere SOLK (onverklaarbare lichamelijke klachten) problematiek op. Zowel het SKB als het OT is heel tevreden over de samenwerking. Daarnaast zien we dat het OT een belangrijke rol speelt binnen de scholen. Iedere school in Oost Gelre heeft een OT-er aan zich verbonden (korte lijnen). Ook sluiten ze aan bij het PPJ en brengen ze signalen in die universeel opgepakt moeten worden. Daarnaast hebben ze veel afstemming met de voorschoolse voorzieningen.

De POH gefaseerd uitbreiden naar alle huisartsenpraktijken in Oost Gelre.

■ Kwaliteit

Inmiddels zijn op 1 praktijk na (twee normpraktijken) alle praktijken aangehaakt. Dit is een dekking van 75% van de huisartsen.

De samenwerking met huisartsen verder intensiveren.

■ Kwaliteit

Dit doen we onder andere door middel van van de POH.

Door middel van cliënttevredenheidsonderzoek monitoren van de resultaten en inzicht houden in de behoeften van onze cliënten.

■ Kwaliteit

We hebben dit jaar 1 schriftelijk onderzoek gedaan waarin de tevredenheid hoog was. Door de coronamaatregelen hebben er geen persoonlijke gesprekken met ouders, die jeugdhulp aangeboden krijgen in hun gezin, plaatsgevonden. Zodra deze mogelijkheid er weer is, wordt dit weer georganiseerd.

Tijd

In 2019 hebben we 1 schriftelijk onderzoek gedaan en 2 fysieke bijeenkomsten. Ouders zijn zeer tevreden over de geboden hulp vanuit Oost Gelre.

Door middel van het ondersteuningsteam ouders en jongeren handvatten bieden om de problemen op te lossen of leren ermee om te gaan.

■ Kwaliteit

Het OT heeft een belangrijke rol bij de toegang tot jeugdzorg, dit is ook het afgelopen jaar weer gebleken. Belangrijk dat het OT langer in het gezin blijft om bovenstaande te bewerkstelligen. Het ene gezin heeft langer de tijd nodig om zaken eigen te maken dan het andere gezin. We voorkomen hiermee opschaling naar de tweedelijns hulp.

Tijd

Hier is langere tijd geleden al mee gestart en mag in 2020 verder doorontwikkeld worden.

Door middel van het Preventie Platform jeugd ouders handvatten bieden die problemen ervaren bij het opvoeden.

■ Kwaliteit

Door het aanbieden van structurele en universele preventie vanuit verschillende bijeenkomsten hopen we ouders te bereiken. Ook de Moraalridder (online platform) draagt hierin bij. Door de maatregelen rondom corona hebben er in oktober (de maand van de opvoeding) gratis webinars plaatsgevonden.

Tijd

Doorgang in 2020

Het ondersteuningsteam pakt een verbindende rol door partijen rondom jeugdhulp van 0 tot 23 jaar samen te brengen.

■ Kwaliteit

Het OT heeft een belangrijke rol in het SKB. Hier pakken ze onder andere SOLK (onverklaarbare lichamelijke klachten) problematiek op en zijn ze betrokken bij 'kansrijke start'. Zowel het SKB als het OT is erg tevreden over de samenwerking. Daarnaast zien we dat het OT een belangrijke rol speelt binnen de scholen en binnen de huisartsenposten. Iedere school in Oost Gelre heeft een OT'er aan zich verbonden (korte lijnen). Ook maakt bijna iedere huisarts gebruik van een POH'er vanuit het OT. Ook sluiten ze aan bij het PPJ en brengen ze signalen in die universeel opgepakt moeten worden. En hebben ze veel afstemming met de voorschoolse voorzieningen.

Tijd

In 2019 gestart en doorgang in 2020.

Jonge lotgenoten met elkaar in contact brengen, zodat zij ervaringen met elkaar kunnen delen, elkaar kunnen steunen en informatie en tips kunnen uitwisselen.

■ **Kwaliteit**

Naar aanleiding van de gesprekken die we hebben met de ouders/opvoeders van de jongeren over de gekregen zorg kwam ook naar voren dat kinderen met een kwetsbaarheid ook eenzaamheid laten zien. Zij lijken behoefte te hebben aan lotgenotencontact. Wat ze hebben aan lotgenotencontact is vaak via social media, maar iemand kennen met dezelfde problematiek dichtbij huis is volgens ouders zeer wenselijk.

Tijdens de cliënttevredenheidsonderzoeken zal opnieuw gekeken worden of deze behoefte er nog is en hoe de gemeente hierin kan faciliteren. Door de huidige situatie met COVID-19 hebben we hier nog geen uitvoering aan kunnen geven.

Meer in te zetten op laagdrempelige ondersteuning van jongeren bij hun mentaal welbevinden door ze in contact te brengen met het Huiskamer project van het Marianum.

■ **Kwaliteit**

Het huiskamerproject geeft jongeren ruimte voor een kopje thee, een goed gesprek, het uiten van een idee of het stimuleren om huiswerk te maken. De Huiskamer wordt op dit moment erg goed bezocht. De doelstelling van 20 bezoekers per week wordt op dit moment ruim behaald. Om diverse goede redenen komen de jongeren binnen lopen en worden ze door docenten en mentoren gewezen op het bestaan van de huiskamer. Er wordt onderzocht of ook op het Marianum in Groenlo een huiskamer geopend kan worden. Mazzel wordt steeds meer een volwaardig onderdeel op het snijvlak van onderwijs, zorg en welzijn.

Tijd

In 2019 is het project gestart en zal in 2020 worden geevalueerd. Het project is in samenwerking met het samenwerkingsverband opgezet.

Om ouders regie te kunnen geven over hun eigen dossier zullen de digitale systemen hiertoe ingericht worden.

■ **Kwaliteit**

Ouders krijgen steeds meer regie over hun eigen familiegroepsplan. Het gezinsplan wordt opgesteld om de dienstverlening te continueren en gezamenlijke afspraken te maken over de voortgang. Ook wordt het gebruikt als onderbouwing bij een mogelijke inzet van een 2e lijns voorziening.

Oost Gelre wilde net als Winterswijk ouders regie geven over hun eigen dossier. De pilot in Winterswijk is echter niet succesvol verlopen. Ouders maken er nauwelijks gebruik van en andere partijen ook mondjesmaat. Reden voor Oost Gelre om vooralsnog niet tot aanschaf van een pakket over te gaan en de ontwikkelingen rondom Ozo Verbindzorg af te wachten.

Voorkomen van onnodige en onjuiste doorverwijzingen door normalisatie.

■ **Kwaliteit**

Normaliseren en de-medicaliseren zijn belangrijke uitgangspunten uit de Jeugdwet. Dit voorkomt (duurdere) 2e lijns zorg. Uit onderzoek blijkt dat hierin landelijk nog veel slagen zijn te maken. Oost Gelre vormt hierin geen uitzondering. Aanscherping van het afwegingskader en nieuwe beleidsregels

zijn begin 2020 vastgesteld. Dit neemt niet weg dat we zien dat de zwaarte van de problematiek toeneemt onder jongeren, waardoor inzet van tweedelijns zorg wel degelijk nodig is.

Het Ondersteuningsteam (OT) Jeugd heeft een belangrijke rol bij de toegang. Het OT verleent zelf opvoedondersteuning en helpt de gezinnen bij het normaliseren. Ook de praktijkondersteuner bij de huisarts zorgt voor minder en kwalitatief betere doorverwijzingen naar 2e lijns zorg.

Voortzetten van mantelzorgondersteuning vanuit GGNet voor jongeren.

■ Kwaliteit

GGnet biedt de ondersteuning ook voor inwoners uit Oost Gelre aan. Tijdens de coronacrisis heeft de ondersteuning niet fysiek plaatsgevonden.

Yunio geeft uitvoering aan het project Inhuis-steungezinnen en heeft een coördinator aangesteld om de gezinnen te begeleiden.

■ Kwaliteit

Yunio geeft uitvoer aan het project Inhuis-steungezinnen en heeft twee coördinatoren aangesteld om de gezinnen te begeleiden. De pilot Inhuis steungezinnen wordt vanaf 1 januari 2021 omgezet in regulier aanbod.

Veilig en gezond opgroeien voor alle jongeren in Oost Gelre.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- We blijven het Ondersteuningsteam Oost Achterhoek voor onze jeugdigen steunen en blijven daarin samenwerken met Aalten en Winterswijk.
- Wachlijsten in de jeugdzorg zijn voor ons niet aanvaardbaar.
- We blijven samenwerken met buurgemeenten, maar wat lokaal kan, willen we lokaal blijven doen. Het directe en persoonlijke contact met jeugdigen en/of ouders is altijd lokaal met de eigen gemeente.
- De vraag van onze inwoners en niet de bekostiging van de te leveren zorg is leidend. Ontschotting van financiële middelen kan bijdragen aan zowel efficiëntie als kwaliteit.

■ Stand van zaken

De samenwerking met Veilig Thuis VNOG is in 2020 nog meer gericht op de samenwerking tussen Veilig Thuis en de lokale teams. Snel schakelen en opschalen waar nodig is hierbij essentieel. We hebben met de sluiting van de scholen als onderdeel van de coronamaatregelen een beroep gedaan op scholen om open te blijven voor kwetsbare jongeren. De scholen hebben hier gehoor aan gegeven.

Preventie is onmisbaar. Door de coronamaatregelen zijn veel activiteiten op het gebied van preventie niet doorgegaan. We zien dat de drugsproblematiek onder jongeren toeneemt. Er is voorlichting gegeven aan sportclubs en we hebben een brainstromsessie gehouden met verenigingen. Ook heeft er overleg plaatsgevonden met de dorpsbelangenverenigingen. We hopen daar in 2021 een passend gevolg aan te kunnen geven.

Blijvend in gesprek met de betrokken partners van het Preventie Platform Jeugd (PPJ) hoe samen vorm te geven aan de thema's die actueel zijn.

■ Kwaliteit

Iedere drie maanden heeft er een groot overleg plaats gevonden waar alle betrokken partners aanschuiven. Er wordt geëvalueerd op de thema's die lopen en beoordeeld welke signalen een thematafel moeten worden. Daarnaast hebben er in klein verband gesprekken met de betrokken partners plaats gevonden om te evalueren wat loopt en op te halen welke thema's er spelen.

Tijd

1) Deze bijeenkomsten worden alle langere tijd georganiseerd en blijven doorgaan.

Door meer in te zetten op laagdrempelige ondersteuning van jongeren bij hun mentaal welbevinden door het inzetten van structurele en universele preventie door onder andere het Preventie Platform Jeugd.

■ Kwaliteit

Steeds meer inwoners weten het aanbod van het PPJ te vinden en bezoeken de bijeenkomsten die worden aangeboden. Door het aanbod o.a. samen met scholen aan te bieden bedien je een groot publiek. Tijdens de coronaperiode zijn er ook online activiteiten aangeboden.

Tijd

Is al langere tijd ingezet en blijft doorgang vinden in 2020.

Ouders bereiken middels het Preventie Platform Jeugd.

■ Kwaliteit

Het is een belangrijk speerpunt ouders te bereiken met de structurele preventie die wij aanbieden. Dit doen we via verschillende kanalen: website, facebook, moraalridder, fysieke bijeenkomsten in samenwerking met scholen en de andere partners die aan het PPJ verbonden zijn. Ook hebben er dit jaar online webinars plaatsgevonden.

Professionals bereiken middels het Preventie Platform Jeugd.

■ Kwaliteit

Iedere drie maanden is er een bijeenkomst en wordt er gekeken wat er nodig is. Daarnaast vinden er in kleiner verband gesprekken plaats met professionals. De komende periode zal er extra aandacht zijn voor communicatie om nog beter op het netvlies te komen.

We nemen als gemeente het initiatief om met jeugdhulpinstellingen en onderwijs nauw samen te werken bij het ontwikkelen en uitvoeren van preventieprojecten (drugs, alcohol, etc.).

■ Kwaliteit

Het Preventie Platform Jeugd (PPJ) van de Oost Achterhoek werkt aan diverse maatschappelijke thema's. Een van deze thema's is het alcoholgebruik. Steeds meer inwoners weten het aanbod van het PPJ te vinden en de bijeenkomsten worden goed bezocht. Het aanbod wordt samen met andere scholen aangeboden (denk hierbij aan lessen over gevolgen van middelengebruik, weerbaarheidslessen, ouderavonden, etc.).

Daarnaast werken we in Oost Gelre aan een integrale aanpak rondom het thema alcohol en drugs. In 2019 is hiermee een start gemaakt door onder andere een informatieavond voor alle (sport)verenigingen uit Oost Gelre over alcoholgebruik van jongeren door dr. Nico van der Lely. In 2020 zou hier een vervolg aan worden gegeven, maar dit ligt stil door corona.

Het jongerenwerk zorgt ervoor dat er diverse preventieve thema's worden uitgewerkt op de scholen. Op deze manier bereik je alle jongeren en ouders. Denk hierbij aan het organiseren van voorlichtingen aan de jongeren op school door Iris in de Buurt, fysieke ouderavonden en inzet van de Moraalridder (online platform).

We zorgen voor een goede begeleiding als jongeren 18 worden en van de Jeugdwet naar de Wmo/zorgverzekeringswet gaan.

■ Kwaliteit

Met Stichting de Lichtenvoorde loopt een traject om twee tiny houses te realiseren waarin jongeren vanuit een intramuraal verblijf, waar zij ook met behandeling ontvangen, de overgang naar zelfstandig wonen kunnen leren. Deze tiny houses zijn medio 2020 beschikbaar gekomen en twee jongeren zijn verhuisd. Maandelijks vindt monitoring met de Lichtenvoorde plaats.

Volksgezondheid

Inleiding

Ons beleid is erop gericht om de gezondheid van onze inwoners te beschermen en te bevorderen. We hebben hier bij specifiek aandacht voor kwetsbare personen, zoals ouderen en kinderen. Hierbij werken wij nauw samen met onze partners in het sociaal domein, zoals de GGD, zorginstellingen, Wmo-raad, ouderenorganisaties, etc.

Het bevorderen en beschermen van de gezondheid van onze inwoners en vooral die van kwetsbare groepen.

In het lokaal preventieprogramma ligt de focus op de doelstelling van de beleidskaders Volksgezondheid. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Interventies zijn zoveel mogelijk bewezen effectief en anders dragen zij bij aan een vernieuwende aanpak.
- We sluiten aan bij wat inwoners belangrijk vinden en waar inwoners zich al bevinden (bijvoorbeeld jongeren op scholen)

- We sluiten aan bij andere domeinen zoals: wonen, werk en inkomen, welzijn, cultuur, onderwijs, recreatie en sport. Maar ook veiligheid, milieu en verkeer.
- We werken nauw samen met onze partners in het sociaal- en gezondheidsdomein zoals GGD, zorginstellingen, ouderenorganisaties, Wmo-raad etc.

■ **Stand van zaken**

We hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een praktijk in Oost Gelre die de valpreventie cursussen gaat aanbieden. Momenteel kan er door de coronacrisis nog niet worden gestart met de cursussen. Zodra de omstandigheden het toelaten wordt dit opgepakt. In juli zijn we in overleg getreden met een praktijk in Oost Gelre om valpreventie cursussen te gaan aanbieden. We gaan er vanuit dat dit vanaf 2021 kan gaan plaatsvinden. Dit is nog wel afhankelijk van de coronacrisis en welke gevolgen deze heeft. Met een multidisciplinaire werkgroep (met onder andere fysiotherapeuten, POH, wijkverpleegkundigen en ouderen) gaan we een plan van aanpak opstellen om val-preventie structureel in te bedden bij diverse organisaties. In alle kernen is een voorlichting gegeven (m.u.v. Zwolle). Vanwege corona zijn er geen acties voor de werkgroep. Zodra het mogelijk is, wordt er gestart met de valpreventie cursussen. Waar nodig zal de werkgroep worden ingeschakeld.

Uitvoering geven aan het lokaal actieprogramma Preventie.

■ **Kwaliteit**

Informatie over de Gecombineerde leefstijlinterventies (GLI's) is verspreid onder de inwoners en andere betrokkenen. Momenteel wordt er in Oost Gelre binnen een team in Groenlo uitvoering gegeven aan de GLI (wanneer de omstandigheden dit toelaten). De beweegmakelaar is hierbij actief betrokken en begeleidt deelnemers naar passend/lokaal beweegaanbod. Op regionaal niveau vindt er, onder leiding van Menzis, overleg plaats met de Achterhoekse gemeenten, Huisartsenzorg Oost-Achterhoek (HZOA) en Huisartsenzorg Oude IJssel (HZOIJ) over de GLI's en de samenwerking tussen de verschillende partijen.

Het aanbieden van val preventie trainingen

We hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een praktijk in Oost Gelre die de valpreventie cursussen gaat aanbieden. Momenteel kan er door de coronacrisis nog niet worden gestart met de cursussen. Zodra de omstandigheden het toelaten wordt dit opgepakt.

Voor de multidisciplinaire werkgroep (met onder andere fysiotherapeuten, POH, wijkverpleegkundigen en ouderen) zijn er op dit moment geen acties

Zodra de maatregelen het toelaten, wordt er gestart met de valpreventie cursussen. Waar nodig zal de werkgroep worden ingeschakeld.

Sluitende aanpak verwarde personen.

Goede afstemming van zorg en ondersteuning maakt dat zo min mogelijk inwoners verward raken en opgenomen moeten worden en/of overlast veroorzaken. Een nauwe samenwerking tussen zorgaanbieders, woningcorporaties, gemeente en politie in het lokale zorgnetwerk is hierbij van groot belang.

■ Stand van zaken

Lokaal is er binnen het sociaal team een extra consulent gestart ten behoeve van de ondersteuning van de groep inwoners met verward gedrag. Dit omdat mede n.a.v. de invoering van de WvGGZ het aantal inwoners dat in beeld kwam fors toegenomen is.

GGNet wist in 2020, mede door het grote verloop onder medewerkers als gevolg van corona, de afspraken binnen de kliniek niet goed te borgen waardoor terugkoppeling bij uitstroom nog onvoldoende plaatsvindt. Overleg over dit probleem is gaande. Alle gemeenten binnen het totale werkgebied van GGNet ervaren dit probleem.

Door nauwe samenwerking tussen zorgaanbieders, politie en gemeente bieden wij tijdig passende ondersteuning. Dit netwerk zetten wij de komende jaren voort en bouwen dit waar nodig uit.

■ Kwaliteit

Medio 2020 is een extra consulent gestart ten behoeve van de ondersteuning van de groep inwoners met verward gedrag. Dit omdat mede naar aanleiding van de invoering van de WvGGZ het aantal inwoners dat in beeld kwam fors toegenomen is.

Het in 2018 uitgewerkte beleid voor verwarde personen voeren wij vanaf 2019 uit.

■ Kwaliteit

In 2020 is het regionale Meldpunt verwarde personen gestart. Hier is goede samenwerking mee ontstaan waardoor veel hulp in het vrijwillige kader gegeven kon worden en er gedwongen opnames voorkomen konden worden. Het meldpunt voert ook melding in het kader van de WvGGZ uit.

Met GGNet worden afspraken gemaakt om de ondersteuning aan inwoners, die tijdelijk zijn opgenomen en weer terug naar huis gaan na ontslag, beter te regelen.

■ Kwaliteit

In 2020 wist GGNet de afspraken binnen de kliniek niet goed te borgen waardoor terugkoppeling bij uitstroom nog onvoldoende plaatsvindt. Overleg over dit probleem is gaande. Alle gemeenten binnen het totale werkgebied van GGNet ervaren dit probleem. De vele coronagevallen bij GGNet hebben een goede borging extra bemoeilijkt omdat er veel tijdelijk personeel is ingezet. De vaste aanspreekpersoon voor gemeenten binnen de kliniek kon vanwege corona niet op de kliniek werken. Hierdoor is de uitvoering extra bemoeilijkt. In januari 2021 worden nadere afspraken gemaakt voor verbetering.

Uitvoering Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ).

De nieuwe taken die in de WvGGZ zijn beschreven voeren we vanaf 2020 uit. Hierbij werken wij nauw samen met de andere Achterhoekse gemeenten en sluiten we aan bij bestaande veiligheids- en zorgstructuren op het gebied van de ondersteuning aan mensen met psychische problemen.

■ Stand van zaken

De WvGGZ is gestart. Door de grote vraag is er een consulent extra ingezet ten behoeve van de doelgroep verwarde personen. Er is regionaal een structureel overleg Zorg en veiligheid waar

afstemming plaatsvindt. Vanaf 2020 is hiermee een goede samenwerking tussen veiligheid en zorg vormgegeven.

De voorbereiding voor de invoering van de WvGGZ voert de gemeente Oost Gelre (zoveel mogelijk) regionaal uit en sluit aan bij bestaande structuren.

Einddatum: 31-12-2020

Kwaliteit

De WvGGZ is inmiddels in uitvoering. Een tweede consultant is in 2020 aan het team toegevoegd voor de uitvoering van de WvGGZ en de aanpak rond verwarde personen.

Tijd

Lokaal een projectgroep vormen om vanuit de beleidsvelden veiligheid en zorg de lokale voorbereiding vorm geven.

Einddatum: 31-12-2020

Kwaliteit

Er is een extra consultant gestart voor de doelgroep verwarde personen. De WvGGZ is nu in uitvoering.

Tijd

Uitvoeren onderzoeken met betrekking tot zorgmachtigingen.

Startdatum: 01-01-2021

Kwaliteit

De WvGGZ is vanaf 1 januari 2020 in uitvoering.

Werk moet lonen

Inleiding

Werk is bij uitstek het middel om verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leven en het gezin en om deel te nemen aan de samenleving. Werken moet lonen, zowel financieel als in perspectief. We spreken mensen daarbij nadrukkelijk aan op hun persoonlijke verantwoordelijkheden; rechten en plichten gaan hand in hand. Ons uitgangspunt is dan ook: je bent aan het werk of je levert een andere bijdrage. Een uitkeringsregeling is uitsluitend bedoeld voor mensen, die (al dan niet tijdelijk) geen toegang hebben tot betaald werk. Om die regeling ook in stand en betaalbaar te kunnen houden, vragen wij van mensen om zo snel mogelijk (weer) in hun eigen levensonderhoud te kunnen voorzien.

Iedereen draagt bij naar vermogen en krijgt een steuntje in de rug waar nodig.

Inwoners kunnen op- en afschalen op de participatieladder van vrijwilligerswerk tot het zelfstandig verwerven van betaalde arbeid. Doel is dat iedereen, binnen zijn/haar mogelijkheden, een bijdrage levert aan de samenleving. Dat kan werk zijn, maar ook vrijwilligerswerk of arbeidsmatige werkzaamheden. Ontbrekende schakels zijn daartoe ingericht. Voor wettelijke grenzen zijn oplossingen gevonden om de op- en afschaling mogelijk te maken. Om deze groep optimaal te ondersteunen, moeten schotten wegvallen. Zo ontstaat een doorgaande lijn waarin onze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt zich maximaal kunnen ontwikkelen. Hierbij willen we aansluiten bij hun belevingswereld en waar mogelijk ruimte maken voor lokale initiatieven.

■ Stand van zaken

We proberen iedereen met een uitkering op grond van de participatiewet te activeren. De groep met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt wordt hierbij lokaal begeleid. In 2020 hebben we een algemene voorziening in het kader van de Wmo gecreëerd bij Werkbaan Oost. Inwoners kunnen hier arbeidsmatige activiteiten verrichten om zo weer te wennen aan het arbeidsproces en ritme op te doen.

Deze tekst is akkoord maar graag een wijziging in de tekst daarboven. Laatste zin. Hierbij willen we aansluiten bij de mogelijkheden en gaan we uit van wat iemand wel kan.

De pilots met Werkbaan Oost en de Dorpskamer zetten wij voort.

■ Kwaliteit

De Stadskamer heeft haar activiteiten bijna geheel 2020 kunnen uitvoeren. Een korte periode heeft zij een aangepast aanbod uitgevoerd door corona. Daarna zijn extra lokalen gehuurd om de uitvoering door te kunnen zetten.

De pilot met Werkbaan Oost, arbeidsmatige dagbesteding is in het najaar weer opgepakt. Samen met de gemeenten Winterswijk en Berkelland wordt deze verder uitgebreid.

Met SDOA en Werkbaan Oost willen we een algemene voorziening ontwikkelen waar inwoners terecht kunnen voor dagbesteding, vrijwilligerswerk, werkervaringsplaatsen en beschut werk. De ontbrekende schakel tussen het (vaak beschut) werken en dagbesteding

■ Kwaliteit

Het project "Samen aan het stuur" heeft in 2020 steeds meer vorm gekregen. Er is een tussenrapportage naar de raad gestuurd in november 2020. Hierin staan een aantal piketpalen voor het verder vormgeven van de nieuwe uitvoeringsorganisatie. De raad heeft de mogelijkheid gekregen om haar wensen en bedenkingen kenbaar te maken. De raad heeft geen wensen en bedenkingen ingebracht. Eind 2021 dient er een 2e lijnsorganisatie te staan waarin alle activiteiten op het gebied van werk, vrijwilligerswerk en arbeidsmatige dagbesteding geborgd zijn.

We bevorderen de uitstroom naar betaald werk en we ondersteunen wie dat niet op eigen kracht kan.

■ Kwaliteit

De klanten zijn ingedeeld naar werk, perspectief en meedoen. Elke groep ontvangt een traject op maat. De meedoengroep (45% van het klantenbestand) wordt gemotiveerd om zich in te zetten als vrijwilliger. Door inzet van loonkostensubsidie kunnen mensen met een arbeidsbeperking toch in het reguliere bedrijfsleven aan de slag. Eind 2020 zijn er 38 mensen met behulp van loonkostensubsidie uitgestroomd naar betaald werk.

We hebben een vrijwilligerssteunpunt waarbij we ons ook richten op de bemiddeling van bijstandsgerechtigden naar vrijwilligerswerk te verbeteren (ook door het meer promoten van www.sameninoostgelre.nl).

■ Kwaliteit

Klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, waarvoor vrijwilligerswerk het maximaal haalbare is, worden begeleid vanuit het sociaal team door een klantmanager van de SDOA. Inmiddels is er een Meedoen-applicatie, deze wordt verder ontwikkeld. Het doel is dat verenigingen in de toekomst deze applicatie kunnen gebruiken om een uitvraag voor vrijwilligers te doen.

We leiden toe naar werk. Wij zetten ons in voor betaald werk voor diegenen die dat kunnen.....

■ Kwaliteit

Ondanks de coronacrisis stromen er ook nog mensen uit naar betaald werk. De stijging van het uitkeringsbestand is hierdoor beperkt gebleven. De SDOA heeft zich onverminderd ingezet om mensen weer een plek te geven op de arbeidsmarkt. De uitstroompremie die we kennen heeft hier ook bij geholpen. In 2020 zijn er 33 mensen uit onze gemeente uitgestroomd naar betaald werk.

We plegen extra inzet op de Meedoengroep: de groep inwoners die al langdurig een uitkering ontvangt van de SDOA. Wij activeren hen waar mogelijk naar perspectief en werk.

■ Kwaliteit

We hebben een klantmanager Meedoen die zich richt op deze groep van ongeveer 150 cliënten. De klantmanager is in dienst bij SDOA maar werkzaam binnen ons sociaal team. Zo kunnen we mensen integraal ondersteunen waarbij niet de wetten leidend zijn maar de vraag van onze inwoners.

We zetten ons in om de werkloze jongeren en ook jongeren met een arbeidsbeperking onder de aandacht te brengen van lokale bedrijven.

■ Kwaliteit

Het jongerenloket (Jouw Unit) op het Loopbaanplein en het werkgeversservicepunt werken hierbij intensief samen. Jongeren met een beperking hebben we ruim voor het 18e levensjaar in beeld zodat uitkeringsituaties kunnen worden voorkomen. Inmiddels is het platform www.zegachterhoek.nl online. Dit platform richt zich op Achterhoekse jongeren die nu niet naar school gaan en geen werk hebben. De verantwoordelijk wethouder gaat regelmatig op bedrijfsbezoek met een medewerker van het werkgeversservicepunt om deze groep onder de aandacht te brengen. Daarnaast loopt er een

project waarbij het doel is om weer contact te krijgen met jongeren die uit beeld zijn geraakt (geen uitkering, school werk, zorgvraag). De jongeren hebben vaak een hulpvraag.

Misbruik uitkeringen tegengaan.

We treden hard op tegen fraude.

■ Stand van zaken

We handhaven pro-actief en gaan af op signalen. Ook in 2020 hebben we een thema-controle gehouden en zijn we streng aan de poort. De uitkomsten van de thema-controle kunnen we het 1e kwartaal 2021 met u delen.

We gaan themacontroles houden en zijn "streng aan de poort".

■ Kwaliteit

In 2020 zijn administratieve controles opgestart om mogelijke schrijnende situaties en mogelijk misbruik vast te stellen. Als schrijnende situaties aan het licht komen worden deze inwoners actief toegeleid naar de juiste ondersteuning. Het afleggen van een huisbezoek kan onderdeel zijn van het onderzoek. Door de pandemie hebben huisbezoeken beperkt plaatsgevonden. Deze administratieve controles worden in 2021 afgerond zodra de beperkende maatregelen rondom huisbezoeken zijn opgeheven. Om de controles te kunnen afronden is het noodzakelijk om face-to-face contact te hebben of een huisbezoek af te leggen.

Werken moet lonen.

Werken moet daadwerkelijk lonen. Als inwoners vanuit een uitkering op grond van de Participatiewet aan het werk gaan, moeten ze ook een financieel voordeel voelen. Dit komt de motivatie ten goede en zorgt voor een stuk voldoening. Hierdoor verwachten we dat meer mensen structureel uitstromen uit een uitkeringssituatie.

■ Stand van zaken

Vanaf 2019 kennen we een werkaanvaardingspremie toe indien men vanuit een uitkering een betaalde baan vindt. Uit de eerste evaluatie blijkt onder andere dat het motiverend werkt voor de werkzoekende. Ook de klantmanagers van de SDOA zijn positief over de premie. Verder evaluatie volgt in 2021.

Als een kindregeling is toegekend, loopt deze nog door voor het lopende jaar. Vanaf 2020 is dit ingeregeld. Bij werkaanvaarding is er aandacht voor het onder andere doorgeven van de gewijzigde financiële situatie aan de belastingdienst. Deze aandacht ligt bij de inkomensconsulenten en de klantmanagers van de SDOA.

Als een kindregeling is toegekend, loopt deze nog door voor het lopende jaar.

■ Kwaliteit

Vanaf 2020 is dit ingeregeld. Dit is 1 van de maatregelen om de armoedeval te beperken.

Bij werkaanvaarding helpen we, indien nodig, de inwoner met het doorgeven van de gewijzigde financiële situatie aan de Belastingdienst. Hierdoor voorkomen we terugvorderingen van de Belastingdienst achteraf.

■ Kwaliteit

Hiervoor is aandacht bij de inkomensconsulenten en klantmanagers van de SDOA.

We verstrekken uitkeringsgerechtigden die aan de slag gaan een werkaanvaardingspremie van € 500,- bij werkaanvaarding en € 1.000,- na zes maanden als men nog werk heeft.

■ Kwaliteit

We kennen sinds begin 2019 een werkaanvaardingspremie. Deze is geëvalueerd en we gaan hiermee ook in 2021 door. De resultaten zijn positief, het heeft de uitstroom bevorderd en klantmanagers geven dat aan het motiverend werkt. In 2020 zijn 16 uitkeringsgerechtigden uitgestroomd dankzij de uitstroomregeling.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000- 50.000 inw	Jaar
Onderwijs	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 inwoners 5-18 jr	Igrado	0,00	1,80	2019
Onderwijs	Relatief verzuim	aantal per 1.000 inwoners 5-18 jr	Igrado	10	22	2019
Onderwijs	Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het vo en mbo onderwijs	DUO	1,1%	1,7%	2019
Sport en recreatie	Niet sporters	%	RIVM	40,6%	49,3%	2016
Sociaal domein	Banen	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	945,4	702,4	2019
Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	71,1%	69,2%	2019

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	CBS	216,9	322,4	2020
Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	391,1	200,0	2020
Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	11,2%	9,6%	2020
Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,4%	1,1%	2020
Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,4%	0,3%	2020
Sociaal domein	Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo	aantal per 10.000 inwoners	GMSD	480	60	2020
Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2%	1%	2019
Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	3%	4%	2019
Sociaal domein	Werkloze jongeren	% van alle jongeren van 16 t/m 22 jaar	CBS	1%	1%	2019

Programma 3 - Economie en werkgelegenheid

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 1.362.933	€ 1.511.873	€ -/148.940
Rekening	€ 817.729	€ 1.202.752	€ -/385.023

	Baten	Lasten	Saldo
Overschrijving programma 3	€ -/545.204	€ -/309.121	€ -/236.083

Overzicht beleidsdoelstellingen programma 3 Economie en Werkgelegenheid

Gezonde agrarische sector

Inleiding

De agrarische sector is een belangrijke pijler onder onze economie. De sector verschaft veel werkgelegenheid en draagt bovendien bij aan een aangenaam woon- en leefklimaat voor de inwoners en recreanten. Groen en economie zijn geen tegenstanders van elkaar, maar kunnen juist heel goed hand in hand gaan. De schoonheid van ons coulissenlandschap, de bossen en andere natuurgebieden in de Achterhoek zijn waardevol; ook in economische zin. Voor onze agrariërs, maar ook voor de belangrijke groeiende toeristische sector.

Faciliteren van de transitie naar een toekomstbestendige agrarische sector waarbij aandacht is voor (volks)gezondheid, milieu en ruimtelijke ordening.

Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wij vinden dat landbouwgrond ook landbouwgrond moet blijven, in de zin dat hernieuwbare energiebronnen agrarische activiteiten niet mogen verdringen
- Ruim baan voor modernisering van agrarische bedrijven met behoud van inpassing in het landschap
- Agrariërs moeten ruimte krijgen voor nevenactiviteiten ten bate van de levensvatbaarheid van de landbouw
- We verlenen bestuurlijke medewerking aan ondernemers en particulieren bij uitbreidingen mits daar een kwaliteitsimpuls voor het landschap tegenover staat
- Wij ondersteunen woningsplitsing/functieverandering bij agrarische bedrijven
- Daar waar geen mogelijkheden zijn voor een nieuwe bestemming voor vrijkomende bebouwing/leegkomende stallen, dient sloop te worden gefaciliteerd
- In het programma Energietransitie is een concreet uitvoeringsproject opgenomen dat de mogelijkheid biedt om vrijkomende agrarische erven om te schakelen naar "zonne-erven".
- Wij betrekken agrariërs meer bij het beheer en behoud van landschap en zoeken daarbij de samenwerking met o.a. Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Stichting Marke Vragenderveen en Groen Goed.
- Wij geven uitvoering aan het beleid voor bedrijfsontwikkeling zoals dit is opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied.
- Wij geven uitvoering aan het beleid voor nevenfuncties en functieverandering zoals dit is opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied.

■ **Stand van zaken**

Op dit moment zijn we bezig met het werven van een (tijdelijke) ervencoach en beleidsmedewerker agrarische sector.

Om een bijdrage te kunnen leveren aan een toekomstbestendige agrarische sector is bij de provincie Gelderland een subsidie aangevraagd voor het kunnen aanstellen van een ervencoach. Deze subsidie is toegekend en zal in 2021 worden ingezet.

We subsidiëren particuliere grondeigenaren om (kleinschalige) landschap versterkende projecten uit te voeren.

■ **Kwaliteit**

De laatste tranche van cofinanciering is per 1 april 2019 afgerond. De doelen zijn gerealiseerd. In november is hierover de brochure '5 jaar landschapsontwikkeling' verschenen. In november 2019 heeft de raad opnieuw middelen voor cofinanciering ten behoeve van kleinschalige landschapsprojecten bij particulieren beschikbaar gesteld voor de komende jaren.

Subsidie voor komende jaren is inmiddels toegekend door de provincie; de lokale werkgroepen zijn op de hoogte gesteld, de eerste projecten zijn al gerealiseerd.

Inzicht verkrijgen in de problematiek en ontwikkelingen voor agrarische ondernemers.

■ **Stand van zaken**

Naar aanleiding van de eerdere verkenning is een subsidieregeling ingesteld waarmee agrariërs bij de gemeente een subsidie kunnen aanvragen in de kosten van coaching. Deze regeling wordt uitgevoerd. Inmiddels hebben 12 agrariërs daarvan gebruik gemaakt. In 2020 kwamen er mondesmaat aanvragen binnen voor coaching.

Uitvoeren van een onderzoek onder agrarische ondernemers met als doel tot een totaalplan te komen dat inzicht geeft in de toekomst / bedrijvigheid van het buitengebied.

■ **Kwaliteit**

De provincie heeft de gemeente een subsidie toegekend van € 200.000,- . we zijn op dit moment aan het onderzoeken hoe en op welke manier dit binnen de organisatie opgepakt gaat worden.

We gaan in overleg met de provincie over de gesubsidieerde inzet van een Ervencoach.

Einddatum: 03-08-2020

■ **Kwaliteit**

De provincie heeft een subsidie toegekend van 200.000 euro voor het aanstellen van een Ervencoach. Op dit moment zijn we bezig met het werven van een ervencoach/beleidsmedewerker (tijdelijk).

■ **Tijd**

Op aangeven van Rieke Koers.

Inleiding

Bereikbaarheid en mobiliteit is in de Achterhoek van essentieel belang. Bereikbaarheid is voor ons niet alleen het verkeer en openbaar vervoer, digitale bereikbaarheid hoort daar ook zeker bij. Een goede bereikbaarheid is een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven, maar ook voor mensen die in de Achterhoek willen wonen maar elders werken. Ook zorgt het voor meer zelfstandigheid bij ouderen en hulpbehoevenden, omdat zorg op afstand een steeds belangrijkere plek inneemt.

Onze gemeente en haar voorzieningen zijn goed bereikbaar.

- We investeren in goede digitale én fysieke bereikbaarheid (goede/goed onderhouden wegen, openbaar vervoer).
- We zetten ons in voor de A18 (uitbreiden naar 2x2 baans) met goede dwarsverbindingen naar de A1, A15 en het Duitse achterland. Hiervoor zetten we o.a. de EUREGIO in.
- Als gevolg van de aanleg van de N18 zijn maatregelen nodig op het onderliggend wegennet, hiervoor maken we uitwerkingen.

■ Stand van zaken

Goed openbaar vervoer

Buslijn 72 bedient sinds december ook Groenlo West en de Laarberg, ook zijn de overstaptijden binnen deze nieuwe routing op o.a. de trein verbeterd. Er zijn ver gevorderde gesprekken en plannen in samenspraak met de provincie over busstation Lichtenvoorde en Harreveld en de verkenning van een nieuwe locatie busstation Groenlo gaat starten.

Goed onderhouden wegen

De wegen in de gemeente Oost Gelre worden goed en systematisch onderhouden.

A18 & Dwarsverbinding A1, A15, Duitse achterland

Beide onderwerpen staan hoog op de agenda van de regio 8RHK, hier ligt ook het initiatief, als gemeente sluiten we hierbij aan en denken vast na over de inpassing in onze eigen gemeente.

N18

Aanpassingen als gevolg van de aanleg van de N18 zijn opgepakt, deels moet hier nog uitvoering aan gegeven worden (kruispunt Oude Winterswijkseweg - Winterswijkseweg Groenlo, Eibergseweg Groenlo, buitengebied Zwolle)

We voeren een onderzoek uit naar het nut en de noodzaak van een 2e fase van de N18, danwel doortrekking van de A18.

■ Kwaliteit

Dit onderzoek is reeds uitgevoerd in opdracht van de Regio 8RHK, in de achterhoekraad is besloten de ambitie om een A18 te realiseren te ondersteunen.

Versterken openbaar vervoer in en naar de Achterhoek.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten: we pleiten voor een goede openbaar vervoersverbinding naar Bocholt:

- we zetten ons in om betrouwbare bus- en spoorverbindingen in de regio te behouden en te verbeteren (zowel Doetinchem-Arnhem als Winterswijk-Apeldoorn),
- we zetten ons in voor een efficiënt en fijnmazig lokaal openbaar vervoer, waarbij wij openstaan voor nieuwe initiatieven.

■ **Stand van zaken**

De busverbinding Bocholt - Aalten wordt gerealiseerd. In de toekomst kan deze mogelijk ook door rijden naar Lieveelde/Lichtenvoorde. De nieuwe openbaar vervoer concessie Berkel-Dinkel die in 2023 van start gaat biedt hiervoor kansen.

ZOOV is het regionale vervoersysteem in de Achterhoek, vervoert van deur-tot-deur en is er voor iedereen die niet van het openbaar vervoer gebruik kan of wil maken. Ook start de pilot Netmobiel in de gemeente Oost Gelre, waarna de anderen gemeenten in de Achterhoek volgen, voor het aanbod van MaaS (Mobility as a Service).

Buslijn 72 bedient sinds december ook Groenlo West en de Laarberg, ook zijn de overstaptijden binnen deze nieuwe routing op o.a. de trein verbeterd. Er zijn ver gevorderde gesprekken en plannen in samenspraak met de provincie over busstation Lichtenvoorde en Harreveld en de verkenning van een nieuwe locatie busstation Groenlo gaat starten.

We gaan exploitanten benaderen om hen te bewegen om de Achterhoek/Oost Gelre op te nemen in hun schema's voor (inter)nationale en andere lange-afstands busverbindingen.....

■ **Kwaliteit**

In 2019 is afgestemd met de regionale partners/accounthouders in de 8RHK dat deze actie in regionaal verband wordt uitgevoerd. Het verbeteren van nationaal en internationaal busvervoer is opgenomen in het uitvoeringsplan regio 8RHK, het benaderen van de exploitanten van de (nationaal) busvervoer blijft onderwerp van de mobiliteitsoverleggen van de regio.

We geven uitvoering aan het regionaal project Basismobiliteit.

■ **Kwaliteit**

Doorlopend proces om te voorzien in mobiliteit voor alle inwoners.

Verbeteren bereikbaarheid bedrijventerreinen.

We spannen ons in voor het verbinden van het bedrijvenpark de Laarberg en verbinding van de N18 Groenlo - Varsseveld met de A1 en A31.

■ **Stand van zaken**

De wens voor een verbetering van de verbinding tussen de A1 en RBT Laarberg is reeds opgenomen in de regionale mobiliteitsagenda. Hiervoor zijn nog geen specifieke onderzoeken of acties uitgezet.

We voeren een onderzoek uit naar de mogelijkheden om de reistijd en reisafstand te verkorten tussen de A1 en RBT Laarberg.

Kwaliteit

De wens voor een verbetering van de verbinding tussen de A1 en RBT Laarberg is reeds opgenomen in de regionale mobiliteitsagenda. Hiervoor zijn nog geen specifieke onderzoeken of acties uitgezet.

Goed ondernemersklimaat

Inleiding

De gemeente maakt zich sterk voor een gemeente waar het prettig wonen, werken en recreëren is. We willen meer banen en diversiteit van banen, goede voorzieningen, een goede bereikbaarheid een prettige omgeving voor de bewoners en voldoende vestigingsmogelijkheden voor bedrijven.. Dit alles bepaalt het vestigingsklimaat voor ondernemers waarvoor wij ons in samenwerking met het bedrijfsleven inzetten.

De lokale en regionale economie krijgt de ruimte om zich te ontwikkelen en te versterken.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Met de nieuwe Omgevingswet kunnen we ons nadrukkelijk richten op optimale economische kansen van Oost Gelre.
- Voor economische vitaliteit van onze centra zijn een goede bereikbaarheid en voldoende vrije parkeerfaciliteiten in de kernen van groot belang.
- We faciliteren ondernemers daar waar het kan.
- We bieden maximaal ruimte aan bestaande en nieuwe bedrijvigheid en waar nodig en mogelijk nemen we belemmeringen weg door deregulering te overwegen.
- We streven ernaar de meest ondernemersvriendelijke gemeente te zijn.
- Ieder signaal dat vanuit het bedrijfsleven komt pakken we op.
- Ieder (nieuw) bedrijf dat serieuze plannen heeft, komt aan tafel bij het college (college wordt ingeschakeld zodra bestuurlijke interventie gewenst is).
- Bij kavelverkoop blijven we doorgaan met 'aftersales' bezoeken.

Stand van zaken

Vanwege de coronaperikelen hebben er vanaf maart dit jaar geen bedrijfsbezoeken meer plaats gevonden (in de zin van kennismaken/relatiebeheer). Wel zijn bedrijven bezocht waar specifieke kwesties speelden, vooral de Horeca en evenementenbranche.

Nieuw gevestigde bedrijven waarbij gemeente een rol heeft gespeeld worden benaderd voor een bedrijfsbezoek.

Kwaliteit

Bedrijfsbezoeken, aan nieuwe en reeds gevestigde bedrijven, worden regelmatig afgelegd.

We leggen bedrijfsbezoeken af om een 'feeling' te houden met de plaatselijke bedrijven.

■ Kwaliteit

Vanwege de coronaperikelen hebben de bedrijfscontacten zich vooral toegespitst op de sectoren die in zwaar weer verkeren. Er is veelvuldig contact geweest met bedrijven in de Horeca, Detailhandel en evenementenbranche en met de verschillende ondernemersverenigingen. Dit om de bedrijven moreel te ondersteunen en ook om te inventariseren waar de behoefte ligt aan ondersteuning vanuit de gemeente. Dit heeft een wezenlijke bijdrage geleverd aan het financiële steunpakket dat beschikbaar is voor de ondernemers.

Grootschalige industriële bedrijvigheid rondom het thema bio-economie kan zich ontwikkelen op de Laarberg.

De Laarberg kan zich nog meer profileren als hotspot / broedplaats voor Green & Smart Industry

■ Stand van zaken

Het initiatief tot vestiging ligt in eerste instantie bij de bedrijven en vestiging is nog steeds mogelijk. Met verschillende activiteiten stimuleert de gebiedsonderneming de vestiging van bedrijven en richt zich daarbij met name op de innovatieve en duurzame ondernemingen. Zo is in 2020 online een waterstofcongres georganiseerd en volgt er in 2021 een live congres. Ook is Laarberg genomineerd voor de Circular Economy Award. Hoewel ze niet gewonnen hebben, hebben ze toch veel aandacht getrokken.

In samenwerking met de Laarberg en het bedrijfsleven zoeken we naar mogelijkheden om te vergroenen.

■ Kwaliteit

Via projecten als MKB aanpak duurzaam ondernemen en energiebesparing, AGEM Zonnige bedrijven, Doe scans Achterhoek Onderneemt Duurzaam en bijeenkomsten als Oost Gelre Onderneemt Duurzaam leveren we een bijdrage aan de vergroening van de bedrijven(terreinen). Deze initiatieven hebben een breed draagvlak binnen de lokale ondernemersverenigingen zoals onder andere IKGL en Bedrijvenbundeling Zieuwent.

We nemen het aantrekken van nieuwe bedrijven actief ter hand.

■ Kwaliteit

Het regionaal bedrijvenpark Laarberg wordt op verschillende manieren onder de aandacht gebracht van het bedrijfsleven. Zo worden industriekringen en bedrijven bezocht, advertenties geplaatst en de verschillende social media ingeschakeld. Daarnaast wordt er deelgenomen aan congressen en netwerkbijeenkomsten en worden contacten onderhouden met de ontwikkelingsmaatschappij van Oost Nederland, Oost NL.

Het centrum van Groenlo en Lichtenvoorde beschikt over een compact en vitaal winkelgebied.

Uitgangspunten zijn vastgelegd in Programma Geef Lichtenvoorde Kleur en Programma Stad Groenlo.

Handhaven ondernemersfonds, waarbij we de ondernemers faciliteren en stimuleren om de samenwerking op te zoeken.

We handhaven organisatorische ondersteuning voor de ondernemers in Lichtenvoorde.

■ **Stand van zaken**

De afronding van de Nieuwmarkt begint vorm te krijgen, de bouwwerkzaamheden zijn in volle gang. De Dijkstraat wordt getransformeerd van winkel- naar woonstraat, naar verwachting worden de werkzaamheden gestart in het derde kwartaal van 2021.

We faciliteren gevelaanpassingen verstrekken daarvoor subsidie.

■ **Kwaliteit**

Diverse gevels in Lichtenvoorde en Groenlo zijn aangepast.

Daarnaast zijn er over 2020 diverse (nog niet uitgevoerde) subsidies beschikbaar.

Stimuleren innovatieve duurzame maakindustrie.

■ **Stand van zaken**

Innovatieve duurzame maakindustrie kan zich vestigen op Laarberg. Om dat te stimuleren participeren we in een pilot circulair ondernemen in samenwerking met de Regio Achterhoek, de Samenwerkende Industriële Kringen, HAN en Achterhoek Onderneemt Duurzaam.

De gemeenteraad heeft besloten de regeling Innovatiefonds in te trekken. Van het resterend budget is € 400.000,- overgeheveld naar de bestemmingsreserve Versterking Lokale Economie. Vanuit deze reserve kunnen projecten worden ondersteund die bijdragen aan de economische ontwikkeling van Oost Gelre in de breedte.

Het innovatiefonds zetten we blijvend actief in om innovaties te stimuleren/faciliteren.

■ **Kwaliteit**

In 2020 heeft de gemeenteraad besloten de regeling Innovatiefonds in te trekken. Van het resterende budget is € 400.000,- overgeheveld naar de bestemmingsreserve Versterking Lokale Economie. Hieruit kunnen projecten worden ondersteund die bijdragen aan de economische ontwikkeling van Oost Gelre.

Toerisme en evenementen

Inleiding

Oost Gelre is een aantrekkelijke evenementengemeente, waar het (economisch) belang van toerisme en recreatie nog steeds toeneemt. Toeristen, recreanten, maar ook de eigen inwoners zoeken naar ervaringen en beleving in Oost Gelre. Dit biedt voor winkeliers en horecabedrijven nieuwe mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld arrangementen.

Stimuleren recreatie en toerisme.

De marketing en promotie van de parels van Oost Gelre dient samen met onze ondernemers en de regio verder te worden geprofessionaliseerd en uitgebouwd.

■ Stand van zaken

In de afgelopen periode is er vooral veel communicatie geweest tussen de gemeente en de ondernemers. Het is goed om post corona de balans op te maken en te horen waar de behoefte vooral ligt.

Uitvoeren regionaal vitaliteitsonderzoek naar diversiteit, kwaliteit en toekomstperspectief van recreatieve accommodaties.

■ Kwaliteit

Het vitaliteitsonderzoek is regionaal gepresenteerd. Het vitaliteitsonderzoek zou in het voorjaar van 2020 lokaal worden gepresenteerd. Helaas hebben we de presentatie van het vitaliteitsonderzoek uit moeten stellen in verband met corona. En in hoeverre het onderzoek nu nog actueel is valt ook nog te bezien. In het voorjaar van 2021 wordt het vitaliteitsonderzoek opnieuw bekeken.

Via Programma Geef Lichtenvoorde Kleur projecten uitvoeren die zich richten op het stimuleren van recreatie en toerisme in Lichtenvoorde, zoals het realiseren van het Corso Experience, fiets- en wandelroutes, aantrekkelijker winkelcentrum.

■ Kwaliteit

Nu de beeldtaal gereed is, kan een aantal concrete projecten worden opgepakt in het centrum (sfeerverlichting gedurende het hele jaar, vergroenen, kunst, jaarrond terugvinden van corso in het centrum). Het aantal streetart kunstwerken stijgt, waardoor er binnen afzienbare tijd ook routes gemaakt kunnen worden.

Ook wordt samen met lokale (artistiek) ondernemers gewerkt en met de corsogroepen aan het zichtbaar maken van het kleurrijke thema. Waaronder een ontwerp voor een nieuwe blikvanger bij een invalsweg en een nieuw concept voor straatverlichting (als aanvulling op de bestaande standaard verlichting).

We blijven recreatie en toerisme faciliteren en ondersteunen met het opwaarderen en uitbreiden van wandel- en fietsroutes.

■ Kwaliteit

Door de provincie worden meerdere steunpakketten aangeboden om de ondernemers financieel te ondersteunen. Door de gemeente Oost Gelre worden de ondernemers zo veel mogelijk geattendeerd op alle mogelijkheden en waar wenselijk geadviseerd.

In het voorjaar is een route geopend langs religieuze monument in en rondom Zieuwent. Verder wordt gewerkt aan een Internationale route langs USP's van de 80 jarige oorlog. Ook is de kinderroute "Onder Vuur" verbeterd en vernieuwd.

We participeren in de Stichting Achterhoek Toerisme ter bevordering van het regionaal toeristisch beleid.

■ Kwaliteit

Door samen te werken met andere gemeenten kun je het merk Achterhoek sterk op de kaart zetten.

Behouden en stimuleren van evenementen.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- organisaties en andere initiatiefnemers voelen zich door ons uitgenodigd evenementen en activiteiten te organiseren waarbij ze zoveel mogelijk administratief ontlast worden
- we faciliteren (grote) evenementen als het bloemencorso in Lichtenvoorde, de 'Slag om Grolle' in Groenlo en de talloze andere evenementen die Oost Gelre zo aantrekkelijk maken
- veel verenigingen kunnen financieel het hoofd boven water houden door zelf een evenement te organiseren of door te helpen bij een (groot) evenement. Voor verenigingen is dit erg belangrijk en de gemeente ondersteunt daar waar mogelijk. We streven hierbij naar zo min mogelijk regeldruk

■ Stand van zaken

Door het organiseren van evenementen houd je de gemeente attractief voor toeristen. De evenementen in Oost Gelre worden veelal door verenigingen en stichtingen georganiseerd wat de leefbaarheid ten goede komt. Stichting Bloemencorso (SBL) heeft het afgelopen jaar niet stil gezeten en creatieve ideeën gelanceerd die verder uit gewerkt gaan worden.

Actualiseren vrijetijdsagenda.

■ Kwaliteit

De regionale vrijetijdsagenda 2020-2030 is op 24 juni 2020 door het Regionaal POHO Vrijetijdseconomie vastgesteld. Op 7 juli 2020 heeft het college van B & W de vrijetijdsagenda vastgesteld. De gemeente Oost Gelre heeft een actieve rol ingevuld in de samenstelling van de vrijetijdsagenda en zal nu ook een actieve rol gaan vervullen in de uitvoeringsagenda 2020-2023.

In Oost Gelre zijn talloze optochten waarin praal- en carnavalswagens de optocht verfraaien. We zoeken samen met initiatiefnemers naar oplossingen voor stalling en opbouw.

■ Kwaliteit

De gemeente heeft in 2020 grond verworven voor de 2e corsolocatie. Samen met SBL gaat de gemeente in 2021 aan de slag om de realisatie van de 2e corsolocatie mogelijk te maken. Samen met de vereniging Slag om Grolle en de Knunnekus gaan we op zoek naar een locatie van een verenigingshal. In 2021 gaan we hiervoor een locatiestudie maken.

Ontwikkelen en implementeren uitvoeringsprogramma bij het strategisch marketingplan.

■ **Kwaliteit**

Samen met de toeristisch coördinator wordt een marketing en promotieplan opgesteld voor de gemeente. Afgelopen periode hebben we dit, in verband met corona, bijgesteld en is er ingezet op lokale promotie van bestaande producten.

Ontwikkelen MTB route netwerk in de Oost Achterhoek.

■ **Kwaliteit**

Het regionale routebureau (Stichting Achterhoek Toerisme) is bezig met gefaseerde voorbereiding en opwaardering van de MTB-routes voor de gehele Achterhoek. Sneller dan verwacht is de tweede fase (upgrade route Winterswijk met uitbreiding naar Aalten en Oost Gelre) in voorbereiding genomen en heeft de provincie Gelderland cofinanciering toegezegd. Inmiddels is een aantal gesprekken met lokale wielerverenigingen uit de gemeenten gevoerd, zij hebben medewerking toegezegd in de vorm van het uitzetten van routes, benadering van grondeigenaren voor toestemming en toekomstig beheer en onderhoud. Een goed functionerend MTB-routenetwerk draagt bij aan de gezondheid van de lokale bevolking, de toeristisch-recreatieve aantrekkelijkheid van het gebied en regulering van gebruik door middel van singletracks (scheiding MTB-ers van fietsers/ruiters). Inmiddels is de MTB-route Winterswijk opgeleverd.

We verruimen het huidige evenementenbeleid.

■ **Kwaliteit**

Het evenementenbeleid is nog niet verruimd. Dat heeft enerzijds te maken met de coronacrisis, waardoor er geen perspectief is voor evenementen. En anderzijds met de komst van de Omgevingswet. Nog niet duidelijk is wat de impact van de Omgevingswet op evenementen is, dat gaan we in 2021 verder verkennen.

Werkgelegenheid

Inleiding

Ons uitgangspunt is: je bent aan het werk of je levert een andere bijdrage die binnen jouw mogelijkheden ligt.

Realiseren van goede beschut werken plekken.

- Het creëren en beschikbaar houden van beschutte werkplekken moet maatschappelijk breed gedragen worden.
- Lokaal invulling geven aan beschut werk.
- Betrekken van bedrijfsleven en aan gemeente verbonden partijen bij de opgave tot het beschikbaar houden van beschut werk.
- We zorgen voor lokale invulling van beschut werk, waarbij we de samenwerking zoeken met de gemeenten Berkelland en Winterswijk en het bedrijfsleven.

■ Stand van zaken

Werkbaan Oost is de instelling voor de beschutte werkplekken. Toch kijken we ook of er in het regulier bedrijfsleven plaats is voor de medewerkers die aangewezen zijn op een beschutte werkplek. Bij Werkbaan Oost werken ruim 80 personen uit onze gemeente op een beschutte werkplek.

We willen een organisatie creëren waarin inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een beschutte werkplek hebben maar waarbij andere werkzoekenden bijvoorbeeld een werkervaringsplek krijgen. Ontwikkeling van het individu is het uitgangspunt.

■ Kwaliteit

Dit is 1 van de doelstelling uit "Samen aan het Stuur". Werkbaan Oost (WBO) biedt al voorzieningen op maat aan indien de ontwikkeling naar betaald werk het doel is. Dit kan met loonkostensubsidie, jobcoaching of vanuit een beschutte werkplek.

Creëren van banen voor mensen met een arbeidsbeperking.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Samen met het bedrijfsleven willen we voldoende banen creëren voor mensen met een beperking.
- Werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt nemen we op in het gemeentelijk aanbestedingsprotocol.

■ Stand van zaken

Aan het eind van 2020 hebben we 40 inwoners via loonkostensubsidie aan het werk bij een reguliere werkgever. Inmiddels hebben 5 inwoners een baan op grond van de regeling "nieuw beschut".

Binnen de gemeentelijke organisatie creëren we banen voor mensen met een arbeidsbeperking.

■ Kwaliteit

De huidige quotumwet zal gaan wijzigen. De verplichte heffing wordt in ieder geval tot 2022 uitgesteld. Het onderscheid tussen de sector overheid of markt is in 2019 opgeheven.

Er zijn momenteel 5 mensen met een arbeidshandicap die een plek hebben binnen onze organisatie. Uit een evaluatie is gebleken dat deze medewerkers zich ook echt onderdeel van de organisatie voelen. Daarnaast werken er bij Hacron schoon en de ROVA in totaal 31 mensen met een arbeidsbeperking die worden ingezet voor gemeentelijke taken.

We zien het als onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om iedereen een kans te geven deel te nemen aan de arbeidsmarkt en geven hieraan dan ook invulling als maatschappelijk betrokken werkgever. We blijven ons inzetten voor een inclusieve arbeidsmarkt waarin er plek is voor mensen met een beperking.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Economie	Funcziemenging	%	LISA	58,0%	49,9%	2019
Economie	Vestigingen (van bedrijven)	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	115,4	123,0	2019

Programma 4 - Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 505.560	€ 5.641.494	€ -/5.135.934
Rekening	€ 689.807	€ 5.390.405	€ -/4.700.598
Onderschrijding programma 4	€ 184.247	€ -/251.089	€ 435.336

Overzicht beleidsdoelstellingen programma 4 Bestuur, Bedrijfsvoering en Dienstverlening

Euregionale samenwerking Achterhoek

Inleiding

Oost Gelre is een grensgemeente. Een belangrijk deel van ons lokale inkomen wordt verdiend in Duitsland en/of doordat onze Duitse burens bij ons investeren en kopen. Grensoverschrijdende samenwerking met onze Duitse burens is in deze tijd dan ook vanzelfsprekend. De Euregio, het grensoverschrijdend samenwerkingsverband, speelt daarin een belangrijke rol. Ook het Grenzhoppersnetwerk is een waardevol netwerk waar de gemeente Oost Gelre een actieve rol in heeft.

Euregionale samenwerking bevorderen.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- We gaan meer gebruik maken van de mogelijkheden voor Europese steun bij regionale subsidies, innovatiesubsidies en ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf.

- Een ambtenaar die de weg weet in Europese, landelijke en provinciale regels en subsidies is noodzakelijk.
- We nemen een pro-actieve rol in de regionale samenwerking, maar zijn tegen gemeentelijke herindeling.
- We pakken onze rol in de nieuwe samenwerkingsvorm in de regio.

Stand van zaken

Op 1 december 2020 heeft de gemeente Oost Gelre samen met de 8RHK ambassadeurs een webinar georganiseerd over Interreg subsidies en Europese fondsen. Er was erg veel belangstelling voor deze webinar. In 2021 zullen we deze inhoudelijke webinars gaan continueren.

We bevorderen experimenteergebieden in relatie tot Euregionale samenwerking.

Kwaliteit

In 2020 hebben diverse activiteiten plaatsgevonden vanuit het grensoverschrijdend samenwerkingsverband zoals Grenzhoppers Business School, Spreek je buurtaal, netwerkbijeenkomsten en het webinar Europese subsidies/Interreg.

We gaan de functie van subsidiemedewerker verder vorm geven of op basis van no cure no pay beleggen bij een derde partij.

Kwaliteit

Subsidiebureau Hezelburcht wordt vanaf 2020 ingeschakeld bij subsidieverwerving daar waar specifieke kennis benodigd is.

We gaan investeren in elkaars sterke punten; naast arbeidsmarkt en onderwijs ook in bedrijvigheid, innovatie en gezondheidszorg.

Kwaliteit

Door actief deel te nemen in verschillende netwerken zorgen we voor versterking van elkaars kwaliteiten

We gaan onderzoeken of samenwerking met andere partijen (bijv. de regio) ons verder brengt dan solo functioneren.

Kwaliteit

Regionale samenwerking blijft een doorlopend punt van aandacht. Oost Gelre is zichtbaar in de regio en ambtelijk en bestuurlijk wordt ingestoken om de regionale samenwerking naar een hoger niveau te brengen. Dit kan altijd beter. Een voorbeeld dat op korte termijn een feit wordt is het regionale datacentrum "Datalab Go". Door deze regionale samenwerking kan datagedreven sturing verder

geïmplementeerd worden. Een voorbeeld van onze regionale bijdrage op het gebied van de bestrijding van de corona-crisis is de inzet van onze data-analist bij de GGD om de internationale samenwerking op het gebied van informatieuitwisseling arbeidsmigranten te stroomlijnen.

We gaan onderzoeken of we aanbestedingen (meer) gezamenlijk met andere gemeenten kunnen doen.

■ Kwaliteit

Tijdens het maandelijkse inkoopoverleg met de inkoopcoördinatoren van de Achterhoekse gemeenten, staat de aanbestedingskalender als vast onderdeel op de agenda. Daarbij wordt gekeken naar mogelijk gezamenlijk uit te voeren aanbestedingen en naar de voortgang van reeds opgestarte gezamenlijke aanbestedingen. Voor het overige biedt de agenda ruimte aan incidentele thema's, zoals beleidsmatige of kwalitatieve.

We gaan onderzoeken op we op het gebied van informatiemanagement nog verder kunnen samenwerken.

■ Kwaliteit

We hebben structureel overleg met Winterswijk en Berkelland om te kijken of er eventueel mogelijkheden zijn en waar we elkaar kunnen helpen en van elkaar kunnen leren.

Door ons en nog 7-tal gemeenten in Oost Gelderland wordt samen gewerkt op het gebied van data-gestuurde beleidsontwikkeling. Hiervoor is Datalab-Go opgericht.

We onderzoeken de mogelijkheid om aan te sluiten bij het internationaal netwerkbureau.

■ Kwaliteit

Oost Gelre investeert in grensoverschrijdende samenwerking, we zijn dan ook vertegenwoordigd in verschillende internationale netwerkverbanden. Zoals team van Duitsland coördinatoren (namens 8RHK ambassadeurs), het Grenzhoppers netwerk, businessclub Kleve, EUREGIO Commissie en het netwerk van Duitse en Nederlandse burgemeesters.

We participeren pro-actief in nationale en Europese programma's, zoals Interreg en Erasmus+.

■ Kwaliteit

Uit de subsidiescan van Hezelburcht is gebleken dat er geen aanknopingspunten zijn voor de Europese programma's Interreg en Erasmus. Lokale initiatieven kunnen wel een beroep doen op het Europese programma LEADER.

Stimuleren Duitse taal onder de inwoners van Oost Gelre.

De ambitie is om de Grenzhoppers Business School ook in de gemeente Oost Gelre en de andere Achterhoekse gemeenten verder uit te rollen. In de gemeente Winterswijk is de Grenzhoppers Business School al zeer succesvol. In Winterswijk wordt samengewerkt met docenten van het Graafschapcollege, Duitse taaldocenten en een advocatenkantoor uit Kleef die gratis cursussen op het gebied van online marketing en juridische vraagstukken aanbieden. Naast de mogelijkheid om kennis te vergaren bieden de georganiseerde bijeenkomsten ondernemers de mogelijkheid hun grensoverschrijdend netwerk te vergroten.

■ Stand van zaken

Op 1 januari 2021 starten we met het opzetten van de Grenzhoppers business school. Eerst wordt de focus gelegd op het personeel uit de vrijetijdseconomie. Als dit een succes is zouden de cursussen voor een breder publiek kunnen worden georganiseerd.

We gaan samen met de onderwijsinstellingen onderzoeken hoe de Duitse taal kan worden bevorderd.

■ Kwaliteit

Op 1 januari 2021 gaan we van start met de Grenzhoppers business school om door middel van trainingen op maat de medewerkers van de vrijetijdsector klaar te stomen voor de komst van de Duitse gast.

Gemeentelijke organisatie

Inleiding

De gemeentelijke organisatie dient adequaat toegerust te zijn op haar (huidige en toekomstige) taken. Gemeenten hebben in de afgelopen jaren veel nieuwe taken gekregen die in het verleden door het rijk werden uitgevoerd. In het sociaal domein en ook bij de komende Omgevingswet. Van belang is een goede uitvoering, waarborgen voor democratische controle en samenwerking met andere bestuurlijke partners.

De gemeente Oost Gelre geeft opdrachtgeverschap op een goede wijze vorm.

Als gemeente besteden we steeds vaker werkzaamheden uit aan andere gemeenten en andere externe partijen en nemen we deel aan gemeenschappelijke regelingen. Goed opdrachtgeverschap is van groot belang om regie op de samenwerking te kunnen voeren. We maken daarom duidelijk wat de opdracht is, wat wordt uitgesloten, waarop kan worden gestuurd en waarover verantwoording afgelegd dient te worden. Belangrijke voorwaarden daarvoor zijn:

- Als gemeente beschikken we over voldoende kennis en kunde om andere partijen te kunnen sturen.
- Er is/blijft voldoende expertise in huis om niet alleen de opdracht te verlenen, maar ook te kunnen beoordelen of de opdracht volgens afspraak wordt uitgevoerd.

■ Stand van zaken

Ook in 2020 is daar waar mogelijk onderzoek gedaan naar verbetering van de samenwerking met andere gemeenten en of gemeenschappelijke regelingen. Voorbeeld hiervan is het project "samen aan het stuur". Doel hierbij is de beleidsvorming meer terug te halen naar de gemeenten en de SDOA als uitvoeringsorgaan te zien in samenwerking met Werkbaan Oost.

Ook binnen het sociaal domein zijn verdere stappen gemaakt tot verdere samenwerking. De inrichting van onze nulde-, eerste- en tweedelijns hebben wij lokaal ingericht om zo goed mogelijk aan te sluiten op de behoeften van inwoners. De monitoring qua kostenbeheersing en kwaliteit in relatie tot zorgaanbieders doen wij lokaal, maar ook regionaal. Zo werken we qua contract- en leveranciersmanagement en inkoop samen met de 8 Achterhoekse gemeenten, om zo gezamenlijk grip te hebben en houden op de inzet en kosten in het sociaal domein.

Regionaal zijn afspraken gemaakt over vroegtijdige participatie in de opstelling van de kadernota / begroting van gemeenschappelijke regelingen. Zo vergroten we de mogelijkheid om aan de voorkant een rol te spelen bij de kostenbeheersing. Begroting en jaarrekening van verbonden partijen worden

indien noodzakelijk in een extra commissievergadering behandeld. Daarmee neemt de kans toe dat alsnog tijdig een zienswijze kan worden ingediend.

De monitoring op de doelstellingen en (financiële) kaders binnen het sociaal domein wordt verder uitgebreid.

■ Kwaliteit

Ook in 2020 zijn binnen het sociaal domein stappen gemaakt tot verdere professionalisering en samenwerking. De inrichting van onze nulde-, eerste- en tweedelijns hebben wij lokaal ingericht om zo goed mogelijk aan te sluiten op de behoeften van inwoners. De monitoring qua kostenbeheersing en kwaliteit in relatie tot zorgaanbieders doen wij lokaal, maar ook regionaal. Zo werken we qua contract- en leveranciersmanagement en inkoop samen met de 8 Achterhoekse gemeenten, om zo gezamenlijk grip te hebben en houden op de inzet en kosten in het sociaal domein. Onder andere is samen met de andere Achterhoekse gemeenten het onderzoek naar lumpsum financiering opgestart en deze bevindt zich in de afrondende fase. Mogelijke invoering is voorzien in 2021.

Met gebruik van de ontwikkelde tool zijn wij in staat om de management en sturingsinformatie efficiënter en effectiever maar vooral verbeterd aan te leveren.

We geven opdrachtgeverschap in het sociaal domein vorm.

■ Kwaliteit

Oost Gelre wil voor haar inwoners de beste ondersteuning bieden binnen de daarvoor beschikbare middelen. De inrichting van onze nulde-, eerste- en tweedelijns hebben wij lokaal ingericht om zo goed mogelijk aan te sluiten op de behoeften van inwoners. De monitoring qua kostenbeheersing en kwaliteit in relatie tot zorgaanbieders doen wij lokaal, maar ook regionaal. Zo werken we qua contract- en leveranciersmanagement en inkoop samen met de 8 Achterhoekse gemeenten, om zo gezamenlijk grip te hebben en houden op de inzet en kosten in het sociaal domein. Deze samenwerking verloopt goed. Dit geldt ook voor onze samenwerking in SDOA- en Ondersteuningsteamverband.

We geven opdrachtgeverschap naar onze verbonden partijen verder vorm.

■ Kwaliteit

Samen met de buurgemeenten Winterswijk en Berkelland willen we als partners binnen het Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) samenwerkingsverband meer samenhangende regie in het sociaal domein. Bij de Participatiewet hadden we nog niet de regie vanaf het eerste moment dat een burger zich meldt met een hulpvraag. Deze eerstelijns activiteiten werden uitgevoerd door de Sociale Dienst Oost Achterhoek. We willen als gemeenten die eerstelijns activiteiten nu zelf gaan uitvoeren. De SDOA wordt daarmee een tweedelijns uitvoeringsorganisatie.

We streven in dit kader naar een integrale aanpak voor alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We willen dat deze mensen optimaal geholpen worden om (weer) een plek op de arbeidsmarkt te krijgen of een zinvolle invulling van hun dag. Om dit te bereiken en een doorgaande leerlijn (ontwikkel-lijn) te creëren, voegen we de SDOA en Werkbaan Oost samen per 1 januari 2022. Vanaf die datum zullen zij beide op 1 locatie zijn gehuisvest. In 2020 is een start gemaakt met dit project en zijn de uitgangspunten voor de nieuw te vormen organisatie door de raden vastgesteld.

We optimaliseren de informatievoorziening inzake verbonden partijen.

Kwaliteit

Regionaal zijn afspraken gemaakt over vroegtijdige participatie in de opstelling van de kadernota / begroting van gemeenschappelijke regelingen. Zo vergroten we de mogelijkheid om aan de voorkant een rol te spelen bij de kostenbeheersing. Begroting en jaarrekening van verbonden partijen worden indien noodzakelijk in een extra commissievergadering (mits het presidium hiermee instemt) behandeld. Daarmee neemt de kans toe dat alsnog tijdig een zienswijze kan worden ingediend.

We optimaliseren ons planning- en controlinstrumentarium.

Kwaliteit

In 2020 is invulling gegeven aan het voornemen om het plannen en verantwoorden van uren op projecten en investeringen mogelijk te maken teneinde inzicht te krijgen in het capaciteitsvraagstuk. In het najaar van 2020 is de BI-tool sociaal domein in gebruik genomen. Deze monitoring tool stelt ons in staat inzicht te krijgen in gedetailleerde informatie binnen de beleidsvelden Wmo en Jeugdwet. Begin 2021 komt de tool ook beschikbaar voor de Participatiewet. Zo kunnen bijvoorbeeld prestatie-indicatoren en uitgaven per zorgaanbieder of cliënt uitgesplitst naar verschillende zorgvormen en de gemiddelde zorgkosten per inwoner in beeld worden gebracht.

De gemeente Oost Gelre wordt gezien als een betrouwbare en integere partner.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we zijn een dienstbare overheid; wij zijn er voor de inwoners, bedrijven en instellingen en niet andersom,
- we handelen zonder vooroordelen en behandelen iedereen gelijk,
- we zijn en handelen als organisatie transparant,
- de ambtelijke organisatie werkt professioneel, servicegericht en heeft oog en oor voor wat er buiten leeft en werkt samen in de regio,
- het zaakstelsel wordt ingericht vanuit het principe van transparantie, waarbij de privacyrichtlijnen worden gerespecteerd.

Stand van zaken

Als gevolg van het corona-virus moesten we vanaf het voorjaar 2020 noodgedwongen in hoofdzaak vanuit huis werken. Mede daardoor hebben we niet volledig uitvoering kunnen geven aan de voorgenomen activiteiten om in afdelingsverband de eind 2019 ingezette bewustwording op gebied van integriteit uit te bouwen en voort te zetten. Voor zover er onder deze bijzondere omstandigheden mogelijkheden waren hebben we hier alsnog invulling aan gegeven. Sinds het begin van de zomer hebben we de ambtseid weer afgenomen en bij die gelegenheid is het onderwerp integriteit uiteraard nadrukkelijk besproken. Zo blijven we zoveel mogelijk transparant werken, blijven we waken voor de privacy en is er ook hard gewerkt aan een nieuwe dienstverleningsvisie en daarbij zijn de hier vermeld uitgangspunten nadrukkelijk meegenomen. Op eenzelfde manier is dat gebeurd bij de uitwerking van diverse projecten (o.a. Kennis & Vaardigheden en Digitalisering, werkprocessen & dienstverlening) binnen het Programma Omgevingswet.

We bevorderen het integriteitsbewustzijn en (moreel) verantwoord handelen van ambtenaren en bestuurders.

■ Kwaliteit

Binnen de gemeentelijke organisatie besteden we elk jaar aandacht aan het onderwerp integriteit. Ook bij de raad en het college staat integriteit van tijd tot tijd op de agenda. In samenwerking met het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten hebben we eind 2019 bijeenkomsten/trainingen gehouden om het bewustzijn over integriteit en het voorkomen van ongewenst gedrag te bevorderen. Daarbij is een deel informatief ingevuld en daarnaast zijn situaties in beeld gebracht zoals we die in onze praktijk tegenkomen om op basis daarvan het gesprek op gang te brengen. Alle medewerkers hebben hieraan in groepsverband deelgenomen en daarbij is ook aandacht geweest voor ongewenst gedrag, onze regelingen, het erover in gesprek gaan met een vertrouwenspersoon, leidinggevende etc.

Bedoeling is om in aansluiting hierop er vervolg aan te geven binnen de afdelingen en de afdelingsoverleggen om er blijvend aandacht voor te houden. Door de bijzondere omstandigheden vanaf dit voorjaar, door met name het corona-virus, waardoor we noodgedwongen hoofdzakelijk vanuit huis zijn gaan werken, konden we dit niet uitvoeren zoals we eerder hadden voorzien. Wat we sinds het begin van zomer wel weer zijn gaan doen is het afnemen van de ambtseed. Bij die gelegenheid wordt het onderwerp integriteit uiteraard nadrukkelijk besproken.

Burgerinitiatieven

Inleiding

Initiatieven van burgers, verenigingen, dorpsbelangenorganisaties (andere) vrijwilligersorganisaties vragen om een nieuwe rol van de gemeente en doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. De gemeente dient vanuit een vaste visie en krachtige werkwijze dienstbaar te zijn aan genoemde initiatieven en burgerkracht. Dat wil niet zeggen 'U vraagt, wij draaien', maar dat vanuit de gemeentelijke organisatie met kennis en expertise en met oog voor het algemene belang wordt gezorgd dat goede initiatieven zich ook daadwerkelijk kunnen ontplooiën. Dat vraagt nog meer om een open en transparante houding met als credo: 'Ja, mits...' in plaats van: 'Nee, tenzij...!'

Integreren van burgerinitiatieven binnen de organisatie.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- wij faciliteren en omarmen burgerinitiatieven vanuit ons vertrouwen in de samenleving. Wij vinden het daarbij belangrijk dat initiatieven die publieke voorzieningen aanbieden en/of een beroep doen op gemeenschapsgeld, representatief zijn en passen in het algemeen belang.
- verwachtingsmanagement is essentieel voor het slagen van burgerparticipatie. We zijn transparant, duidelijk en eerlijk over de (on)mogelijkheden. Voor elk onderwerp of project moet vooraf duidelijk zijn hoe inwoners en gemeenteraad betrokken worden.

■ Stand van zaken

(Burger-)initiatieven vinden hun plek straks ook in de nieuwe Omgevingswet die per 01-01-2022 haar intrede doet. Initiatiefnemers stemmen initiatieven af met alle stakeholders en vinden bij ons de grondhouding van "Ja, mits" gevoed vanuit onze drie kernwaarden uitnodigend, aandachtig en eerlijk. De voorbereidingen op de komst van de nieuwe Omgevingswet lopen volgens schema en vinden een doorloop in 2021.

We faciliteren burgerinitiatieven en brengen mensen met elkaar in contact.

■ Kwaliteit

Invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 01-01-2022. Wij roepen inwoners op en stimuleren ze om initiatief te nemen. Er lopen interne opleidingstrajecten om medewerkers, maar ook bestuurders, voor te bereiden hoe te werken zoals de Omgevingswet dit straks, vanaf 01-2022 van ons vraagt. Hoe om te gaan met burgerinitiatieven en hoe deze te stimuleren is geborgd binnen deze nieuwe Omgevingswet.

We faciliteren ondernemers daar waar het kan. We streven ernaar de meest ondernemersvriendelijke gemeente te zijn.

■ Kwaliteit

We faciliteren ondernemers daar waar het kan. We streven ernaar de meest ondernemersvriendelijke gemeente te zijn. Dit is een continue proces.

We stimuleren en sluiten aan bij initiatieven vanuit de samenleving.

■ Kwaliteit

We zijn volop bezig om de medewerkers, maar ook bestuurders, voor te bereiden en op te leiden op de invoering van de nieuwe omgevingswet per 01-2022. Hoe om te gaan met (burger-)initiatieven heeft hierin een hele expliciete plek. In aanloop naar 01-2022 wordt al zoveel mogelijk gewerkt in de geest van deze nieuwe wet.

Gemeentelijke dienstverlening

Inleiding

Een krachtige en vitale samenleving vraagt om een vraag gestuurde houding van de kant van de gemeente en een wervende maar ook transparante bestuursstijl met lef. Vanuit dit perspectief gaan we onze dienstverlening verder invullen en staan wij voor een overheid die zo dicht mogelijk op de samenleving zit, maar die diezelfde samenleving zo veel mogelijk ruimte geeft. Met een faciliterende houding die binnen de kaders van wet- en regelgeving de samenleving van Oost Gelre maximaal bediend.

Realiseren van een goede, doelmatige en doeltreffende dienstverlening.

Onze werkwijze blijft persoonlijk. Vooral in het sociaal domein is persoonlijk contact heel belangrijk.

■ Stand van zaken

2020 is een bijzonder jaar geweest wat betreft het organiseren van goede, doelmatige en doeltreffende dienstverlening, waarbij persoonlijk contact en aandacht voor bleven staan. Door Covid-19 is de dienstverlening van bijna volledig fysiek, naar bijna volledig digitaal gegaan. De baliedienstverlening hebben we het afgelopen jaar, door het verder invoeren van werken op afspraak, op peil kunnen houden. De veranderende omstandigheden hebben er ook voor gezorgd dat we onze telefonische ingang hebben kunnen versterken door de receptie en inkomende telefonie te scheiden. Op vragen van inwoners en ondernemers kon beter doorgevraagd worden en dus beter

doorverbonden naar de juiste medewerker. In het sociaal domein is een werkwijze gevonden die ondanks dat huisbezoeken en fysieke afspraken minimaal waren recht bleef doen aan een persoonlijke benadering. Naast deze ontwikkelingen is de eerste start gemaakt met datagestuurd werken, denk aan de BI-tool sociaal domein, en worden op diverse afdelingen de processen, rollen, taken en verantwoordelijkheden tegen het licht gehouden met als doel de dienstverlening doelmatiger en doeltreffender te maken.

De communicatie van de gemeente moet in heldere taal en voor iedereen begrijpelijk zijn (taalniveau B1). Dit doen we door een goede opleiding en borging van het taalgebruik B1.

 Kwaliteit

Naast softwarematige ondersteuning om heldere en begrijpelijke brieven, nota's en dergelijke te schrijven worden de medewerkers getraind om zich verder te ontwikkelen in het taalgebruik op b1 niveau.

Doorontwikkeling innovatief dienstverleningsconcept. Hierbij omarmen wij naast de analoge kanalen ook de digitale kanalen.

 Kwaliteit

Medio 2020 is de dienstverleningsvisie vastgesteld. Invoering en doorontwikkeling van het dienstverleningsconcept vindt plaats eind 2020 en 2021.

We actualiseren de dienstverleningsvisie.

 Kwaliteit

In 2020 hebben wij onze dienstverleningsvisie aangepast aan de eisen van de huidige tijd. Er heeft eind 2020 een onderzoek naar de telefonische bereikbaarheid plaatsgevonden in het bijzonder om als nulmeting te dienen voor de richtlijnen uit de nieuwe dienstverleningsvisie.

We actualiseren onze strategienota 'Samen aan de slag in ander tijden'.

 Kwaliteit

Zoals eerder aangegeven is de implementatie van de Omgevingswet een van de drijvende krachten achter het actualiseren van de strategie van Oost Gelre. De implicaties die deze wetswijziging voor de organisatie heeft is een van de redenen om nu niet met een uitgewerkte nota te komen. In de tweede helft van 2020 is een start gemaakt met de doorontwikkeling van de organisatie naar een meer wendbare organisatie om op die manier de dienstverlening naar een hoger peil te trekken.

We optimaliseren dienstverlening door verdere digitalisering van de informatievoorziening en informatiebehoefte. We maken daarbij gebruik van de aanwezige data in onze informatiesystemen, waaronder ons zaakstelsel.

■ **Kwaliteit**

Er is onder meer door invulling van de vacature van data-analist een start gemaakt met het professionaliseren van het verwerken en gebruik van de beschikbare data. Verder is in regionaal verband gekomen tot overeenstemming met betrekking tot het gezamenlijk analyseren van data waardoor een grotere basis en kennis beschikbaar is om de deelnemende gemeenten te ondersteunen bij de noodzakelijke data-analyse. Datalab Go gaat hier een regionale bijdrage aan leveren.

Financieel beleid

Inleiding

Het grootste deel van de gemeentebegroting komt van de Rijksoverheid en is een bijdrage uit het gemeentefonds. Slechts een beperkt (autonoom) aandeel komt uit lokale heffingen en belastingen. In beide gevallen is er sprake van belastinggeld. Uitgangspunten voor het financieel beleid zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en draagbare lokale lasten. We streven ernaar de lastenstijging te beperken tot maximaal het inflatieniveau. Slechts in uitzonderingsgevallen kan er een extra beroep gedaan worden op haar inwoners. In die gevallen waar dit speelt, zal dit helder worden uitgelegd en gecommuniceerd naar de inwoners van Oost Gelre.

Op lange termijn een financieel gezonde gemeente zijn en blijven.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we zijn transparant over de inkomsten en uitgaven van onze gemeente,
- we zijn terughoudend met de aankoop van grond en vastgoed.

■ **Stand van zaken**

2020 is in alle opzichten een bijzonder jaar geweest. De impact van het coronavirus en de daaruit voortvloeiende maatregelen hebben ook geleid tot een grote mate van onzekerheid over de gemeentelijke financiën. Er is adequaat gebruik gemaakt van de subsidiemogelijkheden welke provincie en rijk beschikbaar hebben gesteld. Afhankelijk van de financiële mogelijkheden is een breed pakket van maatregelen beschikbaar gesteld voor zowel bedrijven als het maatschappelijke omveld. De grip op de kostenontwikkeling van het sociaal domein blijft een punt van zorg als ook de herijking van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Toch is vooralsnog sprake van structureel sprake van een relatief gezonde gemeente. Incidentele ontwikkelingen leiden veelal wel tot tekorten op rekeningbasis.

Begroting, tussentijdse rapportages en de jaarrekening / jaarverslag zijn digitaal beschikbaar (begrotingsapp).

■ **Kwaliteit**

Via debegrotingapp van Pepperflow zijn de programmabegroting, de bestuursrapportage en het jaarverslag online te lezen.

We onderzoeken pro-actief subsidiemogelijkheden.

■ **Kwaliteit**

Subsidiebureau Hezelburcht assisteert afdelingen daar waar nodig bij de verwerving van subsidies. Voor 2020 hebben ze een subsidiescan gemaakt om een inschatting te maken waar de kansen voor aankomend jaar liggen.

We zorgen voor voldoende weerstandsvermogen zodat financiering van investeringen in de toekomst gewaarborgd is.

■ **Kwaliteit**

Voor een nadere toelichting op het weerstandsvermogen van onze gemeente verwijzen we u naar paragraaf 1 "weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Veiligheid

Inleiding

Veiligheid is een basisbehoefte in een sterke samenleving, waarin mensen zich thuis en geborgen voelen, vooral ook voor gezinnen met kinderen en ouderen.

Bevorderen van de veiligheid in Oost Gelre.

- Een actieve houding en betrokkenheid van inwoners als basis voor een veilige en leefbare woonomgeving is essentieel en gaan we stimuleren.
- De burgemeester zal actief gebruik maken van haar bevoegdheden en alle mogelijkheden die tot haar beschikking staan inzetten.
- Vergunningen worden geweigerd of ingetrokken als deze misbruikt worden voor het faciliteren van criminele activiteiten (wet Bibob).
- We maken werk van het verhalen van de schade en kosten van handhaving op diegenen die dit veroorzaken.

■ **Stand van zaken**

De activiteiten staan genoemd in het Integraal Veiligheidsplan Achterhoek Oost 2019 tot en met 2022. Veel activiteiten die genoemd staan in dit plan worden jaarlijks uitgevoerd, dat geldt ook voor 2020. Het handhaven van de openbare orde is een continu proces. Dit wordt onder andere gedaan door de boa's van de gemeente op basis van het Handhavingsuitvoeringsprogramma. Daarnaast werken we ook nauw samen met de politie, daarbij valt te denken aan het oprollen van hennepkwekerijen en oplossen van overlastsituaties.

We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan (IVP).

■ **Kwaliteit**

Veel activiteiten die genoemd staan in het Integraal Veiligheidsplan Achterhoek Oost 2019 tot en met 2022 worden jaarlijks uitgevoerd, dit geldt ook voor 2020. Enkele voorbeelden van activiteiten zijn deelname aan Keurmerk Veilig Buitengebied, preventieactiviteiten ter voorkoming van veelvoorkomende criminaliteit, deelname aan casusoverleggen en aanpak veel voorkomende criminaliteit (illegale bewoning, drugshandel, zorgfraude etc.).

We handhaven de openbare orde en bestrijden overlast.

■ Kwaliteit

Het handhaven van de openbare orde vindt dagelijks plaats. Dit wordt onder andere gedaan door de boa's van de gemeente op basis van het Handhavingsuitvoeringsprogramma. Daarnaast werken we ook nauw samen met de politie, daarbij valt te denken aan het oprollen van hennepkwekerijen en het oplossen van overlastsituaties.

Terugdringen van het gebruik van softdrugs onder jongeren.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- In Oost Gelre is geen plaats voor coffeeshops.
- De handel in en het gebruik van softdrugs pakken we aan in plaats van gedogen.
- We hebben oog voor de gevaren van de productie van drugs in leegstaande gebouwen.

■ Stand van zaken

Illegale handel wordt altijd aangepakt. Naast illegale handel wordt ook productie van soft- en harddrugs aangepakt. In 2020 zijn een aantal hennepkwekerijen ontdekt en ontmanteld. Ook is in 2020 een cocaïnewasserij opgerold.

We pakken de illegale handel vanuit woonhuizen aan, vooral ook in de buurt van scholen.

■ Kwaliteit

Illegale handel wordt altijd aangepakt. Naast illegale handel wordt ook productie van soft- en harddrugs aangepakt. In 2020 zijn een aantal hennepkwekerijen ontdekt en ontmanteld. Ook is in 2020 een cocaïnewasserij opgerold.

Behouden van de vrijwillige brandweer binnen de Achterhoek.

Sinds de regionalisering van de brandweer (overgang brandweer naar de VNOG) is de verantwoordelijkheid voor het beschikken over voldoende vrijwilligers ook naar de VNOG gegaan. Indien nodig ondersteunen en faciliteren we de VNOG in het werven van vrijwilligers voor de regionale brandweer.

■ Stand van zaken

Sinds de regionalisering van de brandweer (overgang brandweer naar de VNOG) is de verantwoordelijkheid voor het beschikken over voldoende vrijwilligers ook naar de VNOG gegaan. Indien nodig ondersteunen en faciliteren we de VNOG in het werven van vrijwilligers voor de regionale brandweer.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Veiligheid	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	181	122	2019
Veiligheid	Winkeldiefstallen	aantal per 10.000 inwoners	CBS	0,5	1,1	2019
Veiligheid	Geweldsmisdrijven	aantal per 10.000 inwoners	CBS	2,5	3,2	2020
Veiligheid	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,2	1,9	2019
Veiligheid	Vernielingen en en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,0	4,9	2020
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	in euro's	COELO	552	715	2020
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eerpersoonshuishouden	in euro's	COELO	669	793	2020

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Werkelijk	Begroting
Bestuur en ondersteuning	Formatie	fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,84	5,71
Bestuur en ondersteuning	Bezetting	fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,80	5,63
Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 486	€ 487
Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2,45% en € 281.143	0,44% en € 51.383

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Werkelijk	Begroting
Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	10,80%	12,54%